

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**RUSYA FEDERASYONU'NDA İŞ GÜVENLİĞİNİN
GELİŞİMİ, İNŞAAT SEKTÖRÜNDE
İŞ GÜVENLİĞİ MEVZUATI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Liliya SANCAK

İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı

Yapı İşletmesi Programı

ARALIK 2013

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**RUSYA FEDERASYONU'NDA İŞ GÜVENLİĞİNİN
GELİŞİMİ, İNŞAAT SEKTÖRÜNDE
İŞ GÜVENLİĞİ MEVZUATI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Liliya SANCAK
(501101174)**

İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı

Yapı İşletmesi Programı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gürkan Emre GÜRCANLI

ARALIK 2013

İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün 501101174 numaralı Yüksek Lisans Öğrencisi **Liliya SANCAK**, ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı “**RUSYA FEDERASYONU'NDA İŞ GÜVENLİĞİNİN GELİŞİMİ, İNŞAAT SEKTÖRÜNDE İŞ GÜVENLİĞİ MEVZUATI**” başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : **Doç. Dr. Gürkan Emre GÜRCANLI**
İstanbul Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Yrd. Doç. Dr. Deniz İlter**
İstanbul Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Ümit Dikmen
Boğaziçi Üniversitesi

Teslim Tarihi : **13 Kasım 2013**
Savunma Tarihi : **17 Aralık 2013**

ÖNSÖZ

Bu tezin hazırlanmasında bana desteğini esirgemeyen değerli hocam Sayın Doç. Dr. Gürkan Emre GÜRCANLI'ya, çalışmamda büyük yardımlarını gördüğüm, bilgi birikimi ile yanımda olan Erhan SANCAK'a, Evgeniya YEFİMOVA'ya, hayat arkadaşım Ümit SANCAK'a ve aileme teşekkürlerimi sunarım.

Aralık 2013

Liliya SANCAK
(İnşaat Mühendisi)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR	ix
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xi
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiii
ÖZET.....	xv
SUMMARY	xix
1. GİRİŞ	1
1.1 Rusya İmparatorluğu'nda Emek ve Emegın Korunması.....	1
1.2 Tezin Amacı	1
1.3 İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin Genel Kavramı	2
1.4 Rusya Federasyonu Tarihindeki Anahtar Dönemler	4
2. 1917 EKİM DEVRİMİ ÖNCESİ RUSYA'DA İŞ GÜVENLİĞİ	5
2.1 Rusya'daki İş Güvenliği Konusunda İlk Çalışmalar ve Ölüm ve Yaralanmaya İlişkin (Travmatizm) Analizler.....	5
2.2 Kapitalizmin Filizlenme Döneminde Çalışanların Mücadelesi ve İş Mevzuatı'nın Gelişmesi	6
2.3 20. Yüzyıl Rusya'sındaki İşçi Sınıfının Mücadelesi	7
3. RUSYA'DA 1917 – 1941 YILLARI ARASI İŞ GÜVENLİĞİ	11
3.1 Rusya'da Devrim Sonrası Dönemde Emegın Korunması.....	11
3.2 Sovyet Ülkelerinde İş Müfettişliğinin Oluşturulması ve Onun Görevleri	12
3.3 Sovyet Ülkelerinde İş Mevzuatının Gelişmesi	13
3.4 Sanayileşme ve Kolektifleştirme Döneminde İş Güvenliğinin Kontrolü ve Normlar	15
3.5 Sendikalar, SSCB'de İş Güvenliği Yönetimi Organı	18
4. RUSYA'DA 1941 YILINDAN SONRA BUGÜNE KADAR İŞ GÜVENLİĞİ	21
4.1 İş Güvenliğinde 2. Dünya Savaşı Dönemi ve Savaş Sonrası Gelişmesi	21
4.2 İş Güvenliğinin Bugünkü Yasa Sistemi	21
4.3 Rusya Federasyonu'nda İstihdama Sosyo-Ekonomik Bakış.....	24
5. RUSYA FEDERASYONU'NDA İNŞAAT ALANINDAKİ İŞ GÜVENLİĞİ DOKÜMANLARI	29
5.1 RF'nda İnşaat Alanında İş Güvenliği Alanında Kullanılan Doküman Türleri	29
5.2 RF'nda İnşaat Alanında İş Güvenliği Mevzuatının En Önemli Dokümanları .	32
6. RF'DA İSİG EĞİTİMİ	35
6.1 İSİG Eğitim Organizasyonu	35
6.2 İSİG Eğitim Türleri ve Uygulama Şekli	36
6.3 İSİG Bilgi Denetimi	37
6.4 Yönetici ve Uzmanların İSİG Bilgi Denetimi	38
7. RF'DA İŞ KAZASI OLAYININ İNCELENME SÜRECİ.....	41
7.1 RF'da İş Kazası Bildiri Şekli	41

7.2 İş Kazasında İşverenin Sorumluluğu.....	43
8. RF'DA ÇALIŞMA YERİ ŞARTLARI DENETİMİ	
(SERTİFİKALANDIRMA).....	45
8.1 Çalışma Yeri Şartları Denetiminin Tanımı.....	45
8.2 Çalışma Yeri Şartları Denetiminin Yararları.....	48
8.3 Çalışma Yeri Denetim Uygulamasının Maliyeti	49
9. RF'DA İSİG ALANINDA İNŞAAT ŞİRKETLERİNİN	
KARŞILAŞABİLECEĞİ BAZI HARCAMALAR	51
10. RF'DA İSİG DENETİMİ	55
10.1 İSİG Devlet Denetimi.....	55
10.2 İSİG İşçi Denetimi.....	62
11. RF PROJELERİNDE İSİG DÖKÜMANTASYON PAKETİ İÇİN ÖRNEK	
PROJE.....	65
12. SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER.....	71
KAYNAKLAR.....	77
EKLER.....	81
ÖZGEÇMİŞ	211

KISALTMALAR

BYMK	: Birlik Yürütme Merkez Komitesi
HİK	: Halk İş Komiserliği
İSİG	: İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği
RF	: Rusya Federasyonu
RSBM	: Rusya Sendikalar Birliği Merkezi
RSDİP	: Rusya Sosyal Demokrat İşçi Parti
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 3.1 : İnşaat sektöründe ve inşaat malzemeleri sanayi dalında çalışanların üniforma ve önleyici araçların normları	17
Çizelge 3.2 : SSCB'deki sendikaların üye sayısı.....	18
Çizelge 4.1 : Bazı ülkelerde 2011 yılı için ortalama haftalık çalışma süreleri.....	24
Çizelge 4.2 : Bazı ülkelerde 2007-2008 yılları için ortalama aylık maaş düzeyleri...	24
Çizelge 4.3 : Rusya Federasyonu, 1985-2008 yılları arası ölümle sonuçlanan iş kazaları ve Milli Hasıla verileri	25
Çizelge 10.1 : Denetimde dikkat edilen iş güvenliği konuları.....	59
Çizelge 12.1 : İnşaat öncesi, inşaat sırasında ve inşaat sonrasında İSİG prosedürlerinin çizelgesi.....	74
Çizelge A.1 : İnşaat ve inşaat malzemelerinin yapımında, mesken ve toplumsal işletmecilik alanlarında faaliyet gösteren işletmeler tarafından kullanılması tavsiye edilen hukuki norm belgeleri.....	82
Çizelge A.2 : İş yerinde İSİG organizasyonu ve iş güvenliği eylemleri için hazırlanan dokümantasyonun yasal kaynaklar listesi.....	87

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 4.1 : SSCB ve Rusya Federasyonu’nda erkekler ve kadınlarda ortalama yaşam süresi.....	25
Şekil 4.2 : 1991-2008 yılları arası RF’nda iş kazası sayısı.....	27
Şekil 4.3 : 1991-2008 yılları arası RF’nda kişi başı GSYİH’nın oransal değişimi....	27
Şekil 9.1 : İş güvenliği eğitim sertifikası.....	52
Şekil 9.2 : Oryantasyon kayıt defteri, çalışma yeri talimatnameler kayıt defteri, iş kazaları kayıt defteri, norm belgeleri, emir ve talimatname örnekleri.....	52
Şekil 9.3 : Yangın güvenliği sertifikası.....	53
Şekil 9.4 : Yangın güvenliği eğitim kayıt defteri, yangın tüpleri kayıt defteri ve norm belgeleri, emir ve talimatname örnekleri.....	53
Şekil 10.1: İş güvenliği denetim türleri.....	55
Şekil N.1: İSİG biriminin inşaat şirketinin organizasyon şemasındaki yeri.....	209
Şekil N.2: İnşaat şirketinin İSİG Departmanının Organizasyon şeması.....	210

RUSYA FEDERASYONU'NDA İŞ GÜVENLİĞİNİN GELİŞİMİ, İNŞAAT SEKTÖRÜNDE İŞ GÜVENLİĞİ MEVZUATI

ÖZET

Bu tez çalışmasında Rusya Federasyonu'ndaki İş Güvenliği Mevzuatı araştırılmış ve araştırma sonucu edinilen bilgiler; Rusya'da faaliyet gösterecek olan Türk inşaat firmalarına bir rehber niteliğinde sunulmuştur.

Bu araştırma yapılırken iş güvenliği kavramının; ülkenin tarihsel dönüm noktalarına göre; Rusya İmparatorluğu döneminde, sonrasında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği döneminde ve bugünkü Rusya şartlarında gelişimi ve uğradığı değişimler hakkında bilgi verilmiştir.

1917 Ekim Devrimi öncesi dönemi; iş güvenliği açısından işçi emeğinin sömürülme dönemi olarak nitelendirilmektedir. 1. Petro döneminde sanayi sektörünün gelişmesiyle birlikte reşit olmayan çocuklar ve kadın işçiler; yıllık izinleri olmadan günde 18 saate kadar çalıştırılmaktadır. Bu dönemde iş güvenliği konusunun ilk filizleri olarak 1835 yılında “Fabrika Sahibi ve İşçi Arasındaki İlişkiler” ve 1845 yılında da “12 Yaşından Küçük Çocukların Fabrikada Çalışma Yasağı” dökümanları sayılabilir. 1880-1900 yılları arası çıkarılan 9 farklı yasa sayesinde 12 yaşından küçük olan çocukların ve kadınların çalışma şartları ve sınırları; fabrikalarda çalışan çocukların eğitimin sağlanması; istifa ve işe alınma prosedürleri şekillendirilmiş olup çalışma günü 11,5 saate kadar indirilmiştir.

Demokrat İşçi Parti'sinin ortaya çıkması ve sonrasında işçi haklarını düzenleyen programlarını sunmasıyla ülkede siyasi karışıklıklar yaşanmış ve 1913'de iç savaş başlamıştır. İşsizliğin artması ve ürünlerin piyasada pahalılaşmasıyla birlikte ayaklanmalar çıkmış ve halk; 8 saatlik çalışma günü, sigortaların sağlanması ve ergenlerin emeğinin korunması gibi haklar talep etmiştir.

Olayların büyümesiyle Rusya'da 1917 yılında Ekim devrimi gerçekleşmiş ve iktidara Bolşevikler gelmiştir. Aynı sene işçilerin çalışma günü 8 saate indirilmiş ayrıca 16 ila 50 yaş arası çalışmak zorunlu hale getirilmiştir. Bolşevikler döneminde işsizliğin çözülmesi ve işçi sigortalarının idaresi sendikalara devredilmiştir. Ülkedeki iş güvenliği konusundan sorumlu olacak birim olarak ise Halk İş Komiserliği göreve başlamıştır. 1918 yılında kadınların ve 16 yaş altındaki çalışanların haklarını koruyan ve gece çalışma yasağı getiren İş Mevzuatı oluşturulmuştur. Bu mevzuatın birçok eksiği bulunduğundan 1922 yılında iş kontratı, güvenlik, hijyen kavramlarının normlarla resmedilmesi; işverene; çalışanlara iş elbisesi temin etme, çalışma ortamını iyileştirme zorunluluğu getirilmesi ile İş Mevzuatı'nın eksikleri tamamlanmıştır. Yeni mevzuata göre devlet müfettişinin (komiserinin) onayı olmadan hiçbir yeni tesis devreye alınamamakta ve yeni iş yeri açılamamaktadır. Bu dönemde ilk kez iş koluna göre yönetmelikler ve normlar yayınlanmakta; çalışma şekli; işin özelliğine göre fiziksel ve entelektüel olarak ayrılmaya başlanmaktadır.

İnşaat alanındaki iş güvenliği konusu ise 1926'da İnşaat Normları ve Kuralları'nın (SniP) yayınlanması ile başlamış, iş yerindeki hijyen gereçlerinin ve iş kıyafetlerinin özellikleri ile ilgili kurallar belirlenmiştir. 1927'de makinelerle çalışma güvenliği konusu ele alınmış, inşaat iş güvenliği denetimi başlatılmıştır.

1933 yılında Halk İş Komiserliği iş güvenliği sorumluluğunu tamamen sendikalara devretmiştir. Sovyet dönemi süresince sendikalar olağanüstü bir çalışma sistemi geliştirmiştir. Sürekli olarak iş güvenliği denetiminin yapılmasının yanı sıra iş yerlerindeki tartışmalarının çözümü, bir işçinin işten çıkarılma onayının verilmesi, işçilere daire tahsisi ve ayrıca dinlenme tesislerinde tatil turlarının dağıtılması dahi sendikalar tarafından yapılmaktadır. İşçileri spora ve eğitime özendirerek ülkenin genel kültür seviyesinin yükselmesinde sendikaların büyük katkısı olmuştur.

1941-1945 yılları arası Rusya'nın 2. Dünya savaşına katılmasından dolayı iş güvenliği konusunda herhangi bir çalışma yapılmamıştır. 1957-1977 yılları arasında ise, iş yeri standart iç tüzüğü, iş anlaşmazlıkları inceleme süreci, teknik denetim konuları hakkında önemli tüzükler geliştirilmiştir. 1957 yılı sonrasında ülke genelinde yaralanma, ölüm ve meslek hastalıkları oranlarında düşüş gözlemlenmektedir.

1991 yılında Sovyet döneminin bitmesiyle sendikalarca yapılan iş güvenliği denetimi devlete devredilmiştir. 1993'de devlet tarafından yeni Federal İş Mevzuatı geliştirilmiş olup bu mevzuattaki bazı eksiklikler 1999 yılında düzeltilmiş ve işverenin sorumlulukları detaylıca belirlenmiştir. Bu mevzuatla yerel yönetimlere iş güvenliği konusunda geniş haklar verilmiştir. Mevzuatın diğer önemli noktaları ise; çalışanın güvenli olarak kabul etmediği işini bırakabilmesi, işverenden çalışma şartları hakkında bilgi alınabilmesi, işçinin talebi üzerine iş güvenliği denetiminin yapılabilmesi, iş güvenliği eylemleri için finans kaynaklarının belirlenmesi; işçi ve işverenin işbirliği sonucu denetim komisyonlarının oluşturulabilmesidir.

Günümüzde Rusya Federasyonu sınırları dahilinde faaliyet gösteren herhangi bir işletme, iş güvenliği konusunda devlet tarafından düzenlenen ve belli norm ve kuralları içeren belgelere uyarak hareket etmelidir.

Araştırmada Rusya'nın inşaat sektöründeki iş güvenliği mevzuatı ele alınarak konunun en önemli dokümanları bir araya getirilmiştir. Bunlar; İnşaat Norm ve Kuralları (SniP), İş Güvenliği Kuralları (PB), Kurallar Derlemesi (Svod Pravil), İş Güvenliği Uygulama Yönetmelikleri (TOİ), Yangın Güvenliği Kuralları (PPB), Birleşik Ücret Tarifesi-Kalifiye Klavuzu (ETKS), Yapım Yöntemleri Klavuzları (MDS), Devlet Standartları (GOST) ve Sağlık Koşulları Norm ve Kuralları'dır (SanPiN). Çalışmada, inşaat sektöründe iş güvenliği konusunda kullanılan bu dokümanların isim ve numaraları yazılarak liste halinde verilmiştir. Liste öneri amaçlı verilmiş olup Rusya Federasyonu'nda yeni inşaat projesine başlayacak müteahhitlere, iş güvenliği mevzuatını inceleme konusunda izlenmesi gereken yolu göstermektedir.

İş yerinde İSİG organizasyonu ve iş güvenliği eylemleri için hazırlanması gereken dokümantasyon ve dayanağı yasal kaynaklar (RF İş Mevzuatı, Federal Yasa, SniP vb) bir araya getirilip bu çalışmada tablo halinde sunulmuştur. İş güvenliği konusuna (İSİG eğitimi, kişisel koruma ekipmanları vs) bağlı olarak resmi kaynakların adları, ve nihayetinde işletmede bulundurulması zorunlu olan İSİG evraklarının türleri sıralanmıştır.

İnşaat projelerinin, uygulamada olmazsa olmazları niteliğindeki iş güvenliği eğitimi, iş kazalarının incelenme süreci, çalışma yeri şartları denetimi, devlet denetimi ve şirketin iç denetimleri başlıklarının dikkat edilmesi gereken hususları irdelenmiştir.

Rusya’da iş güvenliği eğitiminin en önemli yasal kaynakları; GOST 12.0.004-90 SSBT “İSİG eğitim organizasyonu. Genel hükümler” ve 13 Ocak 2013 tarihli RF Çalışma Bakanlığının ve Eğitim Bakanlığının “İSİG eğitimi ve iş güvenliği bilgi denetim organizasyonu hakkında” adlı Kararnamesidir. İş güvenliği eğitimi yönetici ve uzman kadrosunun; ve işçilerin iş güvenliği eğitimi olarak ikiye ayrılmaktadır. Eğitim göreve başlandıktan sonra en geç 1 ay içerisinde alınmalı ve 3 senede bir tekrarlanmalıdır. Ayrıca, çalışanlar göreve başlarken oryantasyon eğitimi aldıktan sonra çalışma yerinde talimatname olarak birincil iş güvenliği eğitiminden geçmek zorundadır. Bölüm şeflerinden alınan bu eğitim sonrasında işçinin 2-10 mesailik staj yapması gerekmektedir.

Tez çalışmasının devamında RF’da iş kazası inceleme süreci hakkında bilgi verilmektedir. Bu süreç, İş Mevzuatının 227-231 No’lu Maddelerine ve Çalışma Bakanlığının 73 No’lu “Şirketlerde ve değişik iş kollarında iş kazaları inceleme özellikleri hakkında” adlı Kararnamesine dayanmaktadır. Toplu iş kazalarında (2 kişi ve fazlası), ağır yaralanmalı veya ölümle sonuçlanan iş kazalarında işveren veya onun temsilcisi 24 saat içinde resmi makamlara resmi formları hazırlayarak durumu bildirmek zorundadır.

Rusya sınırları içerisinde faaliyet gösteren tüm işletmelerde yapılması gereken diğer bir süreç, Çalışma Yeri Koşulları Denetimidir. Bu denetiminin düzenlenmesinden işveren sorumlu olup en az 5 senede bir uygulanmalıdır. Denetim komisyonu; işveren temsilcisi, işçi veya sendika temsilcisi, tarafsız sertifikalı özel denetim kurumu temsilcisi ve iş güvenliği uzmanından oluşmaktadır. Denetim komisyonu, laboratuvar ölçümleri ve çalışma yerinde iş kazası riski ölçümleri yaparak her çalışma yeri için tehlike sınıfı belirlemektedir.

Çalışma yeri koşulları denetim uygulamasının 2013 yılı yaklaşık ücretleri bu çalışmada belirtilmiştir. Ayrıca, iş güvenliği alanında inşaat şirketlerinin karşılaşabileceği diğer bazı harcamalar özetlenmiştir. Bunların bazıları elektrik güvenliği sertifikası, yangın güvenliği sertifikası, çevre koruma sertifikası ve tehlikeli atıklarla çalışma sertifikası eğitim ücretleridir.

İş güvenliği devlet ve şirket içi denetim konusu da bu tez çalışmasında incelenmiştir. Devlet denetimi planlı ve plan dışı olarak gerçekleştirilmekle birlikte planlı denetim istisnai projeler hariç 3 senede bir uygulanmaktadır. Plan dışı denetimin sıklığı belli olmamakta ve özel durumlara bağlı olmaktadır. Devlet iş güvenliği denetiminde kontrol edilebilecek hususlar ve dokümantasyonu tablo halinde sunulmuştur.

Çalışmanın devamında büyük bir Türk inşaat şirketinin Rusya’daki iş güvenliği mevzuatının gerektirdiği şekilde uygulamada örnek olabilecek dokümantasyon paketi incelenmiş ve Türk inşaat firmalarına olumlu katkısı olabileceği düşüncesiyle bu dokümantasyon üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır.

Tez çalışmasının son kısmında ise Rusya’da inşaat sektöründe iş güvenliği konusu üzerine değerlendirmeler yapılmış ve burada faaliyet gösterecek olan Türk müteahhitlere bazı öneri ve ipuçları verilmiştir. Bu kısımda yer alan; inşaat öncesi, inşaat sırasında ve inşaat sonrasında iş güvenliği prosedürleri adlı çizelge, Türk müteahhitlere rehber niteliğinde sunulmuştur.

THE DEVELOPMENT OF OCCUPATIONAL SAFETY IN RUSSIAN FEDERATION AND OCCUPATIONAL SAFETY LEGISLATION IN CONSTRUCTION SECTOR

SUMMARY

Bu araştırma yapılırken iş güvenliği kavramının; ülkenin tarihsel dönüm noktalarına göre; Rusya İmparatorluğu döneminde, sonrasında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği döneminde ve bugünkü Rusya şartlarında gelişimi ve uğradığı değişimler hakkında bilgi verilmiştir.

1917 Ekim Devrimi öncesi dönemi; iş güvenliği açısından işçi emeğinin sömürülme dönemi olarak nitelendirilmektedir. 1. Petro döneminde sanayi sektörünün gelişmesiyle birlikte reşit olmayan çocuklar ve kadın işçiler; yıllık izinleri olmadan günde 18 saate kadar çalıştırılmaktadır. Bu dönemde iş güvenliği konusunun ilk filizleri olarak 1835 yılında “Fabrika Sahibi ve İşçi Arasındaki İlişkiler” ve 1845 yılında da “12 Yaşından Küçük Çocukların Fabrikada Çalışma Yasağı” dökümanları sayılabilir. 1880-1900 yılları arası çıkarılan 9 farklı yasa sayesinde 12 yaşından küçük olan çocukların ve kadınların çalışma şartları ve sınırları; fabrikalarda çalışan çocukların eğitimin sağlanması; istifa ve işe alınma prosedürleri şekillendirilmiş olup çalışma günü 11,5 saate kadar indirilmiştir.

Demokrat İşçi Parti’sinin ortaya çıkması ve sonrasında işçi haklarını düzenleyen programlarını sunmasıyla ülkede siyasi karışıklıklar yaşanmış ve 1913’de iç savaş başlamıştır. İşsizliğin artması ve ürünlerin piyasada pahalılaşmasıyla birlikte ayaklanmalar çıkmış ve halk; 8 saatlik çalışma günü, sigortaların sağlanması ve ergenlerin emeğinin korunması gibi haklar talep etmiştir.

Olayların büyümesiyle Rusya’da 1917 yılında Ekim devrimi gerçekleşmiş ve iktidara Bolşevikler gelmiştir. Aynı sene işçilerin çalışma günü 8 saate indirilmiş ayrıca 16 ila 50 yaş arası çalışmak zorunlu hale getirilmiştir. Bolşevikler döneminde işsizliğin çözülmesi ve işçi sigortalarının idaresi sendikalara devredilmiştir. Ülkedeki iş güvenliği konusundan sorumlu olacak birim olarak ise Halk İş Komiserliği göreve başlamıştır. 1918 yılında kadınların ve 16 yaş altındaki çalışanların haklarını koruyan ve gece çalışma yasağı getiren İş Mevzuatı oluşturulmuştur. Bu mevzuatın birçok eksiği bulunduğundan 1922 yılında iş kontratı, güvenlik, hijyen kavramlarının normlarla resmedilmesi; işverene; çalışanlara iş elbisesi temin etme, çalışma ortamını iyileştirme zorunluluğu getirilmesi ile İş Mevzuatı’nın eksikleri tamamlanmıştır. Yeni mevzuata göre devlet müfettişinin (komiserinin) onayı olmadan hiçbir yeni tesis devreye alınamamakta ve yeni iş yeri açılamamaktadır. Bu dönemde ilk kez iş koluna göre yönetmelikler ve normlar yayınlanmakta; çalışma şekli; işin özelliğine göre fiziksel ve entelektüel olarak ayrılması başlamaktadır.

İnşaat alanındaki iş güvenliği konusu ise 1926’da İnşaat Normları ve Kuralları’nın (SniP) yayınlanması ile başlamış, iş yerindeki hijyen gereçlerinin ve iş kıyafetlerinin özellikleri ile ilgili kurallar belirlenmiştir. 1927’de makinelerle çalışma güvenliği konusu ele alınmış, inşaatta iş güvenliği denetimi başlatılmıştır.

1933 yılında Halk İş Komiserliği iş güvenliği sorumluluğunu tamamen sendikalara devretmiştir. Sovyet dönemi süresince sendikalar olağanüstü bir çalışma sistemi geliştirmiştir. Sürekli olarak iş güvenliği denetiminin yapılmasının yanı sıra iş yerlerindeki tartışmalarının çözümü, bir işçinin işten çıkarılma onayının verilmesi,

işçilere daire tahsisi ve ayrıca dinlenme tesislerinde tatil turlarının dağıtılması dahi sendikalar tarafından yapılmaktadır. İşçileri spora ve eğitime özendirerek ülkenin genel kültür seviyesinin yükselmesinde sendikaların büyük katkısı olmuştur.

1941-1945 yılları arası Rusya'nın 2. Dünya savaşına katılmasından dolayı iş güvenliği konusunda herhangi bir çalışma yapılmamıştır. 1957-1977 yılları arasında ise, iş yeri standart iç tüzüğü, iş anlaşmazlıkları inceleme süreci, teknik denetim konuları hakkında önemli tüzükler geliştirilmiştir. 1957 yılı sonrasında ülke genelinde yaralanma, ölüm ve meslek hastalıkları oranlarında düşüş gözlemlenmektedir.

1991 yılında Sovyet döneminin bitmesiyle sendikalarca yapılan iş güvenliği denetimi devlete devredilmiştir. 1993'de devlet tarafından yeni Federal İş Mevzuatı geliştirilmiş olup bu mevzuattaki bazı eksiklikler 1999 yılında düzeltilmiş ve işverenin sorumlulukları detaylıca belirlenmiştir. Bu mevzuatla yerel yönetimlere iş güvenliği konusunda geniş haklar verilmiştir. Mevzuatın diğer önemli noktaları ise; çalışanın güvenli olarak kabul etmediği işini bırakabilmesi, işverenden çalışma şartları hakkında bilgi alınabilmesi, işçinin talebi üzerine iş güvenliği denetimin yapılabilmesi, iş güvenliği eylemleri için finans kaynaklarının belirlenmesi; işçi ve işverenin işbirliği sonucu denetim komisyonlarının oluşturulabilmesidir.

Günümüzde Rusya Federasyonu sınırları dahilinde faaliyet gösteren herhangi bir işletme, iş güvenliği konusunda devlet tarafından düzenlenen ve belli norm ve kuralları içeren belgelere uyarak hareket etmelidir.

Araştırmada Rusya'nın inşaat sektöründeki iş güvenliği mevzuatı ele alınarak konunun en önemli dokümanları bir araya getirilmiştir. Bunlar; İnşaat Norm ve Kuralları (SNiP), İş Güvenliği Kuralları (PB), Kurallar Derlemesi (Svod Pravil), İş Güvenliği Uygulama Yönetmelikleri (TOI), Yangın Güvenliği Kuralları (PPB), Birleşik Ücret Tarifesi-Kalifiye Klavuzu (ETKS), Yapım Yöntemleri Klavuzları (MDS), Devlet Standartları (GOST) ve Sağlık Koşulları Norm ve Kuralları'dır (SanPiN). Çalışmada, inşaat sektöründe iş güvenliği konusunda kullanılan bu dokümanların isim ve numaraları yazılarak liste halinde verilmiştir. Liste öneri amaçlı verilmiş olup Rusya Federasyonu'nda yeni inşaat projesine başlayacak müteahhitlere, iş güvenliği mevzuatını inceleme konusunda izlenmesi gereken yolu göstermektedir.

İş yerinde İSİG organizasyonu ve iş güvenliği eylemleri için hazırlanması gereken dokümantasyon ve dayanağı yasal kaynaklar (RF İş Mevzuatı, Federal Yasa, SNiP vb) bir araya getirilip bu çalışmada tablo halinde sunulmuştur. İş güvenliği konusuna (İSİG eğitimi, kişisel koruma ekipmanları vs) bağlı olarak resmi kaynakların adları, ve nihayetinde işletmede bulundurulması zorunlu olan İSİG evraklarının türleri sıralanmıştır.

İnşaat projelerinin, uygulamada olmazsa olmazları niteliğindeki iş güvenliği eğitimi, iş kazalarının incelenme süreci, çalışma yeri şartları denetimi, devlet denetimi ve şirketin iç denetimleri başlıklarının dikkat edilmesi gereken hususları irdelenmiştir.

Rusya'da iş güvenliği eğitiminin en önemli yasal kaynakları; GOST 12.0.004-90 SSBT "İSİG eğitim organizasyonu. Genel hükümler" ve 13 Ocak 2013 tarihli RF Çalışma Bakanlığının ve Eğitim Bakanlığının "İSİG eğitimi ve iş güvenliği bilgi denetim organizasyonu hakkında" adlı Kararnamesidir. İş güvenliği eğitimi yönetici ve uzman kadrosunun; ve işçilerin iş güvenliği eğitimi olarak ikiye ayrılmaktadır. Eğitim göreve başlandıktan sonra en geç 1 ay içerisinde alınmalı ve 3 senede bir

tekrarlanmalıdır. Ayrıca, çalışanlar göreve başlarken oryantasyon eğitimi aldıktan sonra çalışma yerinde talimatname olarak birincil iş güvenliği eğitiminden geçmek zorundadır. Bölüm şeflerinden alınan bu eğitim sonrasında işçinin 2-10 mesailik staj yapması gerekmektedir.

Tez çalışmasının devamında RF’da iş kazası inceleme süreci hakkında bilgi verilmektedir. Bu süreç, İş Mevzuatının 227-231 No’lu Maddelerine ve Çalışma Bakanlığının 73 No’lu “Şirketlerde ve değişik iş kollarında iş kazaları inceleme özellikleri hakkında” adlı Kararnamesine dayanmaktadır. Toplu iş kazalarında (2 kişi ve fazlası), ağır yaralanmalı veya ölümle sonuçlanan iş kazalarında işveren veya onun temsilcisi 24 saat içinde resmi makamlara resmi formları hazırlayarak durumu bildirmek zorundadır.

Rusya sınırları içerisinde faaliyet gösteren tüm işletmelerde yapılması gereken diğer bir süreç, Çalışma Yeri Koşulları Denetimidir. Bu denetiminin düzenlenmesinden işveren sorumlu olup en az 5 senede bir uygulanmalıdır. Denetim komisyonu; işveren temsilcisi, işçi veya sendika temsilcisi, tarafsız sertifikalı özel denetim kurumu temsilcisi ve iş güvenliği uzmanından oluşmaktadır. Denetim komisyonu, laboratuvar ölçümleri ve çalışma yerinde iş kazası riski ölçümleri yaparak her çalışma yeri için tehlike sınıfı belirlemektedir.

Çalışma yeri koşulları denetim uygulamasının 2013 yılı yaklaşık ücretleri bu çalışmada belirtilmiştir. Ayrıca, iş güvenliği alanında inşaat şirketlerinin karşılaşılabileceği diğer bazı harcamalar özetlenmiştir. Bunların bazıları elektrik güvenliği sertifikası, yangın güvenliği sertifikası, çevre koruma sertifikası ve tehlikeli atıklarla çalışma sertifikası eğitim ücretleridir.

İş güvenliği devlet ve şirket içi denetim konusu da bu tez çalışmasında incelenmiştir. Devlet denetimi planlı ve plan dışı olarak gerçekleştirilmekle birlikte planlı denetim istisnai projeler hariç 3 senede bir uygulanmaktadır. Plan dışı denetimin sıklığı belli olmamakta ve özel durumlara bağlı olmaktadır. Devlet iş güvenliği denetiminde kontrol edilebilecek hususlar ve dokümantasyonu tablo halinde sunulmuştur.

Çalışmanın devamında büyük bir Türk inşaat şirketinin Rusya’daki iş güvenliği mevzuatının gerektirdiği şekilde uygulamada örnek olabilecek dokümantasyon paketi incelenmiş ve Türk inşaat firmalarına olumlu katkısı olabileceği düşüncesiyle bu dokümantasyon üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır.

Tez çalışmasının son kısmında ise Rusya’da inşaat sektöründe iş güvenliği konusu üzerine değerlendirmeler yapılmış ve burada faaliyet gösterecek olan Türk müteahhitlere bazı öneri ve ipuçları verilmiştir. Bu kısımda yer alan; inşaat öncesi, inşaat sırasında ve inşaat sonrasında iş güvenliği prosedürleri adlı çizelge, Türk müteahhitlere rehber niteliğinde sunulmuştur.

1. GİRİŞ

1.1 Rusya İmparatorluğu'nda Emek ve Emeğin Korunması

Rusya, Büyük 1. Petro'nun 1721 yılında uyguladığı yenilikler sonucu, Rusya İmparatorluğu olduktan sonra sanayi ve üretim yükseliş dönemini yaşamaktaydı. Çeşitli fabrikalarda üretim faaliyetlerinin yaygınlaşmasından dolayı yeni oluşan iş yerlerine devlet tarafından toprak köleleri, evsiz, suç işlemiş ve başka uğraşı olmayan insanlar atanıyordu. Bu dönemde sanayinin kalkınması; Rusya ekonomisinin büyük bir adım kaydetmesinin en önemli sebebidir.

Büyük Petre iktidarında yaygınlaşan fabrika ve maden ocaklarındaki (Ural bölgesinde) çalışma şartları çok zor ve tehlikeli sayılmaktaydı. Ağır maden ocağı işlerine giden insanlar, savaştaymış gibi hayatlarını kaybediyorlardı. Köylerde de, toprak köleliği ancak 1861 yılında kalkacağından bu dönem çalışanları için normal çalışma şartları bir hayaldi.

Bu çalışma koşullarında ortaya çıkan ölüm ve yaralanmaların yüksek değerleri ve güvenli çalışma şartlarını nasıl sağlayabiliriz sorusu; ilk defa ilerici insanları düşündürmeye başlamıştır. Ancak elbette Rusya İmparatorluğu'nun bu zor tarihi sürecinde herhangi bir iş güvenliği normu veya kanunu henüz ortaya çıkmamıştır [4].

1.2 Tezin Amacı

İşçi sağlığı ve iş güvenliği (İSİG) konusunun Türkiye'de geçtiğimiz yıllarda yürürlüğe giren yasalarla yeni yeni hız alması ve köklü bir tarihçesi olmayışı nedeniyle Türk şirketlerinin iş güvenliği konularında yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmadıkları ortadadır. Bu bilgi ve tecrübe eksikliği; özellikle iş güvenliği açısından risk taşıyan inşaat projelerinde, yurtdışında çalışan Türk müteahhit firmalarını projelerin ilerleyen safhalarında büyük kayıplara uğratmaktadır.

Bu çalışmada, Rusya Federasyonu'nda işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunun gelişimi ve bugünkü durumu incelenmektedir. İş güvenliği esaslarının çıkış noktasından itibaren ülkenin tarihi dönüm noktalarına bağlı olarak Rusya'daki iş

güvenliği mevzuatının gelişimi ve günümüzdeki durumuna göre dikkat edilmesi gereken hususlar anlatılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma ile Rusya Federasyonu'nda faaliyet gösteren/gösterecek olan Türk inşaat şirketlerinin günümüz iş güvenliği mevzuatı hakkında bilgi sahibi olmaları amaçlanmış olup gelecek inşaat projeleri için bu çalışmayı kılavuz olarak kullanmaları umulmaktadır.

1.3 İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin Genel Kavramı

Rusya Federasyonu (RF) Anayasasının 7. maddesi uyarınca, RF'nda insan sağlığı ve emeği devlet tarafından korunmaktadır. İş Kanunu'na göre Rusya'daki İSİG mevzuatı, tüm işverenleri ve sözleşmeli çalışanlarını, devlet tarafından farklı görevlere atanan askeri personeli, öğrenimi esnasında stajyerlik yapan öğrencileri ve diğer çalışan vatandaşları kapsamaktadır.

Ayrıca, Rusya Federasyonu'nun çeşitli ülkelerle yaptığı uluslararası anlaşmalar ile aksi öngörülmemişse; iş güvenliği mevzuatı, Rusya yargı yetkisi altında olan yabancı işletmelerin tüm çalışanlarını da kapsamaktadır.

Bugünkü Rusya Federasyonu İş Mevzuatı, **işçi sağlığı ve iş güvenliği** kavramını şöyle belirlemektedir: Emeğin korunması (iş güvenliği): iş faaliyeti süresince işçilerin sağlık ve hayatının korunmasını amaçlayan hukuki, sosyo-ekonomik, organizasyonel ve teknik, sıhhi-hijyenik, önleyici ve tedavi edici, rehabilitasyon ve diğer eylemleri içeren bir sistemdir [1].

Bunlardan ilki, *hukuki eylemler* adı altında güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları konusundaki standartları düzenleyen hukuki normların ve onlara uyulmasını sağlayan ceza sisteminin oluşturulmasıdır. Bu hukuki normlar sistemi RF Anayasasına dayanmakta olup, federal yasaları, federal bölge yasalarını, RF yürütme organlarının norm belgelerini ve işletmelerin geliştirdiği lokal norm belgelerini içermektedir.

Sosyo-ekonomik eylemler; devlet tarafından iş güvenliği seviyesini yükseltmeye yönelik işveren teşvik programı; ağır, zararlı ve tehlikeli işlerde tazminat ve ek ödemelerin belirlenmesi, sosyal açıdan daha zayıf olan işçi kategorisinin korunması; sosyal sigortanın bağlanması, mesleki hastalıklardan ve iş yaralanmalardan dolayı doğan tazminatların ödenmesi gibi birçok diğer eylemleri de içermektedir.

Organizasyon ve teknik eylemler ile işletmelerde İSİG konusundaki faaliyetlerin planlanması ve iş güvenliği kurallarının sağlanması amacıyla iş güvenliği biriminin ve komisyonunun oluşturulması, yönetici ve çalışanların iş güvenliği eğitimlerinin organize edilmesi, çalışanların çalışma yerlerindeki zararlı ve tehlikeli unsurlar hakkında bilgilendirilmesi, çalışma yerlerinin sertifikalandırılması, olumsuz faktörleri azaltmak amacıyla modern ve güvenli teknoloji, malzeme, makine ve mekanizmalarının uygulamaya geçirilmesi, iş ve teknik proseslerin disiplinin yükseltilmesi kastedilmektedir.

Sıhhi-hijyenik eylemler; mesleki hastalıkları önlemek amacıyla üretim sırasında oluşan zararlı faktörleri indirgemeye yönelik çalışmalardır.

Önleyici ve tedavi edici eylemler; ilk ve periyodik sağlık muayenelerinin, önleyici ve tedavi edici besleme programlarının hazırlanması gibi eylemleri kapsamaktadır.

Rehabilitasyon eylemleri; işverenin ya da işletme yönetiminin, çalışanın sağlık durumuna göre daha uygun çalışma şartlarına sahip bir göreve atanması gibi zorunlu eylemleri kastetmektedir. [2]

RF’nda emeğin korunması terimi, birçok konudan oluşan bir sistemi tariflemektedir:

Üretim sağlık koşulları; işçiler üzerinde olumsuz etkisi olan zararlı üretim faktörlerinin önlenmesini veya azaltılmasını sağlayan teknik yöntem ve eylemler bütünüdür.

İş hijyeni; farklı iş kollarının çalışma koşullarını ve iş özelliklerini, bunların insan sağlığı üzerinde etkilerinin incelenmesi; çalışma ortamının işçiler üzerindeki zararlı ve tehlikeli etkilerini önlemek amacıyla bilimsel esaslı uygulama metodlarının geliştirilmesidir. Önleyici tıp olarak da nitelendirilmektedir.

Elektrik güvenliği; çalışanın, elektrik akımı, elektromanyetik alanlar ve statik elektriğin zararlı etkilerinden korunmasını amaçlamaktadır.

Yangın güvenliği; bireyin, toplum ve devlet varlıklarının yangınlardan korunması ile ilgili eylemler bütünüdür.

Endüstri güvenliği; bireyin ve toplumun hayati önem taşıyan unsurlarının, tehlikeli sanayi tesislerinde oluşabilecek kazalardan ve kaza sonucu olumsuz etkilerinden korunmasıdır.

İş güvenliği yönetimi; meslek hastalıklarını ve işyerindeki ölüm ve yaralanma sayısını azaltma, güvenli ve sağlıklı iş ortamını sağlama programı kapsamında çalışma şartlarını iyileştirme konusundaki iş güvenliği eylemlerinin organizasyonudur. Bu sistem, iş güvenliği standartlarının uygulanmasına dayanmaktadır.

Profesyonel riskler yönetimi; işyerindeki riskleri tespit etmeye, değerlendirmeye ve azaltmaya yönelik birbirine bağlı olan eylemlerin bir bütünüdür. [3]

1.4 Rusya Federasyonu Tarihindeki Anahtar Dönemler

Çalışmada incelenecek olan Rusya'ya özgü iş güvenliği mevzuatının gelişimi, Rusya'nın geçmişinde gerçekleştirmiş önemli tarihi olaylara bağlı olduğundan, aşağıda kısaca ülkenin tarihi dönemlerine değinilmiştir:

Çizelge 1.1: Rusya tarihinde yer alan periodlar.

Gerçekleşmiş olay	Tarih
Rusya'da toprak köleliğinin kalkması	19.02.1861
Ekim devrimi	25.10.1917
Askeri komünizm dönemi	1918-1920
İç savaş dönemi	1918-1922
SSCB'nin oluşturulması	30.12.1922
Ülkenin kollektifleştirme dönemi	1920-1930
Ülkenin sanayileşme dönemi	1922-1930
Anayurt savaş dönemi (1. Dünya Savaşı Dönemi)	22.06.1941-09.05.1945

Çalışmanın devamında, Rusya'nın iş güvenliği konusundaki gelişimini etkileyen tarihi olayların ve olguların analizi yapılırken daha çok, kendine özgü özellikler taşıyan üç ana dönem ele alınacaktır. Bunlar:

- 1. dönem – 1917 Ekim Devrimi öncesi;
- 2. dönem – Bolşeviklerin iktidara gelmesinden sonra 1993 yılına kadar;
- 3. dönem – 1993'ten bugüne kadar.

2. 1917 EKİM DEVRİMİ ÖNCESİ RUSYA’DA İŞ GÜVENLİĞİ

2.1 Rusya’daki İş Güvenliği Konusunda İlk Çalışmalar ve Ölüm ve Yaralanmaya İlişkin (Travmatizm¹) Analizler

Zamanının seçkin bilim adamlarından biri olan Mihail Lomonosov, iş yerlerinin güvenli olması konusundaki ilk çalışmalarını başlatarak 1742 yılında «Metalurji ve Madencilik Temelleri» adı altında topladığı çalışmada; madenci işçilerin güvenlik, hijyen, çalışma ve dinlenme şartları, hafriyat kenetlemesi, merdiven geçişlerin güvenliği ve iş üniformasının uygunluğu gibi konuları ele almıştır.

19. yüzyılın ortalarında (Rusya İmparatorluğu’nda toprak köleliğinin kalkmasından sonra) Rusya’daki İş Mevzuatı sadece iki kararnameden oluşmaktaydı. Birincisi, 1835 yılında yayımlanmış olan «Fabrika Sahibi ve İşçi Arasındaki İlişkiler» isimli kararnameydi. İkincisi ise «12 Yaşından Küçük Çocukların Fabrikada Çalışma Yasağı» adı altında 1845 yılında yayımlanmış olan ve küçük çocukların gece 12:00’den sabah 6:00’ya kadar çalışma yasağını açıklayan kararnameydi. Bu iki kararname; Rusya İmparatorluğu’nda İş Mevzuatının ilk filizleriydi.

Aynı dönemde ilk defa devlet tarafından “ölümle sonuçlanan yaralanma” analizi çalışmaları yapılmaktaydı. 1843 yılında İçişleri Bakanlığı dergisinde; “1842 yılı içinde Rusya’da ihtiyatsızlık sonucu gerçekleşmiş ölüm sayısı» adı altında makale yayımlanmıştır. Ölüm sebeplerinin arasında 6 ana sebep gösterilmiştir: 1) boğulma, 2) çarpma, 3) ezilme, 4) yanma, 5) yanlışlıkla silahla kendini vurma, 6) alkolün dozajını kaçırma gibi [5]. Görüldüğü gibi üretimle ilgili oluşan ölüm ve yaralanlar 2. ve 3. kategoride toplanmıştır. Buna paralel olarak insanların çalışma dalına, ikamet yerine, iş bölümüne göre de ölümlerin sebepleri incelenerek her analiz grubunun toplam ölüm sayısına göre oran tespiti yapılmıştı. Bu dönem için devlet tarafından yapılan ölüm ve yaralanma analizleri tekrar görülmemekte ve benzeri araştırmalar ancak 20. yüzyıl Rusya’sında yeniden başlamaktadır.

¹ Travmatizm – belirli bir toplum grubunun belirli bir süreç içinde farklı dış faktörlerinin etki altında kalarak geçirdiği travma (yaralanma) ve ölüm sayısını yansıtan tıbbi ve sosyal bir tabirdir.

2.2 Kapitalizmin Filizlenme Döneminde Çalışanların Mücadelesi ve İş Mevzuatı'nın Gelişmesi

Avrupa'da vahşi kapitalizm dönemi, feodalizm sonrası belirgin bir geçiş olarak 1860-70'lere denk gelmektedir. Sanayinin fırtınalı gelişimi, kendi iş gücünü satarak geçinebilen yeni nesli doğurmuştur. Rusya'da bu dönemde köklü değişimler yaşanmış olup ekonomi, siyasi, eğitim ve diğer alanlarda reformlar yapılmıştır. Rusya ve yurtdışında iş gücünün sömürüldüğü bu dönem, işçi sınıfının yeniden doğma dönemi idi. Erkekler ile aynı düzeyde çalıştırılan kadın ve çocuklar için bu dönem ayrıca bir eziyet dönemi idi. 18 saat sürebilen çalışma saatlerine ilave olarak gece vardiyalarının olduğu ve yıllık izinlerin olmadığı bu dönemde çocuklar 5-6 yaşından itibaren çalıştırılmaya başlatılıyordu [4].

19. yüzyılın 80'leri ile 20. yüzyıla kadar olan süre, Rusya'daki İş Mevzuatı için önemli bir period olarak kabul edilmektedir. Sanayiciler ve işçiler arasındaki ilişkilerin devlet düzeyinde belirli kurallara bağlama girişimlerinin gerçekleştiği bu dönemde, endüstri işçi hukukunun temelini oluşturan toplam dokuz yeni yasa yürürlüğe girmiştir. Bunlardan ilki olan 1 Haziran 1882'de yürürlüğe giren bu yasa ile en korunmasız sınıfı oluşturan kadın ve çocukların hakları savunulmuş ve 12 yaşın altındaki çocukların fabrikalarda çalışması yasaklanmıştır. Yasanın yerine getirilmesi için 17 bin çalışma yeri başına fabrikaları gözetleyen 20 müfettiş göreve başlatılmıştır.

«Manüfaktür ve fabrikalarda çalışan çocukların eğitimi hakkında» (12 Haziran 1884) diğer bir yasa ise, fabrikalarda çalıştırmak için çocuklara eğitim vermek üzere işverenlere okul açma konusunda tavsiye vermekte ve zorunluluk kılmaktadır.

3 Haziran 1885 tarihli yasa «Reşit olmayanlar ve kadınlar için gece çalışma yasaklığı»nı getirmektedir.

1886 tarihli Morozov Grevi'nden² hemen sonra kabul edilen yasa ile işveren ve çalışan arasındaki işe alınma ve istifa etme şartları düzenlenmiş, kesilen cezaların azami düzeyi maaşın %5'i olarak belirlenmiş, kesilen cezaların çalışan ödenekleri fonlarına yatırılması zorunlu kılınmıştır.

² Morozov Grevi, 7-17 Ocak 1885 tarihlerinde Morozov tekstil fabrikasında 8 bin çalışanı tarafından gerçekleştirilmiş olup fabrika sahiplerinin sömürü rejimine, 1882-1884 yılları arasında 5 kez yaşanan maaş azaltılmasına ve işçi maaşının %50'sine varan ceza kesintilerine karşı verilmiş bir tarihi mücadeledir.

1887 tarihli yasaya göre Rusya’da azami çalışma günü süresi belirlenmiş olup yetişkin erkekler için çalışma günü 11,5 saati geçmeyecek şekilde ayarlanmıştır.

Bu döneme ait yürürlüğe giren diğer yasalar da Rusya’da İş Mevzuatının oluşmasına katkıda bulunmuştur.

19. yüzyılın sonlarında Rusya’daki ücretli çalışan sınıfının yaklaşık yarısı (%45) 23 yaşın altındaki gençlerden oluşmaktaydı. Ergenlerin nerdeyse üçte ikisi 15 yaşını, üçte biri ise 12 yaşını geçmeden fabrikalara veya başka işyerlerinde çalışmaya atılmaktaydı. Makine ve özellikle dokuma bölümlerinde çocukların da yapabileceği birçok farklı iş mevcuttu. Fakat aynı iş için ergenlere yetişkinlere göre daha düşük bir ücret ödenmekteydi [5].

Rusya’da yürürlüğe giren yasalara rağmen ağır ve yıpratıcı çalışma şartları ve yüksek sayıda ölüm ve yaralanmalar, işçileri kendi haklarını savunmak zorunda bırakmaktadır. Bu özellikle, Rusya’da sosyal-demokrat akımının oluşmasından sonra yeni bir güç olarak ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki, 1903 yılında Rusya Sosyal Demokrat İşçi Parti’nin (RSDİP) 2. Kongresi’nde aşağıdakileri içeren Parti Programı kabul edilmiştir:

“...İşçi sınıfının fiziksel ve manevi açıdan yok olmaktan korunması ve özgürlüğe yol açan mücadele verme kabiliyetini arttırmak adına partimiz şunları talep ediyor:

- Tüm ücretli çalışanlar için iş gününün 8 saatle sınırlanması;
- Tüm iş dalları ve çalışanların her iki cinsiyeti için 42 saatin altında olmayan haftalık tatilin yasa ile belirlenmesi;
- Tamamen fazla mesainin yasaklanması;
- Gece (21.00-06.00 saatler arası) çalışmanın yasaklanması;
- İşverenin 16 yaşından küçük iş gücünü kullanmasının yasaklanması; 16-18 yaşları arası olan ergenlerin iş gününün 6 saat ile sınırlanması...” [6].

2.3 20. Yüzyıl Rusya’sındaki İşçi Sınıfının Mücadelesi

1913 yılında iş güvenliği konusunda Rusya’da olan tüm yasalar *“Endüstriyel çalışma hakkında”* isimli tüzük altında toplanmış olup Rusya İmparatorluğu’nun yasalar kitabında yayımlanmıştır. Devlet tarafından atılan bu adım iş güvenliğinin

ayrı bir dal haline gelmesine yol açmıştır. Bu tüzükte ilk defa işçilerin sosyal sigorta konusu ele alınmıştır.

Devrim önceki Rusya’da yasalar son derece eksik ve sadece devlet dallarında işlemekteyken ekonominin tüm dallarında uygulanmamaktadır. Ergenlerin iş günü ve yetişkinlerin iş günü arasında fark olmayıp 1913 yılında yetişkinlerin azami çalışma günü 10 saati, ergenlerin ise 9,5 saati bulmaktadır. O zamanlar istihdam durumu hükümet ve çevresindekileri ilgilendiren bir sorun değildi. 1914-1917 iç savaş yıllarında işletmelerin durdurulması ve öncelikle reşit olmayan çalışanların işten atılması nedeniyle işsizlik zirveye ulaşmıştır. Sendikalar bu zamanda yarım milyonluk işsiz ordusu için devletten yardım talep etmesine rağmen olumlu bir yanıt alamamıştır.

Şubat Devrimi sonucunda, gençler için bir işgücü borsası oluşturulmamış ve emek korunmasını sağlayan hiçbir yasa iyileştirme görmemiştir. Bununla birlikte 1917 yılının Mart ayından Ağustos ayına kadar yaklaşık 800 işyerinin kapandığı ve 160 bin kişinin çıkarıldığı bu ülkede, sadece Petrograd (Sankt-Petersburg’un eski adı) bölgesinde işletmelerde işini kaybetmemiş olan işçi oranı %42 civarındaydı.

İşsiz proleterya sınıfı için bu zor dönem, yiyecek ve günlük ihtiyaçlarını karşıladıkları diğer ürünlerin piyasada zor bulunması ve aşırı pahalılaşması yüzünden daha da zorlaşmıştır. Örneğin, 1913’ten 1917 ilkbaharına kadar Moskova’da gıda ve temel gereksinim ürünlerinin fiyatları 5 kat yükselmişken diğer şehirlerde yükseliş 10 katı bulmuştur. Ergenlerin ve yetişkinlerin maaş düzeyi bu dönem aynı durumda kalmıştır. Bunların hepsi doğal olarak işçilerin ayaklanmasına, protesto ve grevler düzenlemelerine yol açmıştır. İşçiler; 1917 yazında Petrograd ve Voronej şehirlerinde fabrikaların dağılmasıyla kendi komisyonlarını kurmuş olup demokrasi şartlarına uygun ve sendikaların kontrolü altında yürütülecek olan bir işgücü borsanın oluşturulmasını talep etmişlerdir [4].

Çalışanların protestolarında istedikleri şartlar hemen hemen aynı olmaktaydı: tüm meslekler için 8 saatlik çalışma günü, iş gücünün kayda alınması ve sendikalara bağlı olarak işgücü borsa ağının oluşturulması, sosyal sigorta yasasının bir parçası olup işsizliğe karşı devlet tarafından korunulması, toplumsal işler planının hazırlanması vb.

İstihdam, iş güvenliği, iş gününün kısaltılması, ergenlerin emeğinin sömürülmesi, maaşların arttırılması gibi kavramlar 20.yüzyılın ilk yirmi senesi için çok kritik ve

güncel sorunlardandı. Bu dönemde Rusya proleteryasının verdiği mücadele sadece iş ve yaşam hakları adına değildi, siyasi sorunların da çözülmesini bekliyorlardı. Rusya'nın dört bir yanındaki gençlerin ayaklanmaları, siyasi ve ekonomik haklarını kazanmaya yönelik çabalardı.

Ülkenin sonraki tarihi döneminde ise sert siyasi çekişmeler, Bolşeviklerin iktidar için savaşı ve 1. Dünya Savaşı yaşanmıştır. Bunların sonucu, iş güvenliği konusunda Rusya İmparatorluğu'ndaki yasama faaliyetleri, Ekim Devrimine kadar tamamen durmuştur.

3. RUSYA’DA 1917 – 1941 YILLARI ARASI İŞ GÜVENLİĞİ

3.1 Rusya’da Devrim Sonrası Dönemde Emeğin Korunması

Rusya’da oluşan ekonomik ve siyasi durum, önce Şubat ayında sonra da Ekim ayında olmak üzere iki siyasi devrimin gerçekleşmesine neden olmuştur. Ekim Devrinden sonra ülkenin iktidarına Bolşevikler gelmiş ve Rusya Sovyet dönemine girmiştir.

Yeni devlet rejimin devreye girdiği bu dönem ülke için zor ve çetin bir dönem olmuştur. Sovyet İş Mevzuatı devrim öncesi prensiplerden farklı bir yönde gelişmekteydi. Mevzuatın temelinde, Rusya sosyalist örgütlerinin ve dünya proleteryasının farklı uluslararası kongrelerinde dile getirdiği talepleri yatmaktaydı. Temel koşullar şöyleydi: “...çalışan gençlerin siyasi, ekonomik ve hukuksal haklarının iyileştirilmesi; siyasi, profesyonel ve diğer iş sınıfını temsil eden örgütlerin yardımıyla çocuk çalışma yasalarının çıkarılması; 16-18 yaşlar arası ergenler için çalışma gününün 6 saate kadar indirilmesi; tam gelişmemiş organizmaya sahip 18 yaşın altındaki gençler için tehlikeli olarak kabul edilen bazı mesleklerin bu yaş kitlesi için yasaklanması; reşit olmayan ve kadın çalışanlar için asgari ücretin, işsizlik ve hastalıktan dolayı ödemelerin düzenlenmesi vs” [7].

Bolşeviklerin iktidara gelmesi ile kendi fikirlerini gerçekleştirme istekleri onları harekete geçirmiş ve 11.11.1917 tarihinde kabul edilen ilk kararnameler ile 8 saatlik çalışma günü kabul edilmiştir. Bu kararnameye göre Rusya’da çalışma haftası 48 saat ile sınırlandırılmıştır. Böyle bir karar dünyada ilk kez alınmıştır. Diğer dünya ülkeleri ise Uluslararası Çalışma Örgütünün 1. Uluslararası Sözleşmesinin (Hours of Work (Industry) Convention, 1919) imzalanmasından sonra 8 saatlik çalışma gününü kabul etmişlerdir. Örneğin, ABD ancak 1938 yılında azami işgünü süresini ve asgari ücretini belirleyen “Adil iş standartları hakkında” yasanın yürürlüğe girmesiyle 8 saatlik çalışma gününü kabul etmiştir.

Eğitim görmüş kadro eksikliği nedeniyle Bolşevikler devlet yönetimi için kamu güçlerinin ve örgütlerinin katılımını sağlamışlardır. Örneğin, 1917 yılının Aralık ayında işsizlik ve sağlık sosyal sigortalarının idaresi sendikalara devredilmiştir.

Böylece, 1918 yılının ortalarında Rusya’da varolan 200 iş borsasının 147’sinin başında sendikalar bulunmaktadır [8].

3.2 Sovyet Ülkelerinde İş Müfettişliğinin Oluşturulması ve Onun Görevleri

1918 yılından itibaren Sovyet iktidarı, iş güvenliği ve emekçilerin sosyal sorunlarını kendi takibine almaya başlamıştır. Bunun için 1918 Mayıs ayında Sovyet ülkelerinde faaliyet gösterecek olan, kendi hak ve sorumluluklarına sahip İş Müfettişliklerini düzenleyen “İş Müfettişliklerin kuruluşları hakkında” adı altında yeni bir kararname kabul edilmiştir. Bugün Rusya’da yürürlükte olan İş Müfettişliğinden söz eden hükümleri daha detaylı karşılaştırma yapabilmemiz için yukarıda bahsi geçen kararnamenin bazı alıntıları verilmiştir:

“... 4. Halk Komiseri ve diğer bölge Komiserleri gerçekleştirdiği teftişleri, ücretli olmayan iş yerleri dahil olmak üzere ekonomik faaliyet gösteren tüm iş yerlerini kapsamakta olup bu amaçla diğer müfettişleri de tayin etmelidir.

5. Seçilen iş müfettişlerini bölge iş müfettişlerinin onaylaması gerekmektedir.

6. Yerli müfettişliğinin faaliyet alanı ve niceliksel kadro özellikleri bölge müfettişlerinin kararıyla seçilmekte ve Halk Komiserinde onaylanmalıdır.

7. İş müfettişliğinin sorumluluklarından biri de Sovyet iktidarı çalışanlarının haklarını savunmayı amaçlayan ve kabul edilmiş herhangi bir kararnamenin veya yasanın yerine getirilmesini gözlemek ve kontrol etmektir, diğer bir ifade ile çalışanların sağlık ve hayat güvenliğine yönelik tedbirlerini almaktır.

8. Müfettişler, Sovyet iktidarının kabul ettiği iş kararnamelerinin ve çalışanların sağlık ve hayat güvenliğini sağlayan tedbirlerin yerine getirilmemesi veya ihlal edilmesi durumlarında suçluları ödeme cezasını kesme veya mahkemeye verme (talimatın belirttiği sınırların içinde) hakkına sahiptir.

9. İş müfettişleri sorumluluklarını yerine getirirken herhangi bir zamanda çalışanın ve ailesinin ikamet ettiği, dinlendiği ve iş yerine serbest bir şekilde ulaşma hakkına sahiptir.

10. İş müfettişleri görevlerini yerine getirirken Halk Komiserinin emirlerine ve talimatlarına göre hareket etmelidir.” [9]

Kararname alıntılarında görüldüğü üzere bu dönemde müfettişliğin en önemli görevi, çalışanların iş ve sağlık güvenliği ve iş yerindeki koşullarının kontrolüdür. Kararnamenin analizi yapıldığında yeni oluşmuş Sovyet iktidarı tarafından müfettişliğe kontrol için verilen yetki gayet geniştir.

Müfettişlerin çeşitli iş yerlerinde başlattığı çalışma koşullarının denetimi ile iş mevzuatının ve normların pek çok yerde ihlal edildiği tespit edilmiştir. Kontroller sırasında çoğu işyerinde; ödemelerde, güvenlik koşullarının uygulanmasında, işçilere üniforma sağlanmasında ve benzeri konularda aksaklıklar ortaya çıkmıştır. Örneğin, İvanovo-Voznesensk şehrinde yerli müfettişler tarafından 10 farklı büyük tekstil fabrikası kontrol edilmiş ve sonuç olarak iş komiserliği adına gönderilen raporda şunlar yer almıştır: “Dar, kirli, havalandırması yetersiz olan bu eski fabrikalarda durum o kadar kötü ki onların yeniden yapılandırılması için gereken paranın harcanmasında bir anlam görülmemekte” [4]. Kısacası, Sovyet ülkelerinin her köşesinde başkent dahil olmak üzere iş yerlerindeki çalışma şartları kabul edilemez durumdaydı.

Diğer ülkelerin müdahalesi ve iç savaş, ülkedeki bazı çalışma koşullarının değişmesini şart kılmıştır. Bunlar arasında: 16-50 yaşları arası çalışma gücüne sahip nüfus için çalışmak ve çalışma karnesine sahip olmak bir zorunluluktur. Sadece çalışma karnesi olanlar ülke içinde serbest bir şekilde seyahat edebilir ve yiyecek kuponlardan yararlanabilir.

3.3 Sovyet Ülkelerinde İş Mevzuatının Gelişmesi

Rusya’daki devlet rejiminin değişmesi ve Bolşeviklerin iktidara gelmesi ile ve en önemlisi devletin Anayasasının oluşmasıyla emeğin korunması konusundaki mevzuat da değişime ve iyileştirmeye uğramıştır. İş güvenliği konusundaki yasalandırmayı desteklemek amacıyla Halk İş Komiserliği (HİK) oluşturulmuş olup, reşit olmayanlar (16 yaşına erişmemiş), 18 yaşın altında olanlar ve kadınlar için tehlikeli sayılan iş yerlerinde ve gece saatlerinde çalışma yasağını belirten ve 1918 yılın Aralık ayında yayınlanmış ilk “SSCB İş Mevzuatı” kabul edilmiştir. Doğal olarak kısa süre içinde tasarlanan bu mevzuat, çok ciddi eksiklikler içerdiğinden kısa zamanda değişime uğramıştır.

1922 yılında SSCB Birlik Yürütme Merkez Komitesi (BYMK) varolan İş Mevzuatının eksiklerini göz önünde bulundurarak yeni mevzuat tasarısını

oluşturmuş, ilk defa iş kontratı kavramı dile getirilmiş ve böylece yasal olarak çalışma özgürlüğü presibini pekiştirmiştir.

Yeni İş Mevzuatı daha önce belirtilmiş iş teftişinin normlarına ek olarak güvenlik ve hijyen normlarını açıklamaktadır. Örneğin, bu normlara istinaden herhangi yeni bir binanın veya teçhizatın işletmeye açılması; İş Müfettişliğinin onayı alınmadan mümkün değildir; çalışanları üniforma ile donatmak ve iş yeri koşullarını iyileştirmek bir zorunluluktur. Daha sonrasında HİK bu normların gelişmesi adına yangın önleyici normları, buhar kazanları kullanma talimatlarını, atık su arıtma kurallarını, madencilikte güvenlik vb konularda yönetmelikleri oluşturmuştur. Yürürlüğe giren yeni İş Mevzuatı; SSCB’de HİK tarafından belli bir çalışma grubunu tıbbi incelemeye izin vermektedir [10].

Yeni İş Mevzuatı, reşit olmayanlar ve kadınların çalışması konusunda genişletilmiş yasalar içermektedir. O dönemin normları sayesinde çalışanlar entelektüel ve fiziksel çalışma türüne göre bölünmeye başlamıştır. Bu normlar bazı durumlarda çalışanlar arasında farklılıklar gösterebilmektedir. Sözelimi fiziksel çalışmada faaliyet gösteren hamile kadının doğum öncesi izni 6 hafta ve doğum sonrası izni 6 hafta olmakla beraber entelektüel işte çalışan hamile kadının doğum öncesi ve doğum sonrası izinleri 4’der haftaya indirilmiştir.

İş Mevzuatına göre 14 yaşında izin verilen istisnai durumlar hariç 16 yaş altında olan gençlere çalışmak yasaktır. Bazı konular İş Mevzuatında ilk defa ele alınmıştır, örneğin genç çalışanların yıllık izni mutlaka yazın verilmek zorundadır.

1922 yılında yapılandırmadan geçen İş Mevzuatı, SSCB’de yeterince uzun zaman geçerliliğini korumuştur. Fakat 1941-1945 yılları arasında geçen Anayurt Savaşı, savaş sonrası yıkık ekonomiyi toparlama dönemi ve komünizmin kuruluşu şiarı; İş Mevzuatının geliştirilmesini gerektirmiştir. Bu ancak 1 Ocak 1971 yılında SSCB Yüksek Konseyi tarafından “SSCB’de İş Yasama Temelleri” kabul edildikten sonra gerçekleşmiştir [4]. Bu mevzuat, önceki iki versiyonun en iyi maddelerini içermekte olup SSCB’in o dönemdeki iş güvenliği konusunda en önemli ve temel hükümlerini pekiştirmektedir.

Bugünkü Rusya’da emeğin korumasını sağlayan yeni “Rusya Federasyonu İş Mevzuatı” yürürlüktedir. 21 Aralık 2001 yılında Devlet Meclisi tarafından onaylanıp ve Devlet Başkanı tarafından 30 Aralık 2001 tarihinde imzalanmıştır. Rusya sınırlarında yeni İş Mevzuatı 1 Şubat 2002 tarihinden itibaren yürürlüktedir. Emek

korunması ve işçilerin iş güvenliği konusundaki tüm yasaları içeren bu mevzuat; daha düzeltilmesi gereken çok eksiğin olduğunu da göstermektedir.

3.4 Sanayileşme ve Kolektifleştirme Döneminde İş Güvenliğinin Kontrolü ve Normlar

Rusya'nın kolektifleştirme ve sanayileşme döneminde ülkenin gelişmemiş olması ve gerekli ekonomi gücüne sahip olmaması nedeniyle SSCB iktidarı iş güvenliği sorunları ile ciddi olarak ilgilenememektedir. Batı ülkelerinde bu dönemde iş güvenliği alanında aktif bir şekilde araştırmalar yapılırken (denemeler sonucunda iş yerlerinin en uygun ışıklandırılma, ısıtma, havalandırma vb. normları belirlenmiş, mesleklere göre iş yerinde ergonomi temelleri incelenmeye başlanmış) Rusya'da ise bu sorular bilim adamlarının gündemine daha yeni getirilmektedir.

1922 yılında kabul gören SSCB İş Mevzuatı sayesinde ülkede bir çok yeni normatif belgeler hazırlanmıştır. Bunların arasında iş yerinde kıyafet, kişisel korunma araç gereçleri, hijyenik normlar gibi konular incelenmiştir.

SSCB'de tehlikeli işler ile ilgili güvenlik tedbirlerine önem verilmeye başlanmıştır. Böylece, inşaat alanında iş güvenliği konusunda geliştirilmiş olan “İnşaat işleri süresince güvenlik tedbirleri kuralları hakkında” adı altında ilk çalışma ortaya çıkmıştır. 14 Mayıs 1926 tarihinde de HİK tarafından “Mutlak Kararname” ile tasdik edilmiştir. Bu hadise daha ileride, ülkenin ulusal ekonomisinde çok önemli yer alan inşaat dalının iş güvenliği konusunu ciddi bir şekilde belirleyen, tüm Sovyet ülkelerinde kullanılacak olan ve halen geçerliliğini koruyan SNİP (Stroitelniye Normı i Pravila³) döküman birleşiminin temelini oluşturmuştur [11].

Sanayileşme döneminde seri üretim ile piyasaya çıkan yeni araçların ve makinelerin güvenliği çok şüpheliydi. Bu yüzden SSCB HİK kurumunun 10 Ekim 1927 tarihli “Mutlak Kararname”sinde makinelerin güvenliği ile ilgili bazı sorunlar ele alınmıştır. Örneğin, her tarım makinesinin detaylı talimatname ve güvenlik araçları ile donanması gerekmektedir. 1 tondan ağır taşınabilir her makinenin fren sistemi ile donanması gerekmektedir. Ayrıca bu kararname ile makine motorlarının yanında istirahat etmek ve uyumak yasaklanmaktadır.

³ Stroitelniye Normı i Pravila (SNİP) – İnşaat normları ve kuralları (Rusça).

Özellikle inşaat sektörüne hitap eden benzer diğer bir normatif döküman 5 Haziran 1929 tarihinde “Dış iskelesi olmayan taş binaların yapım işlerinde güvenlik tedbirleri hakkında” adı altında yayınlanmış olup binanın çevresinde kurulması gereken saçakların boyutunu, yerleşimini, işlevini vs. özelliklerini belirlemektedir [10].

İç savaş sonrası kalkınma dönemi inşaat piyasasını doğal olarak canlandırmıştır. Fakat bu dönemdeki inşaat işlerinin çoğu, inşaat projelerinin kontrol organlarının teftişinden geçmemesine ve projelendirme aşamasında iş güvenliğinden sorumlu olan devlet kurumları tarafından onay alınmamasına rağmen başlatılmaktadır. 1927 tarihli HİK’in genelgesinde de altı çizildiği gibi bu dönemde inşaat sektörü çok ağır yaralanma ve ölümlerin gerçekleştiği bir sektördür. Daha sonrasında SSCB HİK tarafından kabul edilen “Yeni inşaata başlayacak işletmelerin teftişinin takviye edilmesi hakkında” kararname; İş Müfettişliğini aşağıdakileri yerine getirmekle zorunluluk kılmıştır:

1. İşletmelerin yeni inşaat ve esaslı onarım işlerinin proje aşamasında ön onay alınmasını ve her türlü kontrolün sıkılaştırılmasını sağlamak,
2. Ön onay konusunda kuralları çiğneyen işletmelerin cezai takibini başlatmak ve hiçbir olayı cezasız bırakmamak,
3. İnşaat süresince inşaatın iş güvenliği açısından onaylanmış projeye, HİK’in yaptığı düzeltmelere, ilavelere göre yürütülüp yürütülmediğini takip etmek.
4. İnşaatın bitişinden sonra yapılmış projenin onaylanmış projede aranan tüm koşullara göre uyumluluğunu kontrol etmek ve yapılan uyumsuzlukları yansıtan tutanak düzenlenmektedir. Bunun yanı sıra müfettişler raporlarında projede uygulanan iş güvenliği şartları hakkında bilgi vermelidir [11].

Ülkedeki kolektifleştirme ve sanayileşme döneminin bitişi ile birlikte SSCB’deki iş güvenliği konusundaki normatif-hukuki faaliyetler; yenileşme ve gelişme yoluna girmiştir.

1922 yılında SSCB’de Yeni İş Mevzuatının Kabul edilmesi ile iş yerinde üniforma, kişisel korunma ve hijyenik araçlar ile ilgili yeni normatif dokümanlar da yürürlüğe girmiştir.

SSCB’de inşaat alanında ölüm ve yaralanmaların yüksek değerleri sonucunda 4 Kasım 1926 tarihinde Halk İş Komitesi tarafından 273/384 sayılı “İnşaat sektöründe ve inşaat malzemeleri sanayi dalında çalışanların üniforma ve önleyici araçların

normları” adı altında çıkartılan kararnamede ilk defa hızlı aşınan iş giysilerinin dağıtma süreleri ve normlarını resmi olarak betimlenmiştir. Bu normların bazıları aşağıdaki Çizelge 3.1.’de gösterilmiştir:

Çizelge 3.1: İnşaat sektöründe ve inşaat malzemeleri sanayi dalında çalışanların üniforma ve önleyici araçların normları [10].

No	Meslek Adı	Korunma araçları	Kullanma Süresi
1	Toprak kazıcı	Branda bezinden eldiven	3 ay
		Lapti ⁴ veya ziftli keçe çizme	2 hafta veya 3 ay
2	Dülger	Branda bezinden eldiven (kış için)	4 ay
		Keten bezinden önlük	6 ay

SSCB HİK ilerdeki çalışmalarında da çeşitli mesleklerdeki çalışanların iş giysileri ve kişisel korunma araçları konusunda yeni kararnameler düzenlemiştir. Bunların arasında 12 Kasım 1927 tarihli 354 No’lu “Asid ürünlerin indirme bindirme işlerindeki yükçü iş üniforması hakkında”; 24 Mayıs 1923 tarihli 95 No’lu “Bazı iş elbiselerin, iş ayakkabı ve korunma aletlerin işletmeler tarafından perakendeden edinmesi hakkında” adlı kararnameler mevcuttur [10]. İkinci kararnameye istinaden iş üniforması ve diğer araçlar, işçilere sadece mesai saatleri içinde ve mesleği normlarda belirtilen çalışanlara verilmek zorundadır.

Aynı dönemde SSCB’de iş hijyeni konusunda HİK tarafından çıkarılan 14 Nisan 1926 tarihli “Sabunun işçilere dağıtılması hakkında” adlı açıklama, HİK’in listesine göre ayda bir kişi başı 400 gram sabun verilmesi gerektiğini belirtmektedir. Şu dikkat çekicidir ki, ancak 2003 yılında Rusya Federasyonu Çalışma Bakanlığı tarafından “Çalışanlara ücretsiz dağıtılan dezenfekte deterjan ve sabunun normları ve dağıtım şartları hakkında” adlı yeni kararname çıkana kadar bu normatif döküman neredeyse bugünlere kadar geçerliliğini korumuştur [12].

⁴ Lapti (lapot’- tekel) – ıhlamur gibi ağaçların soymuğundan örülerek yapılan bir tür köylü pabucu (yazlık)

3.5 Sendikalar, SSCB’de İş Güvenliği Yönetimi Organı

İş güvenliği sorunlarını çözüme kavuşturma sorumluluğu her zaman devlet kurumlarında değildi. Sovyet iktidarı, çalışan haklarının savunma sürecine çalışanların da (özellikle sendikaların) katılması gerektiğini düşünmekteydi. İşçi hakları daha 1917 Devrimi öncesinden işletmelerde kurulan sendikalar tarafından korunmaktaydı. Fakat sendikaların gösterdiği faaliyet ancak Sovyet döneminin başlamasıyla ve proleteryanın iktidara gelmesi ile doruğuna ulaşmaktadır. Aşağıdaki çizelgede yıllara göre sendika üye sayıları görülmektedir. 1977 Mart ayı için Sovyetler Birliği içerisindeki tüm ulus ve milliyetlerden 113,5 milyondan fazla çalışanın sendika üyeliği vardır. (Çizelge 3.2):

Çizelge 3.2: SSCB’deki sendikaların üye sayısı.

Yıl	Üye sayısı
1905	80 000
1907	245 000
1913	45 000
1918	2 638 000
1925	7 740 000
1932	16 500 000
1949	28 500 000
1959	52 781 000
1963	68 000 000
1968	86 000 000
1976	110 000 000
1977	113 500 000

Sendikalar çalışanların %98 örgütlemiş olup neredeyse tüm işçi sınıfını, köylü çalışanları ve tüm proleteryanı birleştirmektedir [13]. Sovyet sendikaları aynı zamanda devlet üretiminin yönetiminde geniş haklara ve dünya sendikalarının yaşamadığı tecrübeye sahiptir. Sendikalar ulusal ekonominin gelişme planlarının oluşturulmasında ve gerçekleştirilmesinde, bilimsel teknik kadroların geliştirmesinde, iş kalitesinin ve verimliliğin yükselmesinde önemli rol oynamaktadır.

1933 yılında SSCB Halk İş Komitesi, Rusya Sendikalar Birliği Merkezi (RSBM) ile birleşerek genel yönetim fonksiyonları RSBM'ye devretmiştir. Böylece, 1933 yılından sonra Rusya'daki işletme yerlerinde tüm iş güvenliği sorunlarıyla sendikalar ilgilenmeye başlamıştır. Devlet iş müfettişliği, kendi temsilcileri adına herhangi bir işletme yerinin denetlemesi, iş güvenliği konusunda tespit edilen eksiklerin ve yanlışların giderilmesi için zorunlu talimatların çıkartılması gibi görevler artık sendikaların takibine geçmiştir.

Sendikalar iş verimliliğinin kontrolünde, maaşların planlaması ve düzenlemesinde, çalışma ücreti ve prim sisteminin oluşturulmasında yer almaktadır. İşçileri ise daha ilerici, teknik açıdan daha gerekçeli ve kaliteli çalışmanın uygulanmasına teşvik etmektedir.

Sendika görevleri arasında iş güvenliğinin, emniyet tedbirlerinin ve yasaların yerine getirilmesi konusunda devlet ve kamu kontrolü bulunmaktadır. İş güvenliği şartlarını iyileştirmek adına 1971-1975 yılları arasında devlet tarafından 15 milyar Ruble tahsis edilmiştir. Fabrika veya yerel sendika komitesinin onayı olmadan hiçbir çalışan işten çıkarılamaz. İş yerlerinde meydana gelen tüm iş sorunlarında sendika komitelerin sözü en önemli söz sayılmaktadır. Sendikaların teknik müfettişleri iş yeri yönetimine, tespit edilen ihlallerin giderilme konusunda mutlak talimatlar verebilmektedir.

Sendikalar, konut ve kültür yapılarının inşaat planlarının kontrolünü, satış işletmelerin çalışma şartlarını ve iyileştirme prosedürlerini, sosyal beslenme şartlarını ve belediye hizmetlerinin sistematik kontrolünü üstlenmektedir. Devlet ekonomi kurumları ve işletmelerinin yönetimi ile birlikte sendikalar, ihtiyacı olanlara konut daire tevzi etmektedir [4].

1933 yılından itibaren devlet sosyal sigorta yönetimini sendikalar üstlenmektedir. Geçici iş göremezlik ödenekleri, diğer sosyal sigorta ödeneklerini sağlamakta, çalışanlara tıbbi yardımın, kadın ve çocukların iş güvenliğinin daha üst düzeyde sağlanması için mücadele etmekte, çalışanlara emekli maaşların bağlanışında yer almaktadırlar.

Sendikalar, yığınların kültür ve eğitim düzeyini yükseltmeye yönelik çalışmaları sürdürmektedir. 1975 yılında sendikalara bağlı olan kurum sayısı: 21 binden fazla kültür kulübü ve kültür sarayı; 33,4 bin sinema salonu; yaklaşık 23 bin kütüphane,

305 bin okuma ve eğitim odası; bununla birlikte sanat kurslarına yaklaşık 9 milyon kişi yazılmaktadır.

Beden eğitimi, spor ve turizmin gelişiminde sendikalar önemli rol oynamaktadır. Sendikaların altında binlerce gönüllü spor dernekleri, turizm kurumları ve örgütleri çalışmaktadır. Sürekli olarak sendikalar işçiler arası spor müsabakaları düzenlemekte ve spora her sene 200 milyon Rubleye kadar harcamaktadır [13].

Bununla birlikte sendikalar proleteryanın dinlenme ve istirahat koşullarından da sorumludur. Ücretsiz veya düşük ücretle ülkenin her yerinde bulunan dinlenme ve tedavi evlerine (sanatoryum, içmeler, kaplıca yerleri, çocuklar için şehir dışı kamplar gibi) işçiler sendikalar tarafından gönderilmektedir.

İş güvenliğinin sendikalar tarafından sağlandığı böyle bir idare oldukça uzun zaman sürmüştür. Sendika kurumları bu süre içinde belirli bir çalışma sistemini geliştirmiş ve zengin tecrübe kazanmıştır. İş güvenliği kontrolü ve yönetimi, özellikle iş kazaların incelenme süreçlerinde daha çok toplumsal iktidarlı tarz edinilmiştir. Fakat ülkede kapitalizm ilişkilerinin araya girmesiyle sendikalar otoritesini kaybetmiş, giderek dağılmış ve sonuç olarak 1993 yılında tüm iş güvenliği konusundaki fonksiyonlar yeniden devlet eline geçmiştir. 1993’de iş güvenliği idaresini üstlenen devlet kurumu – Rusya Çalışma ve Sosyal Gelişme Bakanlığı’dır. İş güvenliği denetimi de devlet iş müfettişliğine yüklenmiştir.

4. RUSYA'DA 1941 YILINDAN SONRA BUGÜNE KADAR İŞ GÜVENLİĞİ

4.1 İş Güvenliğinde 2. Dünya Savaşı Dönemi ve Savaş Sonrası Gelişmesi

1941-1945 yılları arası SSCB’de geçen Büyük Anayurt Savaşı döneminde yasama durdurulmuş olup hiçbir hukuki normatif kararname kabul görmemiştir. Ancak ulusal ekonominin kalkınmasıyla bu faaliyetler aktif olmaya başlamış ve 1957 yılından sonra çalışma şartlarının iyileştirilmesi, iş kazası ve buna bağlı ölüm ve yaralanma düzeyinin alçaltılması ve meslek hastalıklarını önlenmesi tedbirleri yönünde önemli kararlar alınmıştır.

Savaş sonrası toparlanma döneminde SSCB’de önemli sayıda yeni kararnameler çıkarılmıştır. Bunların arasında: “İşletmelerin Sendika Komitesinin haklarını belirleyen tüzük” (1971); “İşletmelerin standart iç tüzüğü” (1972); “İş anlaşmazlıklarını inceleme tüzüğü” (1974); “Teknik denetiminin tüzüğü” (1977) gibi tüzükler bulunmaktadır. Şu dikkat çekicidir ki, bu dönemde SSCB’de okulunu ve işini aynı zamanda yürütmek isteyen çalışanlara kolaylıklar sağlamak adına bazı adımlar atılmıştır. O dönem yasalarına göre yüksek eğitim almak isteyen çalışanlara giriş sınavlara hazırlanmak ve girmek için ücretsiz 15 günlük ekstra yıllık izin verilmektedir. Üniversitede açık öğretim kazanan çalışanlara sömestr sınavı dönemi için ücretli, 1. ve 2. sınıf öğrencilerine 20 gün, ileri sınıf öğrencilerine 30 gün izin verilmektedir [4]. Doğal olarak, okuyan çalışanlara sağlanan bu kolaylıklar, ülke serbest piyasa ekonomisi rejimine geçtikten sonra kalkmıştır.

4.2 İş Güvenliğinin Bugünkü Yasa Sistemi

Rusya’da daha sonrasında İş Mevzuatının gelişimi 1993 yılında "Rusya Federasyonu’nda Emek Koruma Mevzuatı Esasları" dokümanının kabul edilmesi ile devam etmektedir. Değişim döneminden geçen ülke için bu yeni mevzuat ilercisi etki sağlamıştır. İş güvenliği ve diğer konularda kabul görmüş mevzuatların üzerinde 1999 yılına kadar yapılan çalışmalar sonucunda bir takım eksiklik ve uyuşmazlıklar ortaya çıkmıştır. Bunlardan ilki, denetim ve kontrol organları tarafından yapılan devlet emek koruma faaliyetlerinin sadece genel federal ve federal bölgeler

(Tataristan Cumhuriyeti, Krasnodar bölgesi vb. gibi) düzeyinde değil yerel yönetimler (Kazan, Krasnodar şehir belediyesi vb.) düzeyinde de gerçekleştirilmesi gerekliliğidir. Belli işletmelerin denetimini gerçekleştirecek olan kurumlar yerel yönetimlere bağlı olduğundan bu eksikliğin mevzuatta önemli bir boşluk olduğu anlaşılmıştır.

İkinci olarak, mevzuat maddelerinin birinde şöyle ifade kullanılmıştır: "... Gerektiğinde iş yerlerinde emek koruma özel hizmetleri oluşturulabilmektedir." [8] İş sahipleri kendilerince bu ifadeyi tavsiye olarak algılamışlar, doğal olarak da tasarruf amacıyla ve böyle hizmetlere işletmeciler tarafından ihtiyaç duyulmadığı için iş güvenliği uzmanlarının sayısı minimuma indirilmiş veya böyle departmanlar tamamen iş yerlerinden kaldırılmıştır. Tarım, inşaat, sanayi ve ulaşım sektöründe aynı tablonun yaygınlaşması iş güvenliği koruma sistemini çökertmektedir.

Bununla birlikte 1993'teki mevzuat; 17 Temmuz 1999 tarihinde kabul edilen, bugünlere kadar geçerliliğini sağlayan ve 181 No'lu federal yasaya göre faaliyet gösteren, "Rusya Federeasyonu'nda Emek Koruma Mevzuatı Esasları" yeni dökümanının oluşmasına yol açmıştır [4]. Kabul edilmiş mevzuat yine de içerdiği eksikliklere rağmen Rusya'daki iş güvenliği konusunu daha modern ve ilerici bir seviyeye yükseltmiştir. İşçinin çalışma ortamındaki güvenliği ve hakları artırılıp işverenin sorumluluk alanı genişletilmiş, meslek hastalıkları ve kazaları önlem çalışmalarına yol açılmıştır. 1993 yılı mevzuatında yapılmış hatalar yeni mevzuatta giderilmiştir. İş yerlerinde iş güvenliği hizmetlerinin oluşturma ve çalışma şartları detaylı olarak belirlenmiştir. Örneğin, bir işletme 100 kişiden fazla işçi çalıştırıyorsa bu işletmede iş güvenliği bölümünün bulunması şarttır, 100 kişiden az ise işveren iş güvenliği uzmanı veya kurumu ile anlaşmak zorundadır. Üstelik işletmenin türü (özel veya devlet) önemli değildir, diğer ifade ile herkes için zorunludur. Devlet müfettişliği ise bu yasaya göre böyle işletmeleri kontrolden geçirme hakkına sahip olmaktadır.

Yerel yönetimlere iş güvenliği konusunda verilen geniş haklar, yeni mevzuatın bir kere daha şüphesiz avantajı olarak görülmektedir. Şimdiki sistemde belli bir işletmenin denetiminin belli bir belediye kurumunun elinde olması, iş güvenliği sisteminin daha düzgün ve hızlı çalışmasını sağlamaktadır. İleride de iş kazalarının inceleme fonksiyonunun yerel yönetim düzeyine devredilmesi beklenmektedir (Şu

anda ise özellikle ölüm ile sonuçlanan tüm iş kazalarının inceleme süreci federal denetim kurumların sorumluluğundadır).

Rusya'nın bugünkü iş mevzuatını incelediğimizde "iş güvenliğini sağlayan şartların yerine getirilmemesi nedeniyle işçinin sağlık ve hayatını tehlikeye atabilecek herhangi bir duruma karşı işçinin görevini yapmama hakkı" [1] gibi işçi hakları ilgimizi çekmektedir. Bahsedilen işçi hakkı, bu durumda disiplin suistimali olarak kabul edilmemektedir.

Diğer bir örnek ise, "çalışma şartları ve iş yerinde iş güvenliği durumu hakkında işçinin doğru bilgi alma hakkı"dır [1]. Önceden işçilerin böyle hakkı olmamakla beraber bu malumatı işçi sadece işverenden değil devlet kurumlarından ve sendika gibi diğer kamu örgütlerinden de edinebilmektedir.

RF İş Mevzuatında ilk kez İSİG prosedürlerinin finans kaynakları açıkça belirlenmektedir. Örneğin, "işçinin kişisel korunma araçlarının (iş elbisesi, özel araç-gereçler vs.) masrafları işverene ait olmakta"; "masrafları işverene ait olmak üzere her işçi İSİG eğitiminden ve sürekli sağlık kontrolünden geçmek zorundadır" [1]. İşveren işçiye, görevini yerine getirirken güvenli ve sağlıklı yöntemleri öğretmeli, güvenlik talimatları eğitimi vermeli ve eğitim sonrası sınavdan geçirmelidir.

Eski mevzuata göre progresif haklardan biri, "işçi talebi üzerine iş yerinin şartların kontrol edilmesi"dir. Bu hakkı sayesinde işçi bizzat kendisi devlet ve kamu kurumlarına danışarak iş yerinin kontrolden geçirilmesini isteyebilmektedir.

RF mevzuatına istinaden her türlü işletmelerde çalışma koşullarının kontrol ve denetimini Rusya Devlet İş Müfettişliği gerçekleştirmektedir. Denetim iki tipe ayrılmaktadır: hukuki ve teknik kontrol. Hukuk müfettişleri işletmelerde İş Mevzuatı maddelerinin, teknik müfettişler ise normatif-teknik döküman maddelerinin yerine getirilip getirilmediğini denetlemektedir.

Rusya'da mevzuata göre her iş yeri, işveren ve işçi kolektifi temsilcilerini içeren iş güvenliği komiteleri oluşturma hakkına sahiptir. Fakat gerçek hayatta çoğu iş yeri iş güvenliği sorunlarına gereken gayreti sarf etmemekte ve bu yüzden işçilerin kendi hakları konusundaki mücadelesi olması gerektiği gibi etkili olamamaktadır.

4.3 Rusya Federasyonu’nda İstihdama Sosyo-Ekonomik Bakış

Rusya’daki çalışma mevzuatı ve güncel istihdam verileri; diğer yabancı ülkeler ile kıyaslandığında çalışanlar açısından bir çok olumlu nokta bulunmasıyla birlikte bir takım eksiklikleri de mevcuttur. Bunlar arasında ülke bazında geçerli asgari haftalık çalışma süreleri incelenebilir. Çizelge 4.1.’de bazı ülkeler için ortalama haftalık çalışma süreleri [14] verilmiştir.

Çizelge 4.1: Bazı ülkelerde 2011 yılı için ortalama haftalık çalışma süreleri.

Ülke	Ortalama haftalık çalışma süresi, saat
Fransa, Belçika, İsveç, Almanya	38
Avusturya, Kanada, Rusya, İsveçre	40
ABD, Yunanistan	42
Türkiye	52
Çin (Hong Kong)	45
Japonya	43

Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (International Labour Organization – ILO) yayımlanmış olduğu ve Çizelge 4.2.’de yer alan ortalama aylık çalışma ücretleri istatistiği diğer ayırdedici bir gösterge olarak ele alınabilir:

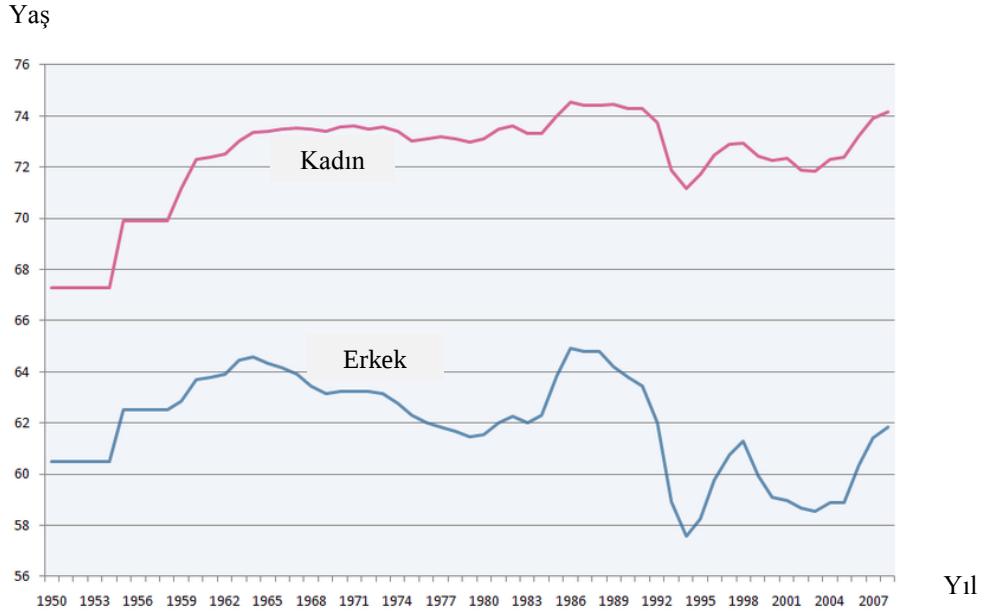
Çizelge 4.2: Bazı ülkelerde 2007-2008 yılları için ortalama aylık maaş düzeyleri.

Ülke	Ortalama aylık maaş düzeyi, Euro
Belçika	2600
Rusya	500
Finlandiya	2800
Fransa	2300
Almanya	2736
Çin	300-350
Japonya	2400

Çizelgede de görüldüğü gibi Rusya vatandaşları, en az Avrupa ülkeleri işçileri kadar çalışmalarına rağmen en az maaş alanlar sınıfında bulunmaktadır.

SSCB döneminden bu yana Rusya’daki ortalama yaşam süresi göstergeleri incelendiğinde ise (Şekil 4.1 [15]) nüfusun ortalama yaşının ülkedeki önemli sosyo-politik değişimlerden etkilendiği gözlemlenmektedir. Örneğin, 1991 yılında SSCB’nin dağılması sonucunda iş güvenliği ve sağlık kontrol sisteminin yavaş yavaş

çökmesiyle kadınların ortalama yaşam süresi 74'ten 71'e, erkeklerin 63'ten 57'ye kadar inmiştir.

Şekil 4.1: SSCB ve Rusya Federasyonu'nda erkekler ve kadınlarda ortalama yaşam süresi.

Diğer bir veri, SSCB ve Rusya Federasyonu'nda 1985-2008 yılları arası ölümle sonuçlanan iş kazalarının istatistikidir (Çizelge 4.3, Şekil 4.2, Şekil 4.3 [14], [16]). Görüleceği üzere SSCB'nin dağılmasından itibaren 1998'de yaşanan krizin etkisiyle 1999'a kadar üretim ve dolayısıyla Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) düzeyi 2,7 kat azalmış fakat iş kazaları ancak yarısı kadar azalmıştır. Kriz sonrasında üretimin tekrar canlanması ile birlikte yukarıda da belirtilen 17 Temmuz 1999 tarihinde güncellenip kabul edilen Emek Koruma Mevzuatı sayesinde, çalışma yerlerinde İş Güvenliği Biriminin oluşturulması ve denetimler ile ilgili detayların daha da belirginleştirilmesi sonucu iş kazaları günümüze kadar azalmaya devam etmiştir.

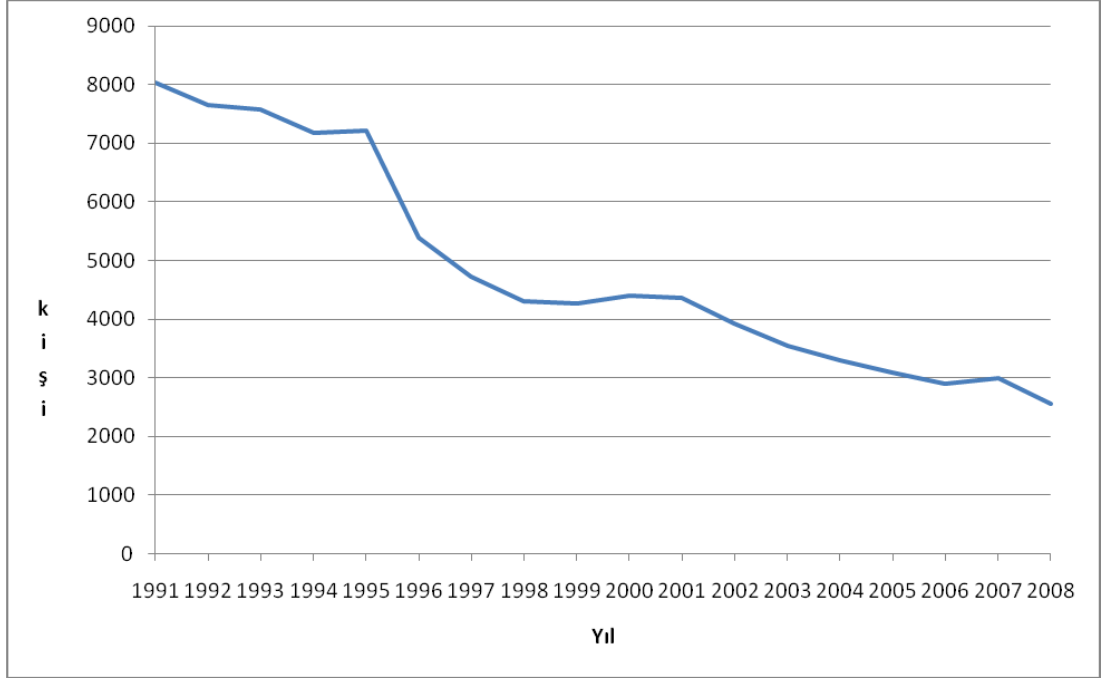
Çizelge 4.3: Rusya Federasyonu, 1985-2008 yılları arası ölümle sonuçlanan iş kazaları ve Milli Hasıla verileri.

<i>Yıl</i>	<i>Kaza sayısı, kişi</i>	<i>GSYİH⁵, milyar USD (Eylül 2013)</i>	<i>GSMH⁶, milyar USD (Eylül 2013)</i>	<i>Kişi başına GSYİH'nın değişimi, %</i>
1985	9820	-	-	-
1986	8670	-	-	-

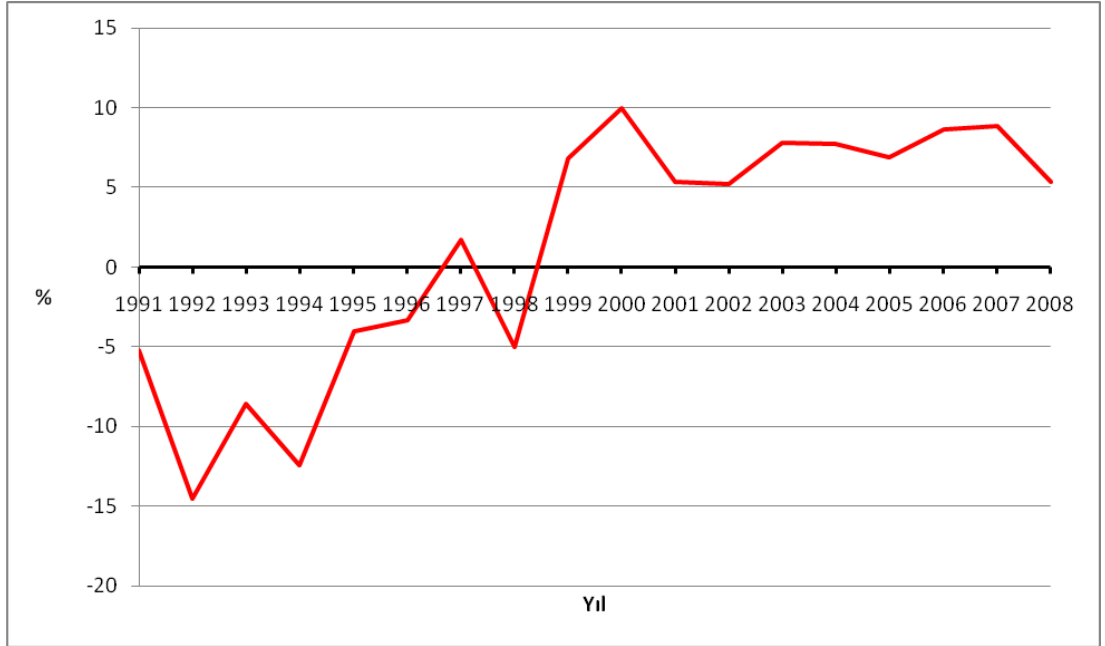
⁵ GSYİH: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

⁶ GSMH: Gayri Safi Milli Hasıla

1987	8370	-	-	-
1988	8310	-	-	-
1989	8500	506,50	-	-
1990	8390	516,81	-	-3,37
1991	8030	509,38	507,93	-5,26
1992	7660	460,21	455,75	-14,57
1993	7570	435,06	430,67	-8,56
1994	7180	395,09	393,21	-12,46
1995	7220	395,53	392,14	-4,02
1996	5380	391,72	386,29	-3,34
1997	4730	404,93	391,64	1,7
1998	4300	270,95	314,75	-5,04
1999	4260	195,91	258,14	6,83
2000	4400	259,71	250,29	10
2001	4370	306,61	259,62	5,35
2002	3920	345,11	305,70	5,21
2003	3540	430,35	373,91	7,82
2004	3290	591,02	490,58	7,73
2005	3090	764,00	638,04	6,9
2006	2900	989,93	829,60	8,65
2007	2990	1299,7	1078,3	8,84
2008	2550	1660,8	1378,5	5,36
2009		1222,6	1318,7	-7,79
2010		1524,9	142,37	4,15
2011		1899,1	1546	3,87
2012		2014,8	1822,7	3,03

Şekil 4.2: 1991-2008 yılları arası RF’nda iş kazası sayısı.

Şekil 4.3: 1991-2008 yılları arası RF’nda kişi başı GSYİH’nın oransal değişimi.

Birçok araştırmacının kaydettiği gibi Rusya Federasyonu’nda yürürlükte olan İSİG Mevzuatının analizi yapıldığında iki önemli nokta vurgulanmaktadır:

- ✓ Rusya’daki Medeni Kanun, dünyanın en iyilerinden sayılmaktadır;

- ✓ RF İş Mevzuatında beyan edilen temeller ve hedeflenen amaçlarının çoğu gerçek hayatta uygulama bulamamaktadır. Ayrıca bugünkü İş Mevzuatı gelişme aşamasını tamamlayamamıştır.

Rusya İş Mevzuatı'nın önemli eksilerden biri, sıkı kontrol ve müfettişlik uygulanarak baskıcı rejim ve ceza sisteminin kanunlarla desteklenmesidir. Fakat dünyada, baskıcı kontrolün uygulandığı yerlerde ancak %4'lük bir olumlu etki yarattığı ispat edilmiştir. Ayrıca, gelişmiş ülkelerde sıkı ceza sistemi iş sektöründe olumlu bir etki yaratmamakla kalmayıp tam tersine korkutucu ve hakaret edici bir yöntem olarak algılanmaktadır. [4]

Bugünkü Rusya hükümetinin politikası iş güvenliği ve işçi emeğini koruma konusunda mükemmellikten uzak bir durumdadır. İş kazaları sonucu oluşan zararların giderilmesi için harcanan bütçenin çok daha azıyla yapılabilecek önleyici tedbirlerinin geliştirme çalışmaları ihmal edilmektedir. Doğal olarak, Rusya'da ölümle sonuçlanan iş kazalarının analizi yapıldığında, gelişmiş ülkelere nazaran 2-10 kat daha yüksek olduğunu görülmektedir.

Bununla birlikte Rusya'nın iş güvenliği konusunda, kimi zaman olumlu kimi zaman olumsuz tecrübeler edinerek ama neticesinde ilerleme kaydettiği belirtilmelidir.

5. RUSYA FEDERASYONU'NDA İNŞAAT ALANINDAKİ İŞ GÜVENLİĞİ DOKÜMANLARI

5.1 RF'nda İnşaat Alanında İş Güvenliği Alanında Kullanılan Doküman Türleri

RF sınırları dahilinde faaliyet gösteren herhangi bir işletme, devlet tarafından düzenlenen ve belli norm ve kuralları içeren belgelere (Norm Belgeleri) uyarak hareket etmelidir.

İş Güvenliği Norm Belgeleri; Federal yasa, Emir, Kararname, GOST⁷ (Gosudarstvenniy Standart), SNİP⁸ (Stroitelniye normı i pravila), TOİ⁹ (Tipovıye instruksii po Ohrane Truda) ve işletmenin yasal bir şekilde faaliyetini gerçekleştirmesi için uyulması zorunlu olan diğer resmi belgelerinin bir bütünüdür. Norm Belgeleri, çalışma yerlerinde, iş sürecinin her katılımcısı tarafından İSİG normlarına ve kurallarına uyulmasını sağlamaktadır. Norm Belgeleri; işçilerin korunmasını, kuralların yerine getirilmesi konusunda kontrolün sağlanmasını, İSİG uzmanlarının teorik ve pratik bilgilerle donatılmasını, iş yerlerinde oluşan İSİG sorunlarına kolay ve hızlı bir şekilde çözüm bulunmasını amaçlamaktadır.

Norm Belgeleri aşağıda sıralanan birkaç ana bölümden oluşmaktadır:

- 1) **İSİG organizasyonunu** düzenleyen belgeler. Bu bölümdeki dokümanlar herhangi bir işletmede İSİG biriminin oluşturulması ve faaliyette bulunması hakkında ana prensipleri resimlemektedir. Bu konudaki en önemli belge: GOST 12.0.230-2007 SSBT “İSİG bölümünün yönetim sistemi. Genel koşullar”dır. [17];
- 2) **İSİG eğitimi**ni düzenleyen belgeler. GOST’lar, emirler, talimatnameler ve eğitim kitapçıkları ve işçilerin eğitim sırasında kullanılan tüm diğer norm belgeleri;
- 3) **İşçi sağlık muayenelerini** düzenleyen belgeler;
- 4) **Özel iş elbisesi, ayakkabısı ve kişisel korunma ekipmanlarının** özelliklerini düzenleyen belgeler;

⁷ GOST – Devlet Standardı. RF’da standartlar sistemi.

⁸ SNİP – İnşaat Kuralları ve Normlar.

⁹ TOİ – İş Güvenliği Talimatnameleri.

5) **Özel işçi grupların (kadınlar, ergenler, engelliler) korumasını** düzenleyen belgeler;

6) **Çalışma şartlarından dolayı ek ödeme alanlar** hakkında belgeler;

7) **Sosyal Sigortalar** hakkında belgeler vb.

Genel olarak inşaat projelerinde iş güvenliği kapsamında sıkça kullanılan resmi doküman türleri şöyle sıralanabilir:

SNİP (Stroitelniye Normı i Pravila) İnşaat Kuralları ve Normlar; Teknik, ekonomik ve hukuki açıdan inşaat, mimarlık, mühendislik ve projelendirme alanındaki faaliyetleri tanzim eden, devlet yürütme organları tarafından kabul edilmiş norm belgelerin bir bütünüdür. Bu belge sistemi SSCB’de 1955 yılından itibaren öncelikle inşaat standartizasyon sisteminde kullanılmaya başlanmıştır. SNİP sistemi birkaç ana bölümünden oluşup inşaat organizasyonu, yönetimi ve ekonomisi; projelendirmesi, yapı işlerinin organizasyonu, üretim ve kabulü, keşif normları, işgücü ve malzeme sarfiyatı konusunda kapsamlı ve detaylı kuralları düzenlemektedir. [18]

PB (Pravila Bezopasnosti) İş Güvenliği Kuralları; Bu kurallar, yapı işlerinde faaliyet gösteren ve şirket yapısı gözetmeksizin RF sınırları içerisinde faaliyet gösteren tüm yerli, yabancı şirket veya özel kişiler için; ayrıca RF sınırları dışında Rusyalı teknik uzmanlarının tarafından yapılan projeler için geçerli olan İSİG konusundaki koşulları içermektedirler. [19]

SP (Svod Pravil) Kurallar Derlemesi. Etüt, projelendirme, yapım, montaj, devreye alma, kullanım, geri dönüşüm, depolama ve nakliye konusundaki teknik kuralları içeren ve SNİP’lerin altında geliştirilmiş ve onların tamamlayıcısı niteliğindeki standardizasyon dokümanlar bütünüdür. Kurallar Derlemesi tescil edilirken kuralın, baş harflerden oluşan “SP” kısaltılması, kayıt numarası, kuralı onaylayan geliştiricinin kodu ve onaylama senesini içeren özel bir ad oluşturulmaktadır. Örneğin, “СП 12-131-95” (SP 12-131-95). [20]

TOİ (Tipoviye instruksii) Standart İSİG Uygulama Yönetmelikleri /Talimatnameleri; Üretim binalarında, çalışma alanlarında, şantiyelerde ve yapım işlerinin veya herhangi bir hizmetin gerçekleştirildiği diğer yerlerde İSİG gereksinimlerini belirleyen talimatname türüdür. TOİ; Standart (Tipik) talimatnameler ve alınan göreve göre talimatnameler olarak iki gruba ayrılmaktadır.

TOİ Standart talimatnameler, özel sendika uzmanlarına danışılarak federal yürütme organları tarafından hazırlanmaktadır. Standart TOİ'ler mesleğe göre (mühendis, marangoz, laborant v.b) talimatları içerdiği gibi yapılan iş türüne göre de (yüksekte çalışma, montaj işleri, deneyler v.b) talimatlar geliştirilmiştir.

TOİ Standart talimatnameler;

- Genel iş güvenliği koşulları,
- İşe başlama güvenlik koşulları,
- Acil durumda güvenlik tedbirleri,
- İş bitişinde güvenlik tedbirleri,

başlıkları altında talimatları içermekte olup devlet organları tarafından onaylanmaktadır.

Alınan göreve göre talimatnameler (İD – Doljnostniye İnstruksii) İD talimatnameleri Standart TOİ'lerden farklı olarak, direkt bölüm yöneticisi tarafından kendi astları için hazırlanmakta ve iş yeri müdürü tarafından onaylanmaktadır. İD talimatnamesi, çalışanın üstlendiği görevle ilgili olarak çalışandan beklenen davranışların el kitabıdır. Bu talimatnamede ayrıca, işçinin performansının hangi kriterlere göre değerlendirileceğini ve alınan görev çerçevesinde vasıf düzeyini ne yönde yükseltebileceğini anlatmaktadır. İD talimatnamelerinde, işçinin üstlendiği sorumluluk ve görevleri, hakları ve bilmesi gerekenler ile ilgili bilgi verilmektedir. [21]

PPB (Pravila Pojarnoy Bezopasnosti) Yangın Güvenliği Kuralları; Yangından korunmaya ilişkin tüm gereksinimleri, kuralları ve yangın önleme tedbirlerinin organizasyonunu içeren hukuki ve standart bir talimatname türüdür. Bu talimatnameler, yapıların, binaların, elektrikli aletlerin ve sistemlerin işletilmesi/çalıştırılması sırasında yangının yaşanması durumunda yapılması gerekenleri ve güvenli kullanım kurallarını belirtmektedir. [21]

ETKS (Yediny Tarifno-Kvalifikatsionny Spravoçnik) Birleşik Ücret Tarifesi – Kalifiye Klavuzu. Kalifiye Kılavuzu, yönetici, uzman ve diğer kademeli çalışanların listesidir. Bu norm belgesi, çalışanlarının kalifiye sınıfını ve iş türüne göre işin adam-saat tarifesi belirlemek için kullanılmaktadır. İşin tarifelendirilmesi, iş yapısı ve zorluk derecesine göre coğrafi çalışma bölgesi şartları hesaba katılmadan

belirlenmektedir. Bir mesleğin tarife-kalifiye özellikleri resmedilirken bilgiler üç bölüme ayrılmakta ve “İşin özellikleri”, “Bilinmesi gerekenler” (bilgi ve beceriler), “İşin örneği” başlıkları altında toplanmaktadır. Bu da, işçinin kalifiye sınıfını tespit etmeye yardımcı olmaktadır. Farklı iş ve meslek dallarının değişik coğrafi çalışma bölgesi şartlarını hesaba katabilmek için mesleğe göre daha farklı ve detaylı norm belgeleri kullanılmaktadır. [22]

MDS (Metodiçeskiye Dokumentı v Stroitelstve) Yapım Yöntemleri Klavuzları. MDS; devlet yürütme organları, Rusya Teknik Müfettişliği, işletmeler ve şirketler tarafından geliştirilen ve bir birine bağlı olan norm belgeler sistemidir. MDS, inşaat malzemelerinin hazırlanması, yapımı ve pratikte kullanım süreci boyunca kullanılması gereken en güncel ve eksiksiz inşaat teknik normlarını içermektedir. RF yasama sistemi tarafından belirlenmiş bu normlar derlemesi, ülkenin güncel ekonomik şartları ve yürürlükte olan teknik normları çerçevesinde hazırlanmaktadır. Ayrıca, derleme hazırlanırken devletin inşaat alanındaki kural ve standartları göz önünde bulundurulmaktadır. [23]

GOST (Gosudarstvennıy Standart) Devlet Standartları. SSCB döneminde oluşturulmuş ve halen geliştirilmekte olan özel standartlardır. Uluslararası Standardizasyon ve Sertifikasyon Kurulu tarafından kabul edilerek BDT ülkelerinde de geçerliliğini korumaktadır.

SanPiN (Sanıtarınye Pravıla i Normı) Sağlık Koşulları Norm ve Kuralları. RF Devlet Salgın Dairesi tarafından toplumun sağlık refahını arttırmak ve sağlıklı çevre koşullarını sağlamak amacıyla geliştirilen kriterler sistemidir.

FZ (Federalnıy Zakon) Federal Yasası. RF Anayasasına uygun olarak, RF genelinde ve federatif özerk bölgelerde uygulanan yasadır. [24]

5.2 RF’nda İnşaat Alanında İş Güvenliği Mevzuatının En Önemli Dokümanları

Ek A’da verilmiş olan “İnşaat ve inşaat malzemelerinin yapımında, mesken ve toplumsal işletmecilik alanlarında faaliyet gösteren işletmeler tarafından kullanılması tavsiye edilen hukuki norm belgeleri” [25], [26] adlı Çizelge A.1’de; iş güvenliği yönetim ve denetiminde önemli yer tutan resmi dökümanların listesi verilmiştir. Listede yer alan dökümanlar iş güvenliği konusunda öncelikli önem taşımaktadır. Listedeki dökümanların hepsi kullanılması zorunlu dokümanlar olmamakla birlikte

bazıları otoriteler tarafından tavsiye amaçlı oluşturulmuştur. Devlet denetimi sırasında işletmenin tüm zorunlu standart ve norm belgelere uyup uymadığı denetlenmekte ve tavsiye amaçlı oluşturulmuş, uygulamada kullanılması zorunlu olmayan dökümana aykırı bir durum varsa bile müfettiş işletmeye ceza uygulayabilmektedir. Dolayısıyla, bu liste öneri amaçlı verilmiş olup RF’da yeni inşaat projesine başlayacak müteahhitlere, iş güvenliği mevzuatını inceleme konusunda izlenmesi gereken yolu göstermektedir.

Ek A Çizelge A.2’de iş yerinde İSİG organizasyonu ve iş güvenliği eylemleri için hazırlanması gereken dokümantasyon ve dayanağı yasal kaynaklar (RF İş Mevzuatı, Federal Yasa, SNiP vb) verilmiştir. İş güvenliği konusuna (İSİG eğitimi, kişisel koruma ekipmanları vs) bağlı olarak resmi kaynakların adları, ve nihayetinde işletmede bulundurulması zorunlu olan İSİG evraklarının türleri sıralanmıştır.

İSİG lokal dokümantasyon listesi tavsiye amaçlı verilmiştir. Liste, iş yerinin faaliyet alanına bağlı olarak birçok diğer lokal belgelerle tamamlanabilmektedir (Örneğin, Rusya Teknik Müfettişliği kontrolü altında olan projeler için İş Güvenliği Kuralları gibi).

Çalışmanın 11. Bölümünde örnek proje olarak ele alınan X Construction şirketinin RF Kaluga şehrindeki bir inşaat projesinin İSİG dokümantasyon paketi incelenerek belgelerinin asılları Ek K kısmında verilmiştir.

6. RF'DA İSİG EĞİTİMİ

6.1 İSİG Eğitim Organizasyonu

İSİG eğitimi aşağıdaki resmi standart belgelere göre düzenlenmelidir:

- 1) GOST 12.0.004-90 SSBT “İSİG eğitim organizasyonu. Genel hükümler.”;
- 2) 13 Ocak 2013 tarihli RF Çalışma Bakanlığının ve Eğitim Bakanlığının “İSİG eğitimi ve iş güvenliği bilgi denetim organizasyonu hakkında” adlı Kararnamesi.

Yukarıda belirtilen kararname ve GOST 12.0.004-90 standardı; sektör ayırımı gözetmeksizin RF’da iş yapan tüm kamu ve özel şirketlerdeki yönetici, uzman, işçi ve diğer personellerin İSİG eğitimleri ile ilgili oryantasyon ve eğitimin türüne, yapılış ve raporlama şekline, eğitimin içeriğine ve düzenlenmesine ilişkin kuralları içermektedir.

Bu kararname ve standarda göre;

İşe yeni başlayan yönetici ve uzman kadrosundaki çalışanlar 1 ay içerisinde; işçi kadrosundaki çalışanlar ise en az 3 senede bir eğitim ve bilgi düzeyleri ile ilgili denetime tabi tutulmalıdır.

Oryantasyon ve eğitim programı, çalışanın çalışma hayatı boyunca aşamalar şeklinde devamlılık arz etmelidir.

Aşamalı iş güvenliği eğitim süreci, aşağıda belirtilen safhalardan oluşmakla birlikte standartta bunların düzenlenmesi ile ilgili kurallar yer almaktadır;

- 1) İş güvenliği genel eğitiminin, öğrenim kurumlarında (ilk, orta ve yüksek öğrenim) uygulanması ile ilgili genel hükümler;
- 2) İşyerinde çalışanlar için iş güvenliği eğitiminin uygulanmasına dair genel hükümler,
- 3) İşyeri tehlike derecesine göre özel iş güvenliği eğitiminin ve denetimlerinin uygulanmasına dair genel hükümler;

- 4) Yönetici ve uzman personelin iş güvenliği eğitiminin ve denetimlerinin uygulanmasına dair genel hükümler;
- 5) İşçi yetkinlik ve vasıflarının yükselmesi durumunda iş güvenliği eğitiminin ve denetimlerinin uygulanmasına dair genel hükümler;
- 6) İşyerinde iş güvenliği talimatlarının hazırlanması ve uygulanması eğitimi ile ilgili hükümler.

Eğitim düzeyi, tecrübe, meslek ve görev tanımı farketmeksizin yeni başlayanlar dahil olmak üzere tüm çalışanlar, iş güvenliği talimatlarının hazırlanması ve uygulanması eğitim sürecinden geçmelidir. Bu eğitimin zamanında düzenlenmesi, organizasyonu, yönetimi ve eğitim kalitesinden öncelikli olarak işyeri yöneticisi, sonrasında ise bölüm yöneticileri sorumludur.

6.2 İSİG Eğitim Türleri ve Uygulama Şekli

Nitelik ve uygulama süresine göre iş güvenliği eğitimi; **oryantasyon, çalışma yerinde birincil, tekrarlanan, program dışı ve özel amaçlı** eğitim türleri olarak ayrılmaktadır.

Oryantasyon eğitimi, işe yeni başlayan herkes için yapılmaktadır. Oryantasyon eğitimi, iş güvenliği mühendisi veya bu göreve sorumlu olarak atanan kişi tarafından düzenlenmektedir. Oryantasyon eğitimi, çağdaş teknik eğitim araçları kullanarak **en az 2 saat** boyunca yapılmalıdır.

Oryantasyon eğitimi; işe alınma emrinde (form T-1), oryantasyon kayıt defteri ve kişisel eğitim kartlarında eğitim alanın ve eğitim verenin imzası alınarak tescil edilmektedir.

İşe yeni alınan, bir bölümden diğer bir bölüme geçiş yapan, verilen iş ile ilgili tecrübesi olmayan, geçici göreve başlayan ve yapı-montaj işlerine başlayacak olan tüm çalışanlar, göreve başlamadan önce **çalışma yerinde birincil** eğitim programından geçmelidir.

Çalışma yerinde birincil, tekrarlanan, program dışı ve özel amaçlı eğitimi bizzat bölüm şefleri vermek zorundadır.

Tüm çalışanlar (meslek okulu mezunları dahil), çalışma yerinde birincil eğitiminden geçtikten sonra 2-10 mesai boyunca (çalışan kalifikasyonu ve işin tipine bağlı olarak)

emirle atanan sorumlu kişinin kontrolü altında staj yapmalıdır. İşçi stajdan ve bilgi kontrolünden başarılı bir şekilde geçtikten sonra bağımsız olarak çalışma hakkını kazanmakta ve bu durum çalışma yerinde birincil eğitim kayıt defterine ve kişisel kartına tescil edilmektedir.

Öğrenim durumu, kalifikasyon, tecrübe ve işin tipine bağlı olmadan tüm işçiler **tekrarlanan eğitiminden** en az 6 ayda 1 geçmelidir. Tekrarlanan eğitim, çalışma yerinde birincil eğitim programına takiben yapılmaktadır. Eğitim kontrolü sonucunda başarılı olamayan çalışanlar görevden uzaklaştırılarak yeni eğitim sürecine başlatılmalıdır.

Program dışı eğitimi ise:

- ✓ İş güvenliği konusunda yeni veya revize edilmiş standart, kural ve talimatmatların yürürlüğe konulması durumunda;
- ✓ İşin güvenliğini etkileyecek bir şekilde teknolojik süreçlerin değişmesi, daha önce kullanılan teçhizatının, araç, alet, hammadde, malzemeler ve diğer faktörlerin yenilenme veya değişime uğraması durumunda;
- ✓ İş güvenliği kurallarının çalışanlar tarafından, ölüm veya yaralanmaya, iş kazası, yangın ve patlamaya yol açmış veya açabilecek şekilde ihmal durumunda;
- ✓ Göreve 30-60 günlük ara verilmek zorunda kalındığında yapılmaktadır.

Program dışı eğitim kayda geçirilirken eğitimin yapılma sebebi gösterilmelidir.

Özel amaçlı eğitim; çalışanın direkt sorumluluğunda olmayan işlerin yapılması (yükleme, boşaltma, şantiye, atölyenin temizlik işleri gibi); doğal afet, kaza sonuçlarının yok edilmesi; kısa süreli görevlerin üstlenilmesi durumlarında bölüm şefi tarafından yapılmaktadır.

Özel amaçlı eğitim, kısa süreli görevin yapılması öncesi kısa süreli iş emrinde kayda geçmelidir.

6.3 İSİG Bilgi Denetimi

İş güvenliği bilgi denetimi gerektiren meslek listesini ve denetim komisyonunun kadrosunu işletmenin yöneticisi belirlemektedir.

İş güvenliği bilgi denetim süreci protokol ile bitirilmektedir.

İş güvenliği bilgi denetiminde başarılı olan çalışana bağımsız çalışma hakkını kazandıran sertifika verilmektedir. Çalışan denetim sonucu, geçerli olmayan bir not aldığı takdirde en geç 1 ay sonra yeni denetime tabi tutulmalıdır. Yeni denetim süreci başlayana dek çalışan görevinden uzaklaştırılmaktadır. Sıradaki denetim yapılmadan önce iş yerinde iş güvenliği dersleri, seminer ve toplantılar düzenlenmektedir.

Daha önce alınan görevde, iş kolunda veya mesleki faaliyette 3 seneden fazla (tehlikeli işlerde ise 1 seneden fazla) ara vermek zorunda kalan tüm çalışanlar yeni iş güvenliği bilgi denetiminden geçmelidirler.

6.4 Yönetici ve Uzmanların İSİG Bilgi Denetimi

Göreve yeni başlayan yönetici ve uzmanlar, üretim koşulları, meslek hastalıkları, iş yerinde ölüm ve yaralanma riskleri ve mevcut iş güvenliği dokümantasyonunun anlaşılması amacıyla iş güvenliği oryantasyon eğitiminden geçmelidirler.

Ayrıca, göreve yeni atanan kişi, oryantasyon dışında, kendi sorumluluğuna geçmiş olan tesis ya da bölümde çalışma koşulları, kişisel koruyucu ekipmanların mevcudiyeti, bölümdeki yaralanma ve meslek hastalıklarının durumu hakkında üstü tarafından bilgilendirilmelidir.

Göreve başlatıldıktan sonra en fazla 1 ay içerisinde uzman ve yöneticiler iş güvenliği bilgi denetiminden geçmelidir. Denetim sonuçları protokol ile belgelendirilmelidir. Görevini doğrudan iş sahasında gerçekleştiren uzman ve yöneticilerin bilgi denetimi en az 3 senede 1 yapılmalıdır. Uzman ve yöneticilerin sıradaki denetimi yapılmadan önce iş güvenliği programı doğrultusunda iş yerinde iş güvenliği dersleri, seminer ve toplantılar düzenlenmektedir.

Üst düzey yöneticiler (müdür, baş mühendis gibi) ve iş güvenliği bölümü personelinin periyodik bilgi denetimi bir üst bölüm veya kurum tarafından düzenlenmektedir.

Uzman ve yönetici eğitim ve denetimi iş yeri komisyonu tarafından veya öğretim lisansı ve teknik altyapısı olan profesyonel kurumlar tarafından yapılmaktadır. RF federal bölge sınırlarında organize edilen eğitim ve denetim süreçleri, federal yürütme organları ve bölge iş güvenliği yönetim organları tarafından tüm ruhsatlı öğrenim kurumlarının listesi oluşturularak takip edilmektedir.

İşçi, uzman ve yöneticilerin iş güvenliği bilgi denetiminin zamanında yapıldığının kontrolü iş güvenliği federal müfettişliği tarafından yapılmaktadır. [27], [28]

7. RF’DA İŞ KAZASI OLAYININ İNCELENME SÜRECİ

İş yerinde yaşanan iş kazasının incelenmesi; çalışan ve işveren arasındaki hak ve sorumluluklar doğrultusunda, çalışanın yaralanmasına veya ölümüne yol açan sebep ve koşulları resmi olarak araştırma şeklidir. İş kazası ve ölümlerin incelenme kuralları, RF İş Mevzuatının 227-231 No’lu Maddelerinde (6 Ekim 2006 tarihli düzeltme) ve 24 Ekim 2002 tarihli RF Çalışma Bakanlığının 73 No’lu “Şirketlerde ve değişik işkollarında iş kazaları inceleme özellikleri hakkında” adlı Kararnamesinde yer almaktadır.

7.1 RF’da İş Kazası Bildiri Şekli

RF İş Mevzuatı 228 No’lu Maddesi uyarınca, toplu iş kazalarında (2 kişi ve fazlası), ağır yaralanmalı veya ölümle sonuçlanan iş kazalarında işveren veya onun temsilcisi **24 saat** içinde aşağıdaki makamlara resmi formu doldurarak durumu bildirmek zorundadır.

- ✓ Federal Bölge Devlet Çalışma Müfettişliği’ne (Örneğin, Tataristan Cumhuriyeti Devlet Çalışma Müfettişliği);
- ✓ Yerel Savcılığa;
- ✓ İşverenin kayıtlı olduğu bölgenin yerel yürütme organlarına (örneğin, Tataristan Cumhuriyeti Kazan Şehir Belediyesi);
- ✓ İş kazasını geçiren çalışanın kayıtlı işverenine (Taşeronlu çalışmalarda);
- ✓ Şirketin gösterdiği faaliyet türüne göre o alandaki Federal Bölge Müfettişlik Birimine (Örneğin, Tataristan Cumhuriyeti Devlet İnşaat Müfettişliği);
- ✓ Sosyal Güvenlik Birimine.

Ayrıca, toplu yaralanma, ağır yaralanma veya ölümle sonuçlanan iş kazalarında işveren veya onun temsilcisi 24 saat içinde Federal Bölgenin Sendikalar Federasyonu’na bilgi vermelidir (Örneğin, Tataristan Cumhuriyeti Sendika Örgütleri Federasyonu).

Yaralanma ağırlığı zamanla değişen iş kazası (iş kazası, zaman içinde ağır yaralı veya ölümle sonuçlanan iş kazası kategorisine geçmiş ise) hakkında işveren iş kazasını haber aldığı andan itibaren, yukarıda bahsi geçen makamlara en fazla 3 gün içinde bilgi vermek zorundadır. [29]

RF Çalışma ve Sosyal Gelişim Bakanlığı; RF İş Mevzuatı 229 No’lu Maddesi ve 31 Ağustos 2002 tarihli RF Hükümeti’nin 653 No’lu “İş kazaların araştırma ve kaydı için gereken belge formları ve iş kazaları inceleme süreci özellikleri hakkında” adlı Kararnamesi uyarınca iş kazası gerçekleştiği takdirde kullanılması ve doldurulması zorunlu olan 9 tip ihbar belge formunu onaylamıştır.

Yukarıda yer alan devlet makamları listesine uyularak 24 saat içinde telefon, faks, telgraf veya diğer irtibat araçlarıyla ulaştırılması gereken formlar:

Form 1. “Toplu yaralanma, ağır yaralanma veya ölümle sonuçlanan iş kazası ihbarnamesi”, bknz. Ek B;

Form 2. “Form H-1” (İş kazası tutanağı №: ...), bknz. Ek C;

Form 3. “Form H-1ΠC” (Spor alanlarında gerçekleşen iş kazası tutanağı №: ...), bknz. Ek D;

Form 4. “Toplu iş kazası inceleme tutanağı” (Ağır yara ve ölümle sonuçlanan iş kazaları için), bknz. Ek E;

Form 5. “Devlet İş Müfettişinin Sonuç Raporu”, bknz. Ek F;

Form 6. “İş kazası sonucu yaralanan kişi için soruşturma protokolü” (İş kazası tanığı ve diğer sorumlu kişilerin de soruşturulması esnasında kullanılması için), bknz. Ek G;

Form 7. “İş kazasının gerçekleştiği yerin inceleme protokolü”, bknz. Ek H;

Form 8. “İş kazası sonuçları ve alınan tedbirler hakkında bildiri” (Yaralananın durumu, oluşan toplam zararın miktarı, tazminatın ödenme şekli v.b), bknz. Ek I;

Form 9. “İş kazaları işyeri kayıt Defteri”, bknz. Ek J.

Form 2 ve 3 için: Formun 1. nüshası iş kazasında yaralanan veya onun temsilcisine verilmelidir. Formun 2. nüshası ve tüm iş kazası araştırma belgeleri işveren tarafından 45 sene boyunca muhafaza edilmelidir.

7.2 İş Kazasında İşverenin Sorumluluğu

İş kazasının gerçekleştiği durumlarda işveren veya onun temsilcisi aşağıdakileri yapmak zorundadır;

- ✓ İş kazası esnasında yaralananlara derhal ilk yardımın veya acil tedavi kurumuna ulaştırılmasının sağlanması;
- ✓ Acil durumunun yayılmasını ve diğer çalışanları etkilemesini engelleyecek eylemleri gerçekleştirmek;
- ✓ Yeni kazalara ve tehlikeli koşullara yol açmayacağı ve diğer kişilerin hayatına ve sağlığına zarar getirmeyeceği hallerde iş kazasının gerçekleştiği koşulları, iş kazası incelenme süreci başlatılana kadar aynı şekilde korumak; bunun mümkün olmadığı durumlarda iş kazası koşullarını tesbit etmek (şema, fotoğraf, video çekimi ve diğer kaydedici eylemlerin yapılması);
- ✓ İş kazası sonucu, derhal RF İş Mevzuatında ve diğer norm belgelerde belirtilen devlet organlarına ve ayrıca ağır yaralanma veya ölümlü kaza ise çalışanın yakınlarına haber vermek;
- ✓ Zamanında ve düzgün bir şekilde iş kazasının incelenme sürecinin yapılması için gereken desteği ve koşulları sağlamaktır.

Zamanında bildirilmeyen iş kazaları için sorumluluk;

RF İdari Suç Mevzuatı'nın 5.27 maddesi uyarınca, RF İş Mevzuatı'nda belirtilen süre içerisinde iş kazasının bildirilmemesi idari suç olarak kabul edilmektedir. "İş güvenliği ve emek koruma mevzuatının maddelerini çiğneme" adlı 5.27 maddesi uyarınca, şirket yöneticileri için 1000 ila 5000 Ruble (30 ila 150 Dolar); şahıs (tüzel kişi olmayan) şirketleri için – 1000 ila 5000 Ruble (30 ila 150 Dolar) veya 90 güne kadar faaliyet durdurma; diğer şirketler için – 30.000 ila 50.000 Ruble (900 ila 1.500 Dolar) veya 90 güne kadar faaliyet durdurma şeklinde cezalar uygulanmaktadır. [30] Şirket yöneticisinin aynı şekilde iş kazasını ikinci defa bildirmemesi durumunda bir seneden üç seneye kadar faaliyetinden men edilme cezasına çarptırılmaktadır. [31]

8. RF'DA ÇALIŞMA YERİ ŞARTLARI DENETİMİ (SERTİFİKALANDIRMA)

Çalışma ve İstihdam Federal Dairesi eski başkanı Yuriy Gertsıy'nın vurguladığı gibi, RF'nda son yıllarda toplam 5 434 000 kişinin çalıştığı 54 288 işyerinde çalışma yeri koşullarının denetimi düzenlenmiş ve denetim sonucu ancak 3 048 000 çalışanın uygun olarak kabul edilen şartlarda çalıştığı tespit edilmiştir. 2011 yılı denetim istatistiğinde ise denetimden geçen iş yerlerinin %60'ının çalışanları için sağlıklı ve güvenli şartları sağlayamadığı ortaya çıkmıştır.

İş yerlerinin çoğunda çalışma şartlarının zararlı veya tehlikeli kategorisinde olduğu, bazılarında ise temel kişisel korunma ekipmanlarının dahi bulunmadığı gerçeği, son dönemde Çalışma ve İstihdam Federal Dairesi'ni endişelendirmekte ve kurumu denetim konusunda yeni düzenlemelere gitmeye teşvik etmektedir. [32]

8.1 Çalışma Yeri Şartları Denetiminin Tanımı

RF İş Mevzuatı'nın 209 No'lu Maddesinde belirtildiği gibi, **çalışma yerleri koşullarının denetimi**; zararlı ve tehlikeli faktörleri tespit etme amacıyla, çalışma yerlerindeki koşulların değerlendirilmesidir. Şirketin türüne (şahıs veya sermaye şirketi) bakılmaksızın işverenin en önemli sorumluluğu; çalışanlar için sağlıklı iş ortamını sağlamaktır (RF İş Mevzuatı, 212 No'lu Maddesi). Denetim sürecinin uygulama düzeni, RF Sağlık ve Sosyal Gelişim Bakanlığı'nın çıkardığı 26 Nisan 2011 tarihli №342H numaralı Emrinde ve onu tamamlayan 12.12.2012 tarihli №590H numaralı Emrinde yer almaktadır.

İşyerindeki **tüm çalışma yerleri**, çalışma yeri denetimine tabi tutulmaktadır. Bir şirkette çalışma yeri sayısı, genel olarak personel sayısına uymamaktadır. Bir çalışan aynı zamanda 2 farklı görevi üstleniyorsa, denetim sırasında 2 görevin ve dolayısıyla 2 çalışma yerinin farklı denetim kartı oluşturulmaktadır. Eğer 1 çalışma yerinde görevi vardiyalı olarak birkaç çalışan sürdürüyorsa böyle bir çalışma yerinin sadece 1 denetim kartı olacaktır.

Çalışma yeri denetim sıklığı, tüm çalışma yerleri için **5 senede 1'i** geçmemelidir, Fakat son yapılan denetimde, çalışma yerinin tehlikeli ve zararlı faktörleri içermediği tespit edilmiş ise ve bu çalışma yerinde çalışanlar görevini *sadece* bilgisayar ve diğer ofis teçhizatları (fotokopi makinası, faks vb) kullanarak gerçekleştiriyorsa, böyle bir çalışma yeri tekrar denetime tabi tutulmaz. Ancak, faaliyetini sadece ofiste bulunarak ve sadece ofis makinalarıyla temasa geçerek sürdüren muhasebeci, programcı gibi çalışanların herhangi bir tehlikeli ya da zararlı faktöre maruz kalmadıklarını ve onların çalışma yerlerinin güvenli olduğunu ispatlamak için yine de bir defa çalışma yeri koşulları denetiminden geçmesi gerekmektedir.

Çalışma yeri denetimi;

- Varolan ve daha önce denetimden geçmiş ve son denetimde tehlikeli veya zararlı faktöre maruz kalınabileceği tespit edilmiş olan çalışma yerleri için en az 5 senede 1 defa yapılmalıdır.
- Varolan ve daha önce denetimden geçmiş ve son denetimde tehlikeli veya zararlı faktöre maruz kalınmayacağı tespit edilmiş olan çalışma yerleri için tekrar yapılmaz.
- Yeni oluşturulmuş, teknolojisi değişmiş, prosesi revize edilmiş çalışma yerleri için çalışma yeri devreye alındıktan sonra **1 sene içinde** yapılmalıdır.
- Şikayet veya çalışanın resmi talebi üzerine yapılan program dışı denetimler için özel bir süre kısıtı bulunmamaktadır.

Çalışma yeri denetimi organizasyonundan ve zamanında yapılmasından işveren sorumludur. İşveren tarafından; işveren temsilcisi, çalışanların veya sendikanın temsilcisi, özel sertifikalı denetim kurumu temsilcisi ve iş güvenliği uzmanının katılımıyla özel bir denetim komisyonu kurulmaktadır. Dışarıdan özel sözleşme ile katılan denetim kurumu temsilcisi, ancak çalışma yeri değerlendirme konusunda uzman ve tarafsız olan, devlet tarafından akredite edilmiş tüzel kişi temsilcisi olabilmektedir.

Çalışma yeri denetimi, 4 farklı açıdan yapılmaktadır:

- Çalışma yerinin hijyen gereksinimlerine/normlara uyup uymadığı,
- Çalışma yerinde iş kazası riskinin değerlendirilmesi;

- Çalışanların kişisel korunma ekipmanları ihtiyacının karşılanıp karşılanmadığı;
- Çalışma koşullarının kapsamlı analizi.

Çalışanın işyerindeyken maruz kaldığı/kalacağı zararlı ve tehlikeli faktörlerin niceliksel ve niteliksel özelliklerini tespit etmek için işverenin anlaştığı denetim kurumu tarafından laboratuvar metodları kullanarak aşağıdaki koşullar ölçülmektedir;

- *Kimyasal unsurlar* (Havadaki kurşun, civa, krom oksidin gibi maddelerin konsantrasyonu ölçülmektedir.);
- *Havadaki aerosol ve toz miktarı* (Daha çok çimento fabrikaları gibi çalışma yerleri için gereklidir);
- *Biyolojik unsurlar* (Bakteri, virüs konsantrasyonu ölçülmektedir.);
- *İyonik alanlar ve ışınlamalar* (Radyasyon ölçülmektedir) ;
- *İyonik olmayan alanlar ve ışınlamalar* (Radyo, bilgisayar, mikrodalga, elektrikli aletler gibi doğal olmayan kaynaklardan oluşan elektromanyetik alanlar ölçülmektedir.);
- *Akustik unsurlar* (Gürültü, infrasound (sesötesi), temaslı ultrason, temassız ultrason ölçülmektedir.);
- *Vibrasyon unsuru* (Genel ve lokal vibrasyon ölçülmektedir.);
- *Aydınlatma koşulları* (Doğal ve suni aydınlatma kaynaklarının ve bilgisayar monitörlerinin parametreleri ölçülmektedir.);
- *İç mekan iklimi* (Hava derecesi, nem oranı ve havanın hareket hızı ölçülmektedir.);
- *İş sürecinin ağırlığı* (Yük taşıma, uzun süre dar alanda çalışma, ayakta kalma gibi çalışma yerinde yapılan hareketlerinin analizi yapılmaktadır.);
- *İş sürecinin yoğunluğu* (Kişiyi zihinsel, duygusal ve duyuşal (işitme, görme) olarak zorlayan faktörlerin yoğunluğu ölçülmektedir. Fakat ileride planlanan yasa değişikliğiyle, denetim uzmanının şahsi görüşüne bağlı olduğundan dolayı yoğunluk unsurunun ölçümünün iptal edilmesi planlanmaktadır);

- *Çalışma yerinde iş kazası riski* (Çalışma yerinde kullanılan alet, teçhizat, makinaların durumu, standartlara uyup uymadığı, çalışma yeri talimatnamelerin nasıl uygulandığı, çalışma yerinin iş güvenliği ve yangından korunma standartlarına uyup uymadığı tespit edilmektedir);
- *Kişisel korunma ekipmanları* (Mevcudiyeti ve standartlara uygunluğu tespit edilmektedir). [33]

8.2 Çalışma Yeri Şartları Denetiminin Yararları

Çalışma yerleri denetiminin işverene ve çalışana sağladığı yararlar şöyle nitelendirilebilir:

- ✓ İş kazasının gerçekleştiği durumlarda devlet müfettişliğinin işverene yükleyebileceği sorumlulukların minimuma inmesinin ve periyodik iş güvenliği denetimleri sırasında devlet müfettişliği karşısında olumlu yaklaşım yaratılmasının sağlanmasıdır;
- ✓ İşverenin sosyal güvenlik kurumlarına ödediği mesleki hastalıklar ve iş kazası zorunlu sigortasına %40'a kadar varan indirimlerin uygulanmasını sağlanmasıdır;
- ✓ Çalışma yerinin koşullarının zararlı veya tehlikeli olarak tespit edildiği durumlarda, resmi olarak, çalışana ekstra ödemelerin, kısa mesailerin (hafta 40 saat yerine 36 saat), ekstra yıllık izinlerin (minimum 7 gün) yapılmasının ve emekliliğe ayrılma süresinin kısaltılmasının sağlanabilmesidir;
- ✓ Kalite yönetiminde kullanılmak üzere çalışma şartlarının yaralanma ve ölüm riski taşıyıp taşımadığının değerlendirilmesidir;
- ✓ RF devlet müfettişliği tarafından, iş yerinde İSİG standartların sağlandığına dair belgenin alınmasıdır;
- ✓ Çalışma yeri denetimi sonrası çalışma şartlarının iyileştirilmesi için yapılan harcamaların (Kişisel korunma ekipmanlarının ve kıyafetlerinin alınması, çalışma yeri iklimlendirme ekipmanlarının masrafları vb.) resmi olarak belirli oranlarda olmak üzere sigorta fonundan geri alınmasının sağlanmasıdır.

Çalışma yeri denetiminin yapılmamasından işveren sorumludur. Bu denetim her işveren için zorunlu olmasına rağmen çoğu iş yerlerinde işverenin bilgisizliğinden dolayı çalışma yeri denetimi yapılmamıştır. Oysa ki, RF İdari Suç Mevzuatı'nın 5.27

maddeyi uyarınca, çalışma yeri denetiminin düzenlenmemesi İSİG mevzuatında idari suç olarak kabul edilmektedir. Bu maddeye göre, iş güvenliği müfettişi çalışma yeri denetiminin zamanında yapılmadığını tespit ederse işverene 5 ila 50 asgari ücret tutarında para cezası uygulayabilmektedir. Ayrıca işveren daha önce de aynı sebepten dolayı ceza aldıysa 1 ila 3 seneye kadar faaliyetinden men edilebilmektedir. [34]

Zamanında yapılmamış çalışma yeri denetimi için cezalar;

- Şahıs şirketleri (tüzel kişi olmayan) için – 1000 ila 5000 Ruble (30 ila 150 Dolar) veya 90 güne kadar faaliyet durdurma;
- Diğer şirketler için – 30.000 ila 50.000 Ruble (900 ila 1.500 Dolar) veya 90 güne kadar faaliyet durdurma;
- Şirket yöneticisi için – 1000 ila 5000 Ruble (30 ila 150 Dolar)’dır.

8.3 Çalışma Yeri Denetim Uygulamasının Maliyeti

Daha öncesinde de söz edildiği gibi, çalışma yeri denetimi için işveren tarafından organize edilmek sureti ile iş güvenliği mühendisi, işveren temsilcisi, işçi temsilcisi ve yetkilendirilmiş özel denetim kurumu temsilcisinden oluşan bir denetim komisyonu kurulması gerekmektedir. Özel denetim kurumu, çalışma yeri koşullarını incelemek için bir takım teknik alet ve ölçüm cihazlarıyla, laboratuvar ve saha analizini yaparak denetim sürecini gerçekleştirmektedir. Bu süreç, zaman ve maliyet gerektiren bir uygulamadır.

2013 yılı için, Rusya piyasasında faaliyet gösteren özel denetim kurumlarının **çalışma yeri başına** teklif ettiği ortalama işlem ücretleri 1000 Rubleden 3500 Rubleye (30 Dolar ve 100 Dolar arası) kadar değişmektedir [35], [36]. Bu rakam, çalışma yerinin türüne ve dolayısıyla denetim kurumunun yapacağı işin hacmine göre değişmektedir. Örneğin, kaynakçının çalışma yeri denetim ücreti, ofiste çalışan mimarın çalışma yeri denetim ücretine göre daha yüksektir. Çalışma yerlerini kabaca 3 tipe ayırırsak, ücret grupları şöyle sıralanmaktadır:

1. Bilgisayar kullanılmayan çalışma yeri (kurye, kapıcı vs) – 1000 Ruble (30 Dolar);
2. Bilgisayar kullanılan ofis tipi çalışma yeri (mühendis, mimar, sekreter, pazarlamacı vs) – 1500 Ruble (45 Dolar);

3. Teknik ve sanayi faaliyet gösterilen çalışma yerleri (kaynakçı, montajcı, kalıpcı vs) – 3500 Ruble (100 Dolar)

Ayrıca güncel piyasa fiyatlarına göre, 50 çalışma yerinden fazla denetim uygulaması istendiğinde %20; 200 çalışma yerinden fazla denetim uygulaması istendiğinde %30 oranında indirim sağlanmaktadır.

Üstelik, RF Hükümetinin 22 Aralık 2011 tarihli 1082 No’lu Kararnamesine göre, şirketin Sosyal Sigortacılık Fonu’na (SSF) bir önceki yıl boyunca yatırdığı toplam işçi sigorta ödemelerinin %20’sini geçmemek şartıyla, SSF; çalışma yeri denetimi masraflarının bir kısmını karşılayabilmektedir. [37]

Fakat sağlanan indirimlere ve desteklere rağmen, büyük ölçekli ve karışık teknik faaliyetler içeren bir inşaat şirketi için çalışma yeri denetim süreci günümüz RF şartlarında maliyet açısından yük, ve bunun için teklif aşamasında bütçe ayrılmamışsa zorluk getirebilecek zorunlu bir uygulamadır.

9. RF'DA İSİĞ ALANINDA İNŞAAT ŞİRKETLERİNİN KARŞILAŞABİLECEĞİ BAZI HARCAMALAR

RF'da herhangi bir işletmede, işveren kendi personelini sağlıklı ve güvenli çalışma metodları ve genel olarak iş yerindeki elektrik güvenliği konusunda eğitmelidir. Personelin olması gereken elektrik güvenliği bilgi düzeyi, çalışanın görev tipine göre değişmektedir. Meslek grubu ve görevine göre çalışana; birden beşe kadar (**I – V**) **elektrik güvenliği grubu sertifikası** sağlayacak olan elektrik güvenliği eğitimi verilir. Görevinde elektrikle direkt işi olmayan çalışanların (sekreter, muhasebeci vb) elektrik güvenliği grubu **I** olmalıdır. Bu personele elektrik güvenliği eğitimi senede bir kez **III** veya **IV** elektrik güvenliği grubu sertifikasına sahip olan elemanlar (elektrik teçhizatından sorumlu kişi, elektrik mühendisi) tarafından verilmelidir.

II, III, IV, V gruplarının elektrik güvenliği eğitimi, resmi eğitim kurumları tarafından yapılmakta ve eğitim sonunda sınava tabi tutularak başarıyla bitirenlere elektrik güvenliği sertifikası ve grup numarası verilmektedir. Ortalama 20 saat süren eğitimin piyasa ücret düzeyi kişi başı 3000-5000 Ruble (90-150 Dolar) civarındadır.

Çalışanlar iş güvenliği eğitimini iş yerinde yetkili kişilerden oryantasyon ve özel kursları dinleyerek alabiliyorken yönetici ve uzmanlar **iş güvenliği eğitimini** en az 3 senede 1 olmak üzere lisanslı eğitim kurumlarında almak zorundadırlar. Bu zorunluluk RF İş Mevzuatının 212 ve 225 No'lu Maddelerinde belirlenmiştir.

Bu tür eğitimin sonunda, dinleyicinin adı, soyadı, şirketin bilgileri yazılarak devlet standartında eğitim sertifikası verilmektedir (bkz. Şekil 9.1).

Şekil 9.1: İş güvenliği eğitim sertifikası.

Eğitim sertifikasıyla birlikte katılımcılara, şirketlerinde kullanılmak üzere oryantasyon kayıt defteri, çalışma yeri talimatnameler kayıt defteri, iş kazaları kayıt defteri, iş güvenliğinde kullanılan en güncel norm belgeleri, emir ve talimatname örnekleri (CD halinde) verilmektedir (bknz. Şekil 9.2).

Şekil 9.2: Oryantasyon kayıt defteri, çalışma yeri talimatnameler kayıt defteri, iş kazaları kayıt defteri, norm belgeleri, emir ve talimatname örnekleri.

Yönetici ve uzman iş güvenliği eğitim programının piyasa ücreti – kişi başı yaklaşık 3000 Ruble (90 Dolar)'dır.

Yönetici ve uzmanların aynı zamanda, güncel bir **yangın güvenliği sertifikası** bulunmalıdır. Bu sertifika geçerliliğini sadece 3 sene boyunca koruduğundan bu süre geçtikten sonra yangın güvenliği bilgilerinin lisanslı eğitim kurumunda güncellenmesi gerekmektedir.

Eğitimin sonunda, katılımcının adı, soyadı, şirketin bilgileri yazılarak devlet standartında eğitim sertifikası verilmektedir. (bknz. Şekil 9.3)

Şekil 9.3: Yangın güvenliği sertifikası.

Eğitim sertifikasıyla birlikte dinleyicilere, şirkette kullanılmak üzere yangın güvenliği eğitim kayıt defteri, yangın tüpleri kayıt defteri ve yangın güvenliği alanında kullanılan en güncel norm belgeleri, emir ve talimatname örnekleri (CD halinde) verilmektedir (bkz. Şekil 9.4).

Şekil 9.4: Yangın güvenliği eğitim kayıt defteri, yangın tüpleri kayıt defteri ve norm belgeleri, emir ve talimatname örnekleri.

Yönetici ve uzman yangın güvenliği eğitim kursun piyasa ücreti kişi başı yaklaşık 3500 Ruble (100 Dolar)'dır.

Şirketinin, çevre kirliliğinde etkisi olan sabit (tesisat, tank, rezervuar gibi) ya da mobil (araba, makine gibi) kirletme kaynakları varsa ya da şirketin doğal su kaynaklarından alınan suyu, iş proseslerinde kullandıktan sonra işlenmiş suyun tahliyesi gerçekleştiriyorsa ya da çevre kirliliğinde herhangi başka bir rolü varsa; İşverenin “Çevre koruma hakkında FZ-7” yasasının maddelerinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek zorundadır.

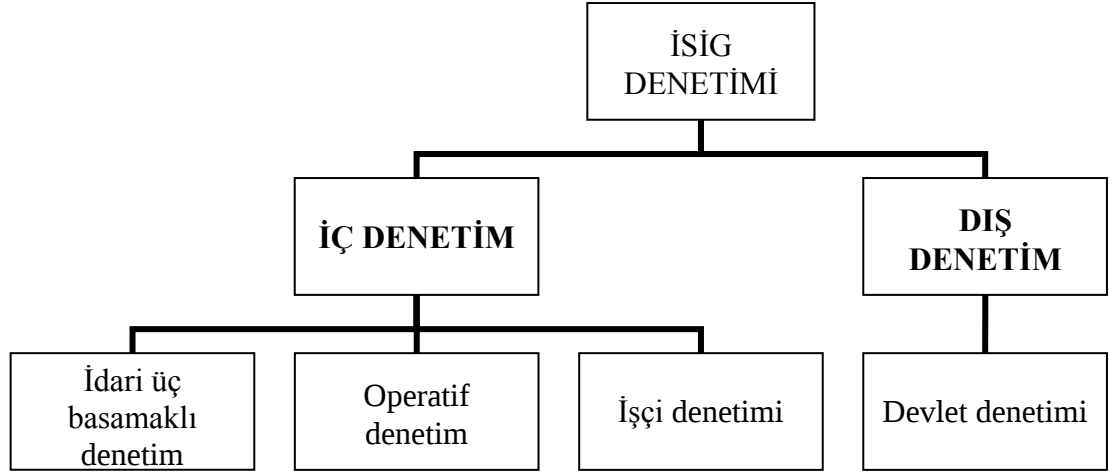
Yukarıda sözü geçen federal yasanın 73 No’lu maddesi uyarınca şirket yöneticileri, ekoloji ve çevre koruma uzmanları, periyodik olarak (en az 5 senede 1 kez) kalifikasyon eğitim kurslarından geçmelidirler.

Çevre koruma sertifika eğitiminin piyasa ortalama ücreti kişi başı yaklaşık 12.000 Ruble (360 Dolar)’dır.

Sürdürülen herhangi bir faaliyet sonucunda üretim atıkları oluşmaktadır. “İşletmenin atıkları hakkında” adlı FZ-89 yasasında, I-IV tehlike sınıfı atıklarla temasa geçebilecek her çalışana tehlikeli atıklar ile çalışma kuralları öğretilmelidir. Üretim sonucu oluşan atıkların toplanması, stoklanması, işlenmesi, dezenfekte edilmesi, nakliyesi ve dağıtımı süreçlerinde yer alan her çalışanın tehlikeli atıklarla çalışma iznini gösteren sertifikası olmalıdır. Tehlikeli atıklarla çalışma eğitimi alınarak ilgili sertifika edinilmektedir. Eğitimin piyasadaki ortalama ücreti kişi başı yaklaşık 14.000 Ruble (420 Dolar)’dır. [33]

10. RF'DA İSİG DENETİMİ

Şirketlerin iş güvenliği denetim türleri aşağıda belirtilen 2 ana başlık altında incelenebilir – iç denetim ve dış denetim (Şekil 10.1).

Şekil 10.1: İş güvenliği denetim türleri.

İdari üç basamaklı denetim: Şirketin iş güvenliği uzmanı, birim amirleri ve işçi/sendika temsilcileri ile yapılan günlük, haftalık ve aylık iş güvenliği iç denetimidir;

Operatif denetim: Proje müdürleri ve diğer yönetici pozisyonundaki kişiler tarafından yapılan denetimdir;

İşçi denetimi: İşçi temsilcileri veya işçi sendikaları tarafından gerçekleştirilen kontroldür;

Devlet denetimi: Devlet iş müfettişliğinin veya diğer devlet denetim organlarının gerçekleştirdiği kontroldür.

10.1 İSİG Devlet Denetimi

Rusya Federasyonu FZ-294 No'lu Federal Yasasına göre **devlet denetimi**; devlet ve belediye birimleri tarafından özel ve tüzel kişi faaliyetlerinin yasalara uygun olup olmadığının kontrolü amaçlı yapılan eylemlerin bütünüdür. [38]

RF’da devlet kurumları tarafından sağlanan İSİG denetimini aşağıdaki devlet birimleri gerçekleştirmektedir:

- RF İş Güvenliği Federal Müfettişliği, **GİT** yada **RosTrud** (RF Çalışma ve Sosyal Gelişim Bakanlığı’na bağlı olarak çalışmaktadır);
- RF Madencilik ve Sanayi Teknik Müfettişliği, **GosGorTehNadzor** (Madencilik, gaz, kimya ve ağır sanayi sektörlerinde, basınç altında çalıştırılan kazan ve vinç mekanizmaları ile çalışmalarda, geçerli iş güvenliği norm ve kurallarının uygulanıp uygulanmadığını kontrol etmektedir);
- RF Enerji Devlet Müfettişliği, **GosEnergoNadzor** (Sanayi sektöründe ve elektrik tesislerinde elektrik ve termik ekipman ünitelerinin güvenli kullanım kurallarının sağlanıp sağlanmadığını kontrol etmektedir);
- RF Sıhhi ve Salgın Devlet Müfettişliği, **GosSanEpidNadzor** (RF Sağlık Bakanlığı’na bağlı olan sıhhi ve salgın merkezleri tarafından işyerlerinin kontrolü yapılmaktadır). Kurumun faaliyeti, RF Hükümeti’nin 30.06.2004 tarihli (21.05.2013 tarihinde düzeltilmiş) 322 No’lu Kararnamesinde düzenlenmiştir;
- RF Nükleer Devlet Müfettişliği, **GosAtomNadzor** (Nükleer madde kullanan işletmelerde nükleer ve radyasyon güvenlik kurallarının uygulanıp uygulanmadığını kontrol etmektedir). Kurumun faaliyeti, RF Hükümeti’nin 30.07.2004 tarihli (20.03.2013 tarihinde düzeltilmiş) 401 No’lu Kararnamesinde düzenlenmiştir;
- RF Yangın Devlet Müfettişliği, **GosPojarNadzor** (İşyerlerinde yangın güvenliği ve inşaat projelerinde yangın norm ve kurallarının uygulanıp uygulanmadığını kontrol etmektedir). Kurumun faaliyeti, RF Hükümeti’nin 12.04.2012 tarihli 290 No’lu Kararnamesinde düzenlenmiştir;

Ek olarak, RF’nda İş Mevzuatı’nın yasalarına uyulup uyulmadığının kontrolünü en üst düzeyde RF genel savcısı ve ona bağlı olan RF federal bölge savcıları gerçekleştirmektedir. [39]

İş güvenliği ve iş mevzuatı açısından inşaat şirketlerinin faaliyetlerinin kontrolü, diğer kurumlara nazaran en fazla RF İş Güvenliği Federal Müfettişliği tarafından gerçekleştirilmektedir. RF İş Güvenliği Federal Müfettişliği, gerçekleştirdiği

denetimini FZ-294 No'lu 26.12.2008 tarihli (04.03.2013 tarihinde düzeltilmiş) federal yasaya ve İş Mevzuatı'nın 360. Maddesine göre uygulamaktadır. [38]

İş Mevzuatı'nın 360. Maddesinde belirtilen işverene uygulanacak denetimin gerçekleştirilme kurallarına göre, çalışma yeri denetimin koşulları ve düzeninin ana hatları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Devlet iş müfettişleri; federal devlet denetimi kapsamında RF sınırları dahilinde, şirketin organizasyonel ve hukuki yapısına bakmaksızın tüm işyerlerinin İş Mevzuatı ve İş Hukuku kural ve standartlarını uyguladığına dair planlı ve plan dışı kontrolleri federal yasalar ve İş Mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmektedir.

Yasaya göre, devlet denetimi planlı ve plan dışı olarak ikiye ayrılmaktadır. **Planlı denetim**, şirketin belgelerini incelemek amacıyla *uzaktan* (işyeri ziyareti yapılmaksızın belge kontrolü), veya denetim kurumunun kontrol edilen iş yerini *ziyaret* edilmesiyle yapılmaktadır. Denetim sıklıklığı, 294-FZ No'lu yasanın 11. ve 12. Maddelerinde, “işletmenin kuruluş tarihinden veya önceki gerçekleşmiş denetimin tarihinden itibaren en fazla 3 senede bir” olarak belirlenmesine rağmen aynı yasada iş koluna göre denetim sıklıklığıyla ilgili istisnalar mevcuttur. Örneğin, sağlık, eğitim ve sosyal sektörlerde; ısınma, elektrik, enerji verimliliği projelerinde faaliyet gösteren işletmeler için planlı denetim 3 senede iki veya ikiden fazla kez yapılabilmektedir. Bu özel faaliyetlerin listesi RF Hükümeti 23.11.2009 tarihli Kararnamesinde yer almaktadır.

Denetim kurumları, planlı denetimin yapılacağı iş yerini, denetim başlangıç tarihinden 3 işgünü önce haberdar etmelidir (294-FZ 12.Bölüm, 9. Madde).

Plan dışı denetim sırasında ise, işletme faaliyetinin yasalara ve standartlara uyup uymadığı; planlı denetim sırasında tespit edilen ihmalleri ortadan kaldırmak amacıyla müfettişin verdiği düzeltme, emir ve yönergelerin yerine getirilip getirilmediği; çalışanlara zarar verebilecek ve hayati tehlike oluşturabilecek unsurların düzeltilmesi ile ilgili organizasyonların yapılıp yapılmadığı kontrol edilmektedir. Plan dışı denetimin başlangıç tarihinden en az 24 saat önce işveren, müfettiş tarafından haberdar edilmelidir (294-Fz 16. Bölüm 10. Madde).

Planlı denetimler şirket bazında genel olarak 3 senede bir yapılmaktadır. Bir sonraki yılın planlı denetim programı her sene 31 Aralık'a kadar RF Genel Savcılığı veya

Devlet İş Müfettişliği tarafından belirlenmekte ve resmi internet sitelerinde yayımlanmaktadır.

Plan dışı denetimlerin uygulama tarihleri belli olmamakla beraber daha çok aşağıdaki durumlarda gerçekleştirilmektedir:

1) Denetimi daha önce yapılmış ve ihlaller tespit edilmiş iş yerlerinde, işverene müfettiş tarafından ihlalleri düzeltmek için verilen süre sona erdiğinde;

2) Bir işletme hakkında devlet veya belediye denetim kurumlarına; özel/tüzel kişiler tarafından şikayette/ihbarda bulunulduysa veya medya kaynaklarından aşağıdaki durumlar hakkında bilgi alındıysa:

- İş Mevzuatının, standartların ve iş güvenliği kurallarının çiğnenmesi sonucu çalışanların sağlık ve hayatlarının tehlikeye uğradığı durumlar;

- Vatandaşların sağlık ve hayatlarına; çevre, bitkiler, hayvanlar ve milli kültür objelerine karşı veya ülkenin genel güvenlik durumuna karşı tehdit oluşması durumunda;

- Tüketici haklarının ihlali durumunda (vatandaşların şikayeti üzerine);

3) Federal İş Müfettişliğine aşağıdaki durumlar sonucu başvurularda:

- İşveren tarafından çalışanın haklarının ihlal edildiğine dair çalışanın dilekçesi veya ihbarı;

- Çalışanın kendi çalışma yeri koşullarının ve iş güvenliği durumunun denetim talebi;

4) RF Devlet Başkanı, RF Hükümeti veya savcılık tarafından verilen emir üzerine Devlet Denetim Kurumu yöneticisinin onayı dahilinde, denetimin gerçekleştirilmesi hakkında talimat çıkarıldığında.

Eğer devlet veya belediye kontrol organlarına şikayet veya ihbarı ulaştıran şahsın kimliği ve 294-FZ yasasının 2.bölüm, 10. maddesinde sözü edilen bilgiler tespit edilemiyorsa plan dışı denetim gerçekleştirilmez [38], [40].

Gerçekleştirilen denetimlerin (planlı ve plan dışı) süresi toplam 20 iş gününü geçmemelidir (294-FZ 13. Madde). Ancak tehlikeli olarak tespit edilen projelerde işverenler için *sürekli* devlet denetim rejimi uygulanabilmektedir. Böylece, projesi tehlikeli kategorisine dahil edilen ve özel denetim rejiminin uygulandığı iş yerlerinde

müfettiş; şirketin belgelerine, tesislerine ve bu tesislerin güvenlik sistemlerine devamlı ve serbest bir şekilde erişebilmektedir.

Ayrıca, 294-FZ yasasının maddelerinde aksi belirtilmesine rağmen, bazı durumlarda iş müfettişleri iş yeri denetimini uygulayacaklarına dair işverene bilgi vermeme hakkına sahiplerdir. Örneğin, denetimin yapılacağına dair duyuru; uygulanacak kontrolün etkinliğinin azalmasına veya iş yerindeki ihlallerin gizlenmesine yol açıyorsa; veya plan dışı denetim iş yeri çalışanın şikayeti üzerine yapılacaksa; bu gibi durumlarda işverenin haberdar edilmemesi mümkündür. (RF İş Mevzuatı'nın 7., 9. Maddeleri).

Böylece, işletmeler ve özellikle komplike inşaat projeleri devlet denetimlerine neredeyse beklenmedik zamanlarda tabi tutulabilmektedir. İşverenin; iş güvenliği konusundaki dokümantasyonu, işyeri koşullarını ve iş güvenliği ekipmanlarını proje başlangıcından itibaren kusursuz bir hale getirmesi ve ayrıca denetimler sırasında hukukçu ve profesyonel iş güvenliği uzmanı bulundurması, şirketi maddi ve zamansal kayıplar yaşamaktan kurtarabilir.

İş güvenliği *dokümantasyon* denetimi sırasında devlet müfettişinin resmi talebi üzerine işveren, istenilen tüm belgeleri, tasdiklenmiş kopya veya elektronik şekilde müfettişe 10 işgünü içinde ulaştırmalıdır. Gönderilen belgelerde eksik ya da yanlış tespit edildiği durumda işveren denetim kurumuna 10 işgünü içinde açıklama getirmek veya düzeltme yapmak zorundadır [38].

Genel olarak, müfettişlerin kontrolden geçirdiği en önemli iş güvenliği konuları ve dikkat ettiği noktalar Çizelge 10.1'de [41] özetlenmiştir. İşverenin, Rusya koşullarında her an başlayabilecek denetime eksiksiz hazır olması açısından çizelgedeki konulara dikkat etmesi tavsiye edilmektedir. Aynı zamanda aşağıdaki tabloda işveren ve çalışan arasındaki İSİG yükümlülüklerinin dağılımı gösterilmektedir.

Çizelge 10.1: Denetimde dikkat edilen iş güvenliği konuları.

Denetimde dikkat edilen iş güvenliği konuları	İşverenin sorumlulukları (RF İş Mevzuatı 212.Madde)	Çalışanın sorumlulukları (RF İş Mevzuatı 214.Madde)
1	2	3
Kişisel ve kollektif (ortak) korunma	1. Masrafları işverene ait olmak üzere sertifikalandırılmış özel iş	KKE doğru bir şekilde kullanmak.

ekipmanları (KKE)	kıyafetleri, ayakkabıları ve diğer KKE temin etmek; tehlikeli, zararlı özel sıcaklık ve kirlenme koşullarında çalışanlar için ilgili normlara göre temizleyici ve dezenfekte edici gereçleri almak ve dağıtmak. 2. Sadece sertifikalandırılmış KKE kullanmak. 3. Çalışanların KKE doğru şekilde ve zamanda kullanmalarını kontrol etmek.	
Eğitim, staj, talimat	1. Güvenli çalışma şekli ve metodları, iş kazalarında ilk yardım hakkında eğitimi; İSİG konusunda talimatnameleri vermek; çalışma yerinde staj ve iş güvenliği bilgi denetimini sağlamak. 2. Onaylanmış programa göre verilen iş güvenliği eğitimi, staj ve bilgi denetiminden geçemeyen kişileri işten uzaklaştırmak.	Güvenli çalışma şekli ve metodları, iş kazalarında ilk yardım hakkında eğitimi zamanında almak; çalışma yerinde staj ve iş güvenliği bilgi denetiminden geçmek, İSİG konusunda talimatnameleri almak ve doğru şekilde uygulamak.
Sağlık kontrolleri	1. İş Mevzuatında ve diğer norm belgelerde belirtilen durumlarda çalışanın ilk (işe alınmadan önce) ve periyodik (çalışma süresi boyunca) genel sağlık muayenelerini; zorunlu psikiyatrik tetkiklerini; çalışanın isteği üzerine görevi ve maaşı değişmeksizin program dışı sağlık muayenelerinin masrafları işverene ait olmak üzere organize etmek. 2. Zorunlu genel sağlık ve psikiyatrik muayenesi yapılmayan veya muayeneden geçemeyen çalışanı işten uzaklaştırmak.	Zorunlu ilk (işe alınmadan önce) ve periyodik (çalışma süresi boyunca) genel sağlık muayenelerine, ayrıca işverenin talebi üzerine (İş Mevzuatı ve diğer federal yasaların belirttiği durumlarda) program dışı sağlık muayenelerine katılmak.
Acil durumlarda çalışanların güvenliği	1. Yapı ve binaların işletilmesi ve teknik süreçlerin uygulanması süresince; iş esnasında araç, gereç ve	Çalışanların sağlığı ve hayatlarına tehlike oluşturan herhangi bir durumu; gerçekleşmiş

	malzemelerinin kullanılması esnasında çalışanların güvenliğini sağlamak. 2. Acil durumlarda işçi sağlığı ve hayatını koruma tedbirlerini almak, ilk yardımı sağlamak.	her iş kazasını; kendi sağlığı ile ilgili sorunun yaşandığını veya meslek hastalığına işaret eden belirtilerin meydana geldiğini derhal kendi amirine veya üstüne bildirmek.
Diğer iş güvenliği kuralları	1. Her çalışma yerinde iş güvenliği kurallarına uygun koşulları sağlamak. 2. Çalışma yerleri koşullarının kontrolünü ve iyileştirilmesini sağlamak. 3. Çalışma yerlerindeki koşullar, riskler, verilmesi gereken KKE, hakkı olan ödenek ve tazminatları hakkında çalışanlara bilgi vermek. 4. İşçi temsilcisinin önerileri dahilinde iş güvenliği kurallarını, talimatlarını geliştirmek ve onaylamak. 5. Çalışanları iş güvenliği kuralları hakkında bilgilendirmek. 6. Gerçekleştirilen faaliyetin özelliklerine bağlı olarak gereken tüm iş güvenliği norm belgelerini düzenlemek ve onaylamak.	Gerçekleştirilen faaliyetin özelliklerine bağlı olarak İş Mevzuatının ve işverenin belirttiği iş güvenliği kurallarına uymak.

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere, işverenin ve çalışanın iş güvenliği alanındaki sorumlulukları birbirine bağlıdır. Bir tarafın sorumluluğu diğer tarafın sorumluluğunu doğrudan etkilemektedir.

İşveren, çalışanını güvenli çalışma metodları hakkında eğitmek zorunda olduğu gibi çalışan da bu eğitimi almak ve bilgi denetiminden geçmek zorundadır. İşveren çalışanların sağlık muayenesini organize etmekle sorumluyken çalışan da bu muayenelere katılmayı esgeçmemelidir.

Tablodan da fark edildiği gibi, işverenin sorumlulukları çalışandan daha fazladır. Bu demek oluyor ki, çalışandan iş güvenliği kurallarına uymasını talep etmeden önce işveren tüm çalışma koşullarını güvenli ve standartlara uygun bir hale getirmekle yükümlüdür.

Dikkat çekebilecek ve ele alınması gereken diğer bir konu, işçiler tarafından gerçekleştirilen iş güvenliği iç denetimi.

10.2 İSİG İşçi Denetimi

İş yerinde işçi iç denetimi, sendika üyeleri ve iş güvenliği temsilcileri tarafından yapılmaktadır.

İSİG işçi denetimi ile ilgili hükümler, 10-FZ No'lu 12.01.1996 tarihli (28.12.2010 tarihli revizyonlu) “Sendikalar; sendika hakları ve sendika faaliyetinin güvencesi hakkında” adlı federal yasada yer almaktadır.

İş yerlerinde işçi haklarının korunması ve çıkarlarının gözetilmesi amacıyla işçiler arasından iş güvenliği sorumlusu/ temsilcisi seçilmektedir.

İSİG mevzuatı işçi temsilcilerine aşağıdaki görevleri yüklemektedir;

- İşverenin İSİG yasa ve standartlarına uyup uymadığını; işçilerin iş güvenliği sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini (KKE kullanımı, talimatnamelere uyma vb.) ve iş yerindeki iş güvenliği genel durumunu kontrol etmek;
- Bina, yapı, makine ve mekanizmalarının İSİG standartlarına uygunluk, havalandırma sistemlerinin verimlilik ve KKE'nın kontrolleri sırasında denetim komisyonunda ve İSİG iyileştirme eylemlerinde yer almak;
- Meslek hastalıkları ve iş kazalarını önleme, çalışma yeri koşullarını iyileştirme organizasyonlarında yer almak;
- İşveren tarafından yapılması gereken iş kazası ihbarlarının zamanında yapılmasını, mesai ve izin sürelerine uyulmasını, tehlikeli çalışma şartları için ödenmesi gereken tazminatların verilmesini takip ve kontrol etmek;
- İş kazalarında ilk yardımda bulunmak;
- Sendika talimatı üzerine iş kazası inceleme sürecine katılmak;

- Sorumlu olduğu bölümlerde işçilerin, iş güvenliği durumu, eksiklik ve ihlalleri konusunda bildirilendirme ve danışmanlık yapmak;

Sendikalar ise; işveren ve sorumlu kişilerin iş mevzuatına göre davranmalarını; mesai ve izin sürelerine uyulmasını; ekstra ücretlerin ve tazminatların tam ve zamanında ödenmesini denetlemektedir. Ayrıca diğer sosyal ve çalışma sorunları ile ilgilenmekte, ihlal ve eksikliklerin giderilmesini işverenden talep etmektedir. İşveren, ihlal ve eksikliklerin giderilmesi talebini aldıktan sonra 1 hafta içerisinde yapılan düzeltmeler hakkında sendikaya bilgi vermelidir.

Ayrıca sendikalar, devlet denetim kurumlarıyla işbirliği çerçevesinde, iş mevzuatına göre işyerlerinin denetlenmesi amaçlı kendi bağımsız iş güvenliği teftiş komisyonunu oluşturma hakkına sahiptir.

Sendika; işverenin İSİG kurallarına, iş mevzuatına ve iş kontratının maddelerine uyup uymadığını denetlerken, tüm işletme bölümlerine ve departmanlara serbest bir şekilde erişebilme hakkına sahiptir.

İşletmenin İSİG i denetimi yapılırken sendika temsilcileri komisyon üyelerine dahil edilir ve işverene; departmanlardaki iş güvenliği eksikliklerini fark ettirmeyi, bu eksiklikleri gidermeyi ve işçilerin taleplerini iletmeyi amaçlar. Fakat SSCB'nin dağılmasından sonra kapitalizmin şekillendirdiği RF şartlarında sendika kültürü etkinliğini yitirdiğinden dolayı uygulamada bu durum çoğu zaman kağıt üzerinde kalmakta ve İSİG yönetiminde sendikaların rolü minimuma indirilmektedir.

11. RF PROJELERİNDE İSİG DÖKÜMANTASYON PAKETİ İÇİN ÖRNEK PROJE

5. Bölümde RF’da çalışacak olan inşaat firmalarının İSİG dökümantasyonu konusunda dikkat etmesi gereken noktalar incelenmiş ve işletmenin iş güvenliği biriminin hazırlaması gereken belgelerinin yaklaşık listesi verilmiştir. Bu bölümde ise RF’nda faaliyet gösteren inşaat projelerinde hazırlanması zorunlu olan iş güvenliği konusundaki dökümanların listesi, X Construction şirketinin RF Kaluga şehrindeki bir inşaat projesinden alınarak örnek olarak gösterilmiştir.

Aşağıda söz konusu belgelerinin isimleri ve kısa içerikleri verilmiştir. Dökümanların asılları ise ekler kısmında bulunmaktadır. Belgelerin bir kısmı çok hacimli ve kapsamlı olduğundan, bir kısmı da birçok ayrı dokümanın birleşiminden oluştuğu için eklerde asılları gösterilememiştir.

1. X Construction İSİG politikası (Şirketin OHSAS 18001 Standardları kapsamında şekillenmiş olup ilgili standartları sağlamak amaçlanmıştır), bknz. Ek K1.

2. ZAO¹⁰ “X Construction” firmanın İş Güvenliği Birimi Tüzüğü (İş Güvenliği Biriminin Amaç, Görev, Yetki ve Sorumluluklarını belirtmektedir), bknz. Ek K2.

3. İş Güvenliği Mühendisliği Talimatnamesi.

4. İş içtüzüğü (İşe alma iş akdinin feshi, işçinin temel hak ve görevleri, yönetimin temel görevleri, işveren ve işçinin birbirlerine karşı sorumlulukları, iş disiplini ve iş uyumsuzlukları ile ilgili prosedürler belirtilmektedir), bknz. Ek K3.

5. Şantiye sorumlu personelin göreve atanması ile ilgili emirler:

- Şantiye şefi;
- Şantiye elektrik teçhizatından sorumlu kişi;
- İş güvenliğinden sorumlu kişi;
- Yük kaldırma mekanizmaların çalışmasından ve kurulumundan sorumlu kişi;

¹⁰ ZAO – “Zakrıtoye Aktsionernoye Obşestvo” (Rusça) Halka Kapalı Anonim Şirket

- Şantiyede ve şantiye binalarında (yatakhane, tuvalet, yemekhane vs) yangın koruyucu tedbirlerin alınmasından sorumlu kişi;

- Taşeron şeflerinden sorumlu kişi.

6. İşçiler için Oryantasyon Programı (Şirket hakkında genel bilgiler; İSİG mevzuatının ana hükümleri; işletme, üretim ve yardımcı tesisleri içinde davranış kuralları; işyerindeki tehlikeli ve zararlı faktörlerin önlenmesi için yöntem ve araçlar hakkında genel bilgiler; ilk yardım, sağlık, güvenlik ve kişisel hijyen temel gereksinimleri, kişisel koruyucu ekipmanlar; prosedür ve standartlara değinilmektedir), bknz. Ek K4.

7. Oryantasyon eğitiminden geçmiş işçilerin kayıt defteri (Defter numaralanmış, dikilmiş, defterden sorumlu kişi tarafından imzalanmış ve kaşelenmiş olmalıdır).

8. Oryantasyon eğitiminden muaf tutulan meslek ve görev listesi (muhasebe, insan kaynakları personeli, çevirmenler v.b), bknz. Ek K5.

9. Meslek ve iş türlerine göre birincil iş güvenliği eğitim programı (İşyerinde süreç ve ekipmanlar hakkında genel bilgiler; işin içeriği ve işyeri iş güvenliği organizasyonu; tehlikeli bölgeler (red-zone); işe hazırlık prosedürü; iş güvenliği teknikleri ve çalışma yöntemleri; kişisel koruyucu ekipmanlar ve kullanma talimatları; yükleme, boşaltma ve malzemelerin taşınması için güvenlik gereksinimleri; kazaları önlemek için önlemler; sorumluluklar ve acil durumlarda eylemler anlatılmaktadır), bknz. Ek K6.

10. Meslek ve iş türlerine göre birincil iş güvenliği eğitimini tamamlamış işçiler için kayıt defteri.

11. Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği talimatnamelerin listesi. (Her iş kolundaki çalışanlar için mesleksen bazda talimatların listelendiği dokümandır. Örneğin, marangoz için talimat başlığı “İ OT-012”dir. Depocu için talimat başlığı “İ OT-033”tür), bknz. Ek K7.

12. Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği talimatları. (Madde 11’de ana başlıkları belirtilen talimatlardır. Talimat dosyası; güvenlik ana gereksinimleri, işe hazırlık gereksinimleri, işin yapımı esnasındaki güvenlik gereksinimleri, acil durum emniyet gereksinimleri ve iş sonrası güvenlik gereksinimleri ile ilgili talimatları içermektedir), bknz. Ek K8.

13. Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği talimatları kayıt defteri.
14. Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği talimatları teslim-tesellüm kayıt defteri.
15. İşe alım öncesi ve iş sürecinde periyodik sağlık kontrolü gerektiren meslek ve iş türlerinin listesi.
16. Periyodik sağlık muayenesine tabi tutulan kişilerin isim listesi (Devlet Sıhhi Epidemik Müfettişliği ile mutabık kalınarak her sene hazırlanmaktadır.)
17. Bölüm yöneticisi tarafından yayınlanan ve işe yeni başlayan personelin kimin sorumluluğu altında staj yapacağını belirten görevlendirme yazısı, bknz. Ek K9.
18. Yönetici, uzman, mühendis ve teknikerlerin iş güvenliği bilgilerini, işin yapım süreci boyunca kontrol eden eğitim ve denetleme komitesinin oluşturulması konusundaki emir, bknz. Ek K10.
19. Yönetici, uzman, mühendis ve teknikerlerin iş güvenliği bilgilerinin kontrolü esnasında kullanılan tutanak formu, bknz. Ek K11.
20. Şantiye personelinin meslek ve iş türlerine göre bulunması zorunlu sertifika ve belgeleri (Belgelerde eksik bulunması halinde şantiye personeli göreve başlatılmamaktadır.):
 - Şantiye Şefi: 1) Diploma, 2) Şantiye şefliği ehliyeti, 3) İş ve yangın güvenliği sertifikası, 4) Vinç işleri ve endüstriyel iş güvenliği sertifikası; 5) Yapım ve kazı işleri güvenliği sertifikası, 6) Elektrik güvenliği sertifikası (1000 V kadar, III sınıftan aşağı olmamalı (özel komisyon ile verilmektedir)).
 - İş Güvenliği Mühendisi: 1) İş güvenliği sertifikası, 2) Yangın güvenliği sertifikası, 3) Elektrik iş güvenliği sertifikası (1000 Volta kadar IV sınıf (eğitim merkezinde denetlenmektedir)).
 - Elektrik teçhizatından sorumlu kişi: 1) İş güvenliği sertifikası, 2) Yangın güvenliği sertifikası, 3) Elektrik iş güvenliği sertifikası (1000 Volta kadar IV sınıf (eğitim merkezinde denetlenmektedir)).
 - İşçiler (Sapancı, kaynakçı, elektrikçi, iş makinesi operatörü vb.): İş dalları ile ilgili sertifikaları (Eğitim ve kalifikasyon denetimi eğitim merkezinde yapılmaktadır.)
21. Yönetici, uzman, mühendis ve teknikerlerin iş güvenliği bilgilerinin kontrolü esnasında kullanılan tutanak protokolleri.

22. Tehlikeli işlerin listesi, bknz. Ek K12.
23. ZAO “X Construction” şantiyelerinde tehlikeli unsurların bulunduğu yerlerde çalışmaların organizasyonu konusundaki emir, bknz. Ek K13.
24. Tehlikeli unsurların bulunduğu yerlerde çalışma izni formu (SNİP 12-03-2001), bknz. Ek K14.
25. ZAO “X Construction” şantiyelerinde çalışan işçilere dağıtılması gereken özel iş elbisesi, ayakkabı ve diğer kişisel korunma ekipmanlarının listesi, bknz. Ek K15.
26. Kişisel Korunma Ekipmanları teslim kayıt kartları, bknz. Ek K16.
27. Çalışma koşullarından dolayı avantajlı emekli maaşı ödenen meslek ve görevler listesi.
28. Elektrik güvenliği döküman listesi (GOST ve Uluslararası Standartlara göre).
29. Çalışma koşullarına göre işçilerin sertifikalandırma prosedürünü belgeleyen dokümanlar (RF Sağlık ve Sosyal Gelişim Bakanlığı’nın 31.08.2007 tarihli 569 No’lu ve 26.04.2011 tarihli 342H No’lu Emri)
30. ZAO “X Construction” Yangından Korunma Genel Talimatnamesi (Genel Hükümler; Yangın güvenliğinin sağlanması için organizasyon önlemleri; Tesisler, binalar ve işyerlerindeki yangın güvenliği gereksinimleri; Elektrik tesisatı için yangın güvenlik gereksinimleri; Yangın durumunda yapılması gerekenler belirtilmektedir).
31. ZAO “X Construction” şantiyelerinde yapım ve montaj işleri sırasında yangından korunma talimatnamesi.
32. Projeye özel şantiye iş güvenliği programı:
- İş güvenliği eylem planı (İş güvenliği personeli alımı, atanması; iş ve yangın güvenliği ekipmanlarının organizasyonu, iş yerlerinin periyodik kontrollerinin planlanması vb);
 - Yapım işleri esnasında sıhhi kurallara uyulmasına dair denetim programı;
 - Şantiye sıhhi denetim çizelgesi;
 - Şantiye risk belirleme ve değerlendirme sonuçları;
 - Acil durum eylem planı;

33. İşçi temsilcisi seçim tutanağı (İşçilerce yapılan toplantıda, işveren ile gerekli görüşmeleri yapmak ve işçileri temsil etmek amacı ile seçilen kişi veya kişilerin kayda geçirildiği tutanaktır), bknz. Ek K17.

34. İşçi temsilcisi hakkında tüzük (Genel koşullar, işçi temsilcisinin görevleri, hak ve sorumlulukları, çalışma şartları anlatılmaktadır), bknz. Ek K18.

35. ZAO “X Construction” şantiyelerinde taşeron firmalarının çalışma izni hakkında tüzük (Genel koşullar, taşeron firmaların işverene ve kendi çalışanlarına karşı sorumlulukları, kendi personeli üzerindeki denetim organizasyonu ve denetim şartları belirtilmektedir), bknz. Ek K19.

36. Şantiye yapım ve montaj işlerine başlama izin formu (SNİP 12-03-2001).

37. İş yerlerinin çalışma şartlarının denetimini düzenleyen dokümanlar (İç denetiminde işyerinin denetimi esnasında kullanılan çizelge ve belgeler).

5. Bölümde ve Çizelge A.2’de vurgulandığı gibi, iş yerinde İSİG organizasyonu ve iş güvenliği eylemleri için hazırlanan dokümantasyon listesi ile yukarıda X Construction firması tarafından hazırlanan liste mukayese edildiğinde, listenin birkaç farklılık dışında hemen hemen aynı olduğu göze çarpmakta, ve firmanın İSİG konusuna verdiği önem anlaşılmaktadır. Firma özellikle Rusya ve BDT ülkelerinde çok uzun sürelerdir iş yapmakta olduğundan, inşaat konusunda olduğu gibi İSİG konusunda da profeyonelleştiğini göstermektedir.

Ancak ilgili listeye; çalışma yeri şartları ve işyeri sağlık koşulları denetimi ile ilgili dokümanlar ve şirketin iş güvenliği sertifikasının ilave edilmesi önerilebilir.

12. SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Bu çalışmada, Rusya Federasyonu'nda iş güvenliği esaslarının çıkış noktasından itibaren iş güvenliği mevzuatının gelişimi ve günümüzdeki durumu araştırılmış ve Rusya'da iş yapmak isteyen Türk firmalarının dikkat etmesi gereken hususlar anlatılmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın başında, Rusya'nın iş güvenliği konusundaki gelişimini etkileyen tarihi olayların ve olguların analizi yapılırken daha çok, kendine özgü özellikler taşıyan üç ana dönem ele alınmıştır. Bunlar: 1917 Ekim Devrimi öncesi; Bolşeviklerin iktidara gelmesinden sonra 1941 yılına kadar; 1941'den bugüne kadar.

Rusya'da toprak köleliğinin kalkmasından sonra 19. yüzyılın ortalarında yayımlanmış olan «Fabrika Sahibi ve İşçi Arasındaki İlişkiler» ve «12 Yaşından Küçük Çocukların Fabrikada Çalışma Yasağı» isimli kararnameler Rusya İmparatorluğu'nda İş Mevzuatının ilk filizleri olmuştur.

1917 Ekim Devrimi sonrası Rusya'daki devlet rejimi değişmiş ve Bolşevikler iktidara gelmiş ve en önemlisi devlet Anayasasının oluşmasıyla emeğin korunması konusundaki mevzuat da değişime ve iyileştirmeye uğramıştır. Bu dönemde özellikle rejimin doğası gereği emeğin korunması ile ilgili çalışmalar hız kazanmış, yeni kanunlar yayınlamış ve özellikle sendikalar sayesinde emeğin korunması ile ilgili çalışmalar doruğa ulaşmıştır.

SSCB'nin dağılmasından sonra Rusya Federasyonunda İş Mevzuatının gelişimi 1993 yılında "Rusya Federasyonu'nda Emek Koruma Mevzuatı Esasları" dokümanının kabul edilmesi ile devam etmiş ve günümüze kadar gelişimini sürdürmüştür.

Çalışmanın devamında, özellikle Türk firmalarının Rusya'daki öncü sektörü olan inşaat sektöründeki iş güvenliği konusu araştırılmış ve konu örnek proje ile pekiştirilmeye çalışılmıştır.

Rusya'daki tüm işletmelerde olduğu gibi inşaat sektöründe de, Rusya Federasyonu İş Mevzuatına ve diğer yasalarına; ve bu yasalar baz alınarak hazırlanmış olan yürürlükteki iş güvenliği kurallarına ve standartlarına uyulması zorunludur. Bu yasal

standartlarının en önemlileri, inşaat sektöründeki değişik teknik proseslerinin güvenlik tedbir ve koşullarını düzenleyen, İnşaat ve Toplum Federal Acentası tarafından geliştirilmiş ve 01.09.2001 tarihinde yürürlüğe girmiş SNiP 12-03-2001 “İnşaat iş güvenliği. Bölüm 1. Genel koşullar.” ve 01.01.2003 tarihli SNiP 12-04-2002 “İnşaat iş güvenliği. Bölüm 2. İnşaat üretimi.” adlı kurallardır. Bu SNiP’ler Rusya’da inşaat iş güvenliği ile ilgili anayasa sayılmakla birlikte günümüze kadar bu kuralları tamamlayıcı bir çok yönetmelik ve uygulama yönetmeliği düzenlenmiş ve sonuçta iş güvenliği konusunda çok gelişmiş bir mevzuat oluşturulmuştur. Rusya Federasyonu’nda işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki bu kurallar sadece resmi belgelerde yer almaktan ziyade uygulamada büyük önem taşıdığından özellikle inşaat sektöründe aşağıda belirtilen konularda özen gösterilmelidir:

- İş güvenliği biriminin kurulması ve iş güvenliği departman sorumlularının atanması,
- İşçilere iş güvenliği oryantasyonunun ve iş güvenliği talimatnamelerin verilmesi,
- Çalışma yeri şartları denetiminin zamanında yapılması ve ilgili sertifikanın edinilmesi,
- İşçilerin düzenli olarak sağlık muayenelerinin düzenlenmesi,
- Kişisel ve toplu korunma ekipmanlarının sağlanması,
- İş güvenliği dokümantasyonunun eksiksiz hale getirilmesi.

Rusya Federasyonu’nda iş yapmayı düşünen firmaların tekliflerini hazırlama aşamasında bile iş güvenliğini ayrı bir şekilde değerlendirmeleri ve bunun için bir bütçe ayırmaları önemle tavsiye edilmektedir. Proje uygulama safhasında iç ve dış denetimleri ile ilgili sorun yaşamamaları için işin en başında dokümantasyonu doğru bir şekilde hazırlamalı, standartları incelemeli ve pratikte uygulanmasını sağlamalıdır. Bu konuda bir çok Türk inşaat firmasının yaptığı gibi iş güvenliği biriminde o coğrafyayı ve yasalarını iyi bilen deneyimli yerli iş güvenliği uzmanları çalıştırmalı veya danışmanlık hizmeti almalıdırlar.

Türkiye’de işyeri tehlike sınıfının tespitinde işyeri asıl işinin niteliğine veya işyerinin kuruluş amacına bakılır ve Bakanlık tarafından yayınlanan Tehlike Sınıfları Tebliğine göre tehlike sınıfı işverence seçilir. Diğer bir deyişle, tehlike sınıfları

işyerinin çalışma şartlarına (coğrafi, iklim vs) bakılmaksızın sadece iş türüne göre tespit edilir. Ancak, RF’da işyerindeki her çalışma yeri için ayrı ayrı tehlike tespiti yaptırılarak çalışma yeri şartları sertifikalandırılması yapılmak zorundadır. Bu işlemde işveren sorumlu tutulmakta olup piyasadaki yetkili ve lisanslı sertifikalandırma şirketi ile anlaşarak ve özel denetim komisyonunu oluşturarak her çalışma yerinin tehlike derecesinin tespiti yapılmaktadır. Çalışma yeri koşulları sertifikalandırılması, varolan ve daha önce denetimden geçmiş ve son denetimde tehlikeli veya zararlı faktöre maruz kalınabileceği tespit edilmiş olan çalışma yerleri için en az 5 senede 1 defa yapılmalıdır. Yeni oluşturulmuş veya revizyona uğramış çalışma yerleri için ise çalışma yeri devreye alındıktan sonra 1 sene içinde yapılmalıdır. Ayrıca dışarıdan davet edilen yetkili; şitket çalışma yeri sayısına göre hizmet ücreti aldığından dolayı, bu sertifikalandırma işlemi çok maliyetli sayılmaktadır. Bu hususu Rusya’da iş yapmayı düşünen müteahhitler henüz tekliflendirme aşamasında hesaba katmalıdırlar.

RF’da İSİG eğitimi ile de ilgili yine sıkı kurallar ve standartlar mevcuttur. İşe yeni başlayan yönetici ve uzman kadrosundaki çalışanlar 1 ay içerisinde; işçi kadrosundaki çalışanlar ise en az 3 senede bir eğitim ve bilgi düzeyleri ile ilgili denetime tabi tutulmalıdır. Eğitimin ve bilgi denetiminin nasıl yapılması gerektiğine dair GOST 12.0.004-90 standardı rehber olarak baz alınmalıdır. İşçi, uzman ve yöneticilerin iş güvenliği bilgi denetiminin zamanında yapıldığının kontrolü iş güvenliği federal müfettişliği tarafından yapılmaktadır.

Devlet iş güvenliği müfettişi tarafından, çalışma yerleri koşulları sertifikalandırılmasının yapılması, İSİG eğitimin verilmesi gibi konuların dışında ilk sırada kontrol edilecek hususlardan bir diğeri, işyeri tüm personelinin elektrik güvenliği grubu sertifikasına sahip olması, yönetici ve uzmanların ise elektrik güvenliği sertifikası, yangın güvenliği sertifikası, çevre koruma sertifikalarının da bulunmasıdır. Sertifikalar bulunmadan çalışma yaptırılmayacağından hem sertifika ücreti hem de iş başlatılana kadar geçen zamanda iş gücü kaybı firmaya mali olarak yansımaktadır. Ayrıca bu eksileri devlet müfettişinin tespit etmesi işyeri faaliyetinin durdurulmasına veya işverene ceza kesilmesine yol açmaktadır.

İşyerinde iş güvenliği dokümantasyonunun eksiksiz hale getirilmesi konusunda Türk müteahhitleri için örnek alınabilecek dokümantasyon paketi, bu çalışmanın Ekler

kısımında detaylı olarak sunulmuştur ve İSİG eylemlerinin organizasyonu konusunda yardımcı olması amaçlanmaktadır.

Diğer bir konu, uygulamada (şantiyede) İSİG konusunda karşılanabilecek potansiyel zorluklardır. Rusya Federasyonu'nda uzun sürelerdir iş yapan X Construction firmasının Kaluga şehrindeki X Şantiyesi İş Güvenliği Şefi, Rusya'daki iş güvenliği konusunda yapılan ankette tecrübelerini paylaşmış olup bu anket Ek L'de sunulmuştur. Örneğin, bazı Türk müteahhitlerince kullanılan vinç ile kaldırılan manbasket'lerin kullanılması, yaşanabilen sıkıntılardan biridir.

RF standartlarına göre yüksekte çalışmalarda bel tipi emniyet kemeri kullanılmasına izin verilirken diğer standartlarda (Avrupa veya Amerika) paraşütçü tipi emniyet kemerleri zorunludur. Ancak Rusya Federasyonu'nda işveren kontrolörleri, daha güvenli olduğunu düşündükleri için, bazı uygulamalarda iş güvenliği açısından yabancı standartların uygulanmasını isteyebilmektedir. RF standartlarında çalışan yerel taşeron firmalar ile yapılan kontratlarda genellikle RF iş güvenliği kurallarına uyulacağı taahhüt edildiğinden taşeron firmaya RF standardı dışında ekipman aldırılması, kullandırılması güç olmaktadır. Bu sebepten dolayı ilgili giderleri Türk firma karşılamak durumunda kalabilmektedir.

Genel olarak ankette de vurgulandığı üzere, henüz ihale aşamasındayken iş güvenliği konusunun ciddiye alınması ve bütçe planlanırken; ülke şartları, dokümantasyon gereksinimleri, personel miktarı, kullanılacak ekipman tip ve adetleri ve güvenli iş yapım yöntemleri gözetilerek iş güvenliği bütçesi oluşturulması firmaların yararına olacaktır.

Bu çalışmada sözü geçen tüm İSİG önerileri, inşaat projesinin 3 ana safhasına dayanarak bir araya getirilmiş, sunulan bilgiler kullanım açısından daha pratik olabilecek düşüncesiyle aşağıdaki Çizelge 12.1 oluşturulmuştur.

Çizelge 12.1: İnşaat öncesi, inşaat sırasında ve inşaat sonrasında İSİG prosedürlerinin çizelgesi.

Aşama	Yapılacaklar	Süre
İNŞAAT ÖNCESİ	• İSİG Mevzuatının incelenmesi	-
	• Teklif aşamasında İSİG bölümü için ayrılan yaklaşık bütçenin hesaplanması	-

	İşçilerin birincil sağlık muayenelerini düzenlemek	İşe başlatmadan önce
	İSİG eğitimini almak (yönetici, uzman)	1 ay içerisinde
	Elektrik güvenliği, yangın güvenliği, çevre koruma ve tehlikeli atıklarla çalışma sertifikalarının edinmesi	1 ay içerisinde
	İşçilere İSİG eğitimini düzenlemek	1 ay içerisinde
	İşçilerin oryantasyon, çalışma yerinde birincil eğitimini düzenlemek	İşe başlatmadan önce
	İSİG birimini oluşturmak (yerli uzmanlarından)	-
	İSİG dokümantasyonunu (programlar, kayıt defterleri, kişisel kayıt kartları vs) eksiksiz hale getirmek	-
	Meslek ve görevlere göre işçilerin talimatnamelerinin hazırlanması	İşe başlatmadan önce
	Mesleki sertifikaları edinmek	İşe başlatmadan önce
İNŞAAT SİRASINDA	Çalışma yeri koşulları denetiminin düzenlenmesi	60 gün içinde başlatılmalı, 1 sene içinde gerçekleştirilmeli
	Periyodik sağlık muayenelerini düzenlemek	12 Nisan 2011 tarihli RF Sağlık ve sosyal gelişim Bakanlığının 302H No'lu Emri'ne göre belirleniyor
	KKE standartlara uygun, eksiksiz halde bulundurmak	Proje süresince
	İSİG bilgi denetimini düzenlemek (yönetici, uzman, işçi)	3 senede bir
	İşçilere çalışma yerlerinde tekrarlanan eğitimini düzenlemek	6 ayda bir

	• İSİG İç denetimini düzenlemek	Günlük, haftalık, aylık
İNŞAAT SONRASINDA	• Çalışma şartları devlet ekspertizini gerçekleştirmek	SNiP 3.01.04-87'ye göre belirleniyor

İnşaat şirketlerinde İSİG biriminin organizasyonu ile ilgili tavsiye amaçlı Ek N'de yaklaşık organizasyon şeması sunulmuştur.

Genelde inşaat tekliflerinde İSİG kalemleri için ayrılan düşük bütçeler, ileride müteahhite yabancı olan İSİG Mevzuatının getirdiği beklenmeyen masrafları karşılayamamakta ve iş sonunda kar oranı beklenenden düşük olmaktadır. Bu durumun yaşanmaması için bu çalışmanın Rusya Federasyonu'nda iş yapmak niyetindeki Türk firmalarına İSİG Mevzuatı konusunda bir rehber olması umulmaktadır.

KAYNAKLAR

- [1] **Трудовой кодекс Российской Федерации** (2002) Официальный текст. – М.: Изд-во НОРМА. {Rusya Federasyonu İş Mevzuatı (2002) Resmi metin. – M.: Yayınevi NORMA.}
- [2] **ГОСТ Р 12.0.006-2002** – Общие требования к системе управления охраной труда в организации {GOST R 12.0.006-2002 - İşletmede iş güvenliği yönetim sisteminin genel koşulları}
- [3] **Раздорожный А. А.** Охрана труда и производственная безопасность: Учебно-методическое пособие — Москва: Изд-во «Экзамен», 2005. — 512 с. {Razdorojniy A.A. Emek korunması ve üretim güvenliği: Öğrenim-metodik kılavuzu – Moskova, “Ekzamen” yayınevi, 2005. – 512 sayfa}
- [4] **Карауш С. А. ve Герасимова О. О.** (2011) История охраны труда в России. Alındığı tarih: 20.10.2012, adres: http://ohranatruda.ru/ot_biblio/articles/146347/ {Karauş S.A. ve Gerasimova O.O. (2011) Rusya'daki İş Güvenliği Tarihçesi.}
- [5] **Логинова Е. А.** (1958) Очерки по истории борьбы с травматизмом в СССР. – М.: Медгиз,. – 180 с. {Loginova E. A. (1958) SSCB'de yaralanma ve ölüm ile mücadele tarihçesi. – M.:Medgiz,. – 180. sayfa}
- [6] **Орловский Ю.П., Нуртдинова А.Ф.** (2008)Трудовое право России Учебник М.: ИНФРА-М,. - 608 с. {Orlovskiy Y.P., Nurtdinova A.F. (2008) Rusya İş Hukuku. Ders kitabı M.: INFA-M,. – 608. sayfa.}
- [7] **Афонин А., Шилов М.** (2004). Право на социальное благополучие / Учительская газета, 21.06.2004. {Afonin A., Şilobod M. (2004) Sosyal refah hakkı (makale)/ Öğretmen Gazetesi, 21.06.2004}
- [8] **Гусов К.Н., Толкунова В.Н.** (2009) Трудовое право России. Учебник. 2-е изд., перераб. и доп. - М. {Gusov K.N., Tolkunova V.N. (2009) Rusya İş Hukuku. Ders kitabı, değiştirilmiş ve genişletilmiş 2. baskı – M.}
- [9] **Собрание узаконений и распоряжений рабочего и крестьянского Правительства** (1918). № 35, ст.474., 23 (10) мая {İşçi ve köylü Hükümetinin toplu emirler ve yasallaştırmaları (1918) No:35, 474.madde, 23 (10) mayıs}
- [10] **Сайдахмедов С.И.** (2008) Развитие института охраны труда в советском трудовом праве // Трудовое право. №11. {Saydahmedov S.İ. (2008) Sovyet İş Hukukunda İş Güvenliği Enstitüsünün gelişimi// İş Hukuku. No:11}

- [11] **Голощапанов С.А.** (1982) Правовые вопросы охраны труда в СССР. - М.: Юрид. лит., 84 с. {Goloşapanov S.A. (1982) SSCB’de İş Güvenliğinin hukuk sorunları. – M.: Hukuk literatürü, 84. sayfa.}
- [12] **Бейлихис Г.А.** (1971) Очерки истории охраны труда и здоровья, рабочих в СССР. - М.: Медицина, 191 с. {Beylihis G.A. (1971) SSCB’de İşçi Güvenliği ve Sağlığının tarihçesi. – M.: Tıp, 191. sayfa}
- [13] **Шмидт О. Ю.** ve diğ. (1969). "СССР. Профессиональные союзы СССР", Большая Советская Энциклопедия. Alındığı tarih: 13.11.2012, adres: <http://bse.sci-lib.com/article106981.html> {Şmidt O.Y. ve diğ. (1969) “SSCB. SSCB’de sendikalar”, Büyük Sovyet Ansiklopedisi}
- [14] **Url-1** <<http://laborsta.ilo.org>>, alındığı tarih: 21.01.2013
- [15] **Url-2** <<http://www.gks.ru>>, alındığı tarih: 10.01.2013
- [16] **Url-3** <<http://www.worldbank.org>>, alındığı tarih: 15.01.2013
- [17] **ГОСТ 12.0.230-2007 ССБТ.** «Системы управления службой охраны труда. Общие требования» {GOST 12.0.230-2007 SSBT – İş güvenliği biriminin yönetim sistemleri. Genel koşullar.}
- [18] **СНиП 1.01.01-82** Система нормативных документов в строительстве. Основные положения. {SNIp 1.01.01-82 İnşaatla normatif belgeler sistemi. Genel koşullar}
- [19] **Url-4** <<http://vsesnip.com>>, alındığı tarih: 25.07.2013
- [20] **Правила разработки и утверждения сводов правил.** Утверждены постановлением Правительства Российской Федерации от 19.11.2008 г. № 858; ст. 2 ФЗ от 27.12.2002 г. № 184-ФЗ «О техническом регулировании» {Kurallar derlemesinin oluşturulması ve onaylanması. Rusya Federasyonu Hukümetinin 858 No’lu 19.11.2008 tarihli Kararnamesi ve 184 No’lu 27.12.2002 tarihli “Teknik düzenlemeler hakkında” adlı Federal Yasası ile onaylanmıştır}
- [21] **Url-5** <<http://toinstr.ru>>, alındığı tarih: 30.07.2013
- [22] **Url-6** <<http://base.consultant.ru>>, alındığı tarih: 31.07.2013
- [23] **Url-7** <<http://truboprovodservis.ru/uslugi/mds>>, alındığı tarih: 31.07.2013
- [24] **Rusya Federasyonu Anayasası**
- [25] **Url-8** <<http://snipinfos.ru>>, alındığı tarih: 05.07.2013
- [26] **Url-9** <base.garant.ru>, alındığı tarih: 05.07.2013

- [27] **Url-10** <http://ohranatruda.ucoz.ru/index/obuchenie_po_okhrane_truda/0-7>, alındığı tarih: 10.08.2013
- [28] **Url-11** <<http://stroilogik.ru/bezopasnost-truda.html>>, alındığı tarih: 10.08.2013
- [29] **Постановление от 24 октября 2002 г. N 73 Министерства труда и социального развития Российской Федерации «Положение об особенностях расследования несчастных случаев на производстве в отдельных отраслях и организациях»** {RF Sosyal Gelişim ve Çalışma Bakanlığı'nın 24 Ekim 2002 tarihli 73 No'lu "İşletmelerde ve çeşitli sektörlerde iş kazalarının incelenme süreçlerinin özellikleri hakkında" aldı Kararnamesi}
- [30] **Федеральный закон от 20.04.2007 №54-ФЗ, от 22.06.2007 №116-ФЗ** {20.04.2007 tarihli 54 No'lu, 22.06.2007 tarihli 116 No'lu Federal Yasaları}
- [31] **Федеральный закон от 09.05.2005 №45-ФЗ** {09.05.2005 tarihli 45 No'lu Federal Yasası}
- [32] **Url-12** <<http://www.intergost.ru/attestaciya-rabochix-mest-v-centre-vnimaniiya-rostruda/>>, alındığı tarih: 13.08.2013
- [33] **Url-13** <<http://attestaciya-rabochih-mest.ru>>, Автономная неком. орг-ция учебно-сертификационный центр «Гармония», Москва {“Garmoniya” Kar amacı gütmeyen bağımsız eğitim-setifikalandırma merkezi, Moskova}, alındığı tarih: 13.08.2013
- [34] **Url-14** <<http://rzot.ru>>, Северо-Западный Региональный Центр Охраны труда» {Kuzey Batı Bölgesi İş Güvenliği Merkezi}, alındığı tarih: 13.08.2013
- [35] **Url-15** <<http://smart-con.ru>>, Ассоциация «Смарт Консалтинг» {“Smart Konsalting” Kuruluşu}, alındığı tarih: 13.08.2013
- [36] **Url-16** <<http://www.vhf-a.ru>>, ООО «Внедренческая холдинговая фирма «АЛЕКСАНДР» {“Uygulayıcı holding şirketi ALEKSANDR” LTD.}, alındığı tarih: 13.08.2013
- [37] **Постановление Правительства Российской Федерации от 22 декабря 2011 г. № 1082 “О порядке финансового обеспечения в 2012 году мероприятий по организации и проведению аттестации рабочих мест по условиям труда работников”** {RF Hükümeti'nin 22 Aralık 2011 tarihli 1082 No'lu “2012 yılında çalışma yeri sertifikalandırma organizasyonu ve düzenlenmesi konusundaki eylemlerin finanse edilmesi hakkında” aldı Kararnamesi}
- [38] **Федеральный закон от 26.12.2008 N 294-ФЗ (ред. от 04.03.2013) "О защите прав юридических лиц и индивидуальных предпринимателей при осуществлении государственного**

контроля (надзора) и муниципального контроля" {26.12.2008 tarihli 294 No'lu "Belediye ve devlet kontrolü (denetimi) sırasında tüzel kişiler ve bireysel girişimcilerinin hakları korunması hakkında" aldı Federal Yasası (04.03.2013 tarihinde düzeltilmiştir)}

[39] **Url-17** <<http://moshud.info/moshud-safety/organizacija-okhrany-truda-i-kontrol/formy-kontrolja-za-sobljudeniem-okhrany-truda>>, alındığı tarih: 30.08.2013

[40] **ч. 7 ст. 360 ТК РФ** {RF İş Mevzuatı, 360. Madde, 7. Bölüm}

[41] **Url-18** <<http://www.trudohrana.ru/practice/detail.php?ID=77254>>, alındığı tarih: 28.08.2013

EKLER

EK A: Çizelgeler

EK B: Form 1. Toplu yaralanma, ağır yaralanma veya ölümle sonuçlanan iş kazası ihbarnamesi

EK C: Form 2. Form H-1

EK D: Form 3. Form H-1ΠC

EK E: Form 4. Toplu iş kazası inceleme tutanağı

EK F: Form 5. Devlet İş Müfettişinin Sonuç Raporu

EK G: Form 6. İş kazası sonucu yaralan kişi için soruşturma protokolü

EK H: Form 7. İş kazasının gerçekleştiği yerin inceleme protokolü

EK I: Form 8. İş kazası sonuçları ve alınan tedbirler hakkında bildiri

EK J: Form 9. İş kazaları işyeri kayıt Defteri

EK K: “X” inşaat projesindeki iş ve yangın güvenliği dokümanların listesi

EK K1: X Construction İSİG politikası.

EK K2: ZAO “X Construction” firmanın İş Güvenliği Birimi Tüzüğü

EK K3: İş içtüzüğü

EK K4: İşçiler için Oryantasyon Programı

EK K5: Oryantasyon eğitiminden muaf tutulan meslek ve görev listesi

EK K6: Meslek ve iş türlerine göre birincil iş güvenliği eğitim programı

EK K7: Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği talimatnamelerin listesi

EK K8: Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği talimatları (örnek olarak marangoz için iş güvenliği talimatnamesi)

EK K9: Bölüm yöneticisi tarafından yayınlanan ve işe yeni başlayan personelin kimin sorumluluğu altında staj yapacağını belirten görevlendirme yazısı

EK K10: Yönetici, uzman, mühendis ve teknikerlerin iş güvenliği bilgilerini, işin yapım süreci boyunca kontrol eden eğitim ve denetleme komitesinin oluşturulması konusundaki emir.

EK K11: Yönetici, uzman, mühendis ve teknikerlerin iş güvenliği bilgilerinin kontrolü esnasında kullanılan tutanak formu.

EK K12: Tehlikeli işlerin listesi.

EK K13: ZAO “X Construction” şantiyelerinde tehlikeli unsurların bulunduğu yerlerde çalışmaların organizasyonu konusundaki emir.

EK K14: Tehlikeli unsurların bulunduğu yerlerde çalışma izni formu.

EK K15: ZAO “X Construction” şantiyelerinde çalışan işçilere dağıtılması gereken özel iş elbisesi, ayakkabı ve diğer kişisel korunma ekipmanlarının listesi.

EK K16: Kişisel Korunma Ekipmanları teslim kayıt kartları.

EK K17: İşçi temsilcisi seçim tutanağı

EK K18: İşçi temsilcisi hakkında tüzük

EK K19: ZAO “X Construction” şantiyelerinde taşeron firmalarının çalışma izni hakkında tüzük

EK L: X inşaat firmasının İş Güvenliği Şefi ile anket çalışması

EK M: RF’da İSİG konusundaki bazı maliyeler

EK N: Şemalar

EK A

Çizelge A.1: İnşaat ve inşaat malzemelerinin yapımında, mesken ve toplumsal işletmecilik alanlarında faaliyet gösteren işletmeler tarafından kullanılması tavsiye edilen hukuki norm belgeleri.

Belge adı ve kodu	
<i>CHuП 12-03-2001 /</i> SNİP 12-03-2001	<i>Безопасность труда в строительстве. Часть 1. Общие требования. / İnşaatта iş güvenliği. Bölüm 1. Genel koşullar.</i>
<i>CHuП 12-04-2002 /</i> SNİP 12-04-2002	<i>Безопасность труда в строительстве. Часть 2. Строительное производство. / İnşaatта iş güvenliği. Bölüm 2. İnşaat üretimi.</i>
<i>СП 12-133-2000/</i> SP 12-133-2000	<i>Безопасность труда в строительстве. Положение о порядке аттестации рабочих мест по условиям труда в строительстве и жилищно-коммунальном хозяйстве. / İnşaatта iş güvenliği. İnşaat, mesken ve toplumsal işletmecilik alanlarında iş yerlerinin çalışma koşullarının denetlenmesi konusundaki talimatname.</i>
<i>СП 12-135-2003/</i> SP 12-135-2003	<i>Безопасность труда в строительстве. Отраслевые типовые инструкции по охране труда. / İnşaatта iş güvenliği. İşkoluna göre iş güvenliği konusundaki standart talimatnameler.</i>
<i>СП 12-136-2002/</i> SP12-1362003	<i>Решения по охране труда и промышленной безопасности в проектах организации строительства и проектах производства работ./ İnşaat organizasyonu ve yapı işleri projelerinde sanayi ve iş güvenliği çözümleri.</i>
<i>ППБ 01-03 /</i> PPB 01-03	<i>Правила пожарной безопасности в Российской Федерации. / RF’nda yangından korunma kuralları.</i>
<i>ПБ 10-382-00/</i> PB 10-382-00	<i>Правила устройства и безопасной эксплуатации грузоподъемных кранов/ Vinç ile çalışmalarda iş güvenliği kuralları.</i>
<i>МДС 12-26.2006/</i> MDS 12-26.2006	<i>Методическое пособие по проведению проверки знаний требований охраны труда руководящих работников и специалистов строительных организаций/ İnşaat işletmelerinin yönetici ve uzmanlarının İSİG bilgi düzeyinin denetimi konusundaki metodik kılavuz.</i>

МДС 12-49.2009/ MDS 12-49.2009	Макеты инструкций по охране труда для работников строительства. Методическое пособие. Раздел 1. Профессии, связанные с выполнением строительных, монтажных и ремонтно-строительных работ/ İnşaat alanında çalışanlar için İSİG talimatnamelerinin taslakları. Metodik kılavuz. Bölüm 1. Yapı, montaj ve tadilat işleri ile ilgili olan meslekler için.
МДС 12-53.2010/ MDS 12-53.2010	Макеты распорядительных и регламентных документов системы управления охраной труда строительной организации. Руководящий документ. / İnşaat şirketlerinde İSİG yönetim sisteminde kullanılan idari ve düzenleyici dokümanlarının taslakları. Kılavuz alınacak doküman.
ГОСТ 12.0.004-90/ GOST 12.0.004-90	ССБТ. Организация обучения безопасности труда. / SSBT. İSİG eğitiminin organizasyonu.
ГОСТ 12.1.005-88/ GOST 12.1.005-88	ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны./ SSBT. Çalışma alanındaki havanın sihhi ve hijyen standartları.
ГОСТ 12.1.046-85/ GOST 12.1.046-85	ССБТ. Строительство. Нормы освещения строительных площадок. / SSBT. İnşaat. Şantiye aydınlatma normları.
ГОСТ 12.3.003-86/ GOST 12.3.003-86	ССБТ. Работы электросварочные. Требования безопасности. С изм. № 1 от августа 1989 г. / SSBT. Kaynak İşleri. Güvenlik Standartları. 1 Ağustos 1989 tarihli düzeltmeye göre.
СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03/ SanPiN 2.2.1/2.1.1.1200-03	Санитарно-защитные зоны и санитарная классификация предприятий, сооружений и иных объектов. / Sihhi-korunma alanları, yapı, bina ve diğer tesislerin sihhi sınıflandırması.
СанПиН 2.2.1/2.1.1.1278-03/ SanPiN 2.2.1/2.1.1.1278-03	Гигиенические требования к естественному, искусственному и совмещенному освещению жилых и общественных зданий. / Konut ve kamu binalarında doğal, yapay ve karışık aydınlatmanın standartları.
СанПиН 2.2.4.548-96/ SanPiN 2.2.4.548-96	Гигиенические требования к микроклимату производственных помещений. Утверждены постановлением Госкомсанэпиднадзора России от 1 октября 1996 г. № 21./ Sanayi tesislerinin kapalı alanlarındaki nem, sıcaklık ve klimatizasyon standartları.

СанПиН 2.2.2/2.4.1340-03/ SanPiN 2.2.2/2.4.1340-03	Гигиенические требования к персональным электронно-вычислительным машинам и организации работы. / Bilgisayarlı çalışma ortamı standartları.
Постановление Минтруда и социального развития РФ № 80 от 17.12.2002г. / 17.12.2002 tarihli RF Çalışma ve sosyal gelişim Bakanlığının 80 No'lu Kararnamesi	Об утверждении Методических рекомендаций по разработке государственных нормативных требований охраны труда. / İSİG konusundaki devlet normatif kurallarının geliştirilmesi için metodik önerilerin onayı hakkında.
Постановление Минтруда и социального развития РФ и Министерства образования РФ № 1/29 от 13.01.2003г. / 13.01.2003 tarihli RF Çalışma ve sosyal gelişim Bakanlığının ve Eğitim Bakanlığının 1/29 No'lu Kararnamesi	«Об утверждении порядка обучения по охране труда и проверки знаний требований охраны труда работников организации». / Şirket çalışanlarının İSİG konusundaki eğitim ve bilgi denetimlerinin düzenlenmesinin onayı hakkında.
Постановление Минтруда и социального развития РФ № 12 от 14.03.1997г. / 14.03.1997 tarihli RF Çalışma ve sosyal gelişim Bakanlığının 12 No'lu Kararnamesi	Положение о порядке проведения аттестации рабочих мест по условиям труда./ İş yerleri çalışma koşullarının denetimlerinin düzenlenmesi konusunda kararname.
ПОТ РМ-012-2000/ POT RM-012-2000	Межотраслевые правила по охране труда при работе на высоте./ Yüksekte çalışmalarda iş koluna göre İSİG kuralları.
ПОТ РМ-007-98/ POT RM-007-98	Межотраслевые Правила по охране труда при погрузочно-разгрузочных работах и размещении грузов/ Yükleme-boşaltma ve yük yerleştirme çalışmalarında iş koluna göre İSİG kuralları.

POT PM-008-99/ POT RM-008-99	Межотраслевых правил по охране труда при эксплуатации промышленного транспорта/ Sanayi araçların kullanımında iş koluna göre İSİG kuralları.
POT RO-14000-004-98/ POT RO-14000-004-98	Положение. Техническая эксплуатация промышленных зданий и сооружений/ Tüzük. Sanayi bina ve yapılarının teknik kullanımı.
Постановление Госгортехнадзора РФ от 16 мая 2003г. № 31/ 16 Mayıs 2003 tarihli RF Devlet Belediye Teknik Müfettişliğinin 31 No'lu Kararnamesi	Правила устройства и безопасной эксплуатации лифтов/ Asansörlerin güvenli montaj ve kullanım kuralları.
Постановление Госгортехнадзора РФ от 11 июня 2003г. № 90/ 11 Haziran 2003 tarihli RF Devlet Belediye Teknik Müfettişliğinin 90 No'lu Kararnamesi	Правила устройства и безопасной эксплуатации трубопроводов пара и горячей воды/ Sıcak su ve buhar tesisatının güvenli montaj ve kullanım kuralları.
Постановление Госгортехнадзора РФ от 5 июня 2003 г. № 60/ 5 Haziran 2003 tarihli RF Devlet Belediye Teknik Müfettişliğinin 60 No'lu Kararnamesi	Правила устройства и безопасной эксплуатации стационарных компрессорных установок, воздухопроводов и газопроводов/ Sabit kompresör teçhizatının, havalandırma ve gaz tesisatının güvenli montaj ve kullanım kuralları.
Постановление Госгортехнадзора РФ от 11 июня 2003 г. № 88/ 11 Haziran 2003 tarihli RF Devlet Belediye Teknik Müfettişliğinin 88 No'lu Kararnamesi	Правила устройства и безопасной эксплуатации паровых и водогрейных котлов/ Buhar ve su ısıtıcı kazanların güvenli montaj ve kullanım kuralları.

<i>Постановление Госгортехнадзора РФ от 18 марта 2003 г. № 9/ 18 Mart 2003 tarihli RF Devlet Belediye Teknik Müfettişliğinin 9 No’lu Kararnamesi</i>	<i>Правила безопасности систем газораспределения и газопотребления/ Gaz dağıtım ve tüketim sistemlerinin güvenli kullanım kuralları.</i>
<i>Приказ Минэнерго РФ от 24 марта 2003 г. № 115/ 24 Mart 2003 tarihli RF Enerji Bakanlığının 115 No’lu Emri</i>	<i>Правила технической эксплуатации тепловых энергоустановок/ Termik santral teçhizatının güvenli teknik kullanım kuralları.</i>

Çizelge A.2: İş yerinde İSİG organizasyonu ve iş güvenliği eylemleri için hazırlanan dokümantasyonun yasal kaynaklar listesi.

1. İş yerinde İSİG organizasyonu için hazırlanan evraklar			
No	Organizasyon Eylemi	Yasal Kaynak	Evrak Türü
1.1	<i>İSİG koşullarını içeren normatif belgeler dosyasının hazırlanması</i>	RF İş Mevzuatı 212 No'lu Maddesi	İSİG genel yasal ve normatif belgelerinin listesi.
			İşkollarına göre ve dallararası İSİG normatif belgelerinin listesi.
1.2	<i>İşe alımdaki ilk ve periyodik sağlık muayenesinin organizasyonu</i>	RF İş Mevzuatı 212, 213, 69 No'lu Maddeleri; 181-FZ 8, 14 No'lu Maddeleri; 12 Nisan 2011 tarihli RF Sağlık ve sosyal gelişim Bakanlığının 302H No'lu Emri	Sağlık muayenesi gerektiren görevler ve meslek listesi.
			Periyodik sağlık muayenesinden geçmesi gereken çalışanlarının listesi.
			Sağlık muayenesinden geçmiş olan çalışanlarının sağlık kurumundan aldıkları sağlık raporu.
			Sağlık muayenelerinin organizasyonu hakkında emir.
			Sağlık muayenesi sonuçları hakkında emir.
1.3	<i>İş sözleşmesinin düzenlenmesi</i>	RF İş Mevzuatı 63-71 No'lu Maddesi; 181-FZ 8, 9, 14 Maddeleri; 14.07.93 RF Çalışma Bakanlığının 135 No'lu Kararnamesi	- İş sözleşmesinin içerisinde aşağıdakiler belirtilmelidir: ✓ Görev, uzmanlık, kalifiye ve mesleğin adı; ✓ Çalışanın hak ve sorumlulukları, ✓ İşverenin hak ve sorumlulukları, ✓ İşyeri koşulları; varsa zor, zararlı ve tehlikeli şartlar için tazminat miktarı; ✓ Çalışma ve istirahat koşulları; ✓ Ücretlendirme koşulları (saatlik tarife düzeyi ya da aylık ücret, varsa ekstra ücretler, prim vs); ✓ Sosyal güvenlik türleri ve şartları.
1.4.	<i>Oryantasyon organizasyonu</i>	RF İş Mevzuatı 225 No'lu Maddesi; 181-FZ 18 No'lu Maddesi; 13 Ocak 2003 tarihli RF Çalışma ve Eğitim Bakanlığının 1/29 No'lu	İş güvenliği birincil oryantasyon programı;
			İşyerinde oryantasyondan muaf edilmiş olan görev ve meslek listesi.
			Birincil oryantasyondan geçenlerin kayıt defteri.

		Talimatnamesi; PPB 001-03	• Çalışma yerinde oryantasyondan geçenlerin kayıt defteri. • İşyeri oryantasyondan (varsa stajdan) geçenlerin kaydı ve tek başına çalışabilme izninin çıkartılması. • Çalışanların iş güvenliği eğitimi konusundaki emir. • Yangın güvenliği eğitim programı • Yangın güvenliği eğitim programından geçenlerin kayıt defteri • 1. grup elektrik güvenliği eğitim programı • 1. grup elektrik güvenliği sertifikası alan personelin kayıt defteri. • 1. grup elektrik güvenliği sertifikası almak zorunda olan görev ve meslekler listesi.
1.5.	<i>Tehlikeli işlerin düzenlenmesi</i>	SNİP 12-03-2001; POT R M-016-2001; PPB 01-03; RD 34.03.201-97	• Tehlikeli işlerin organizasyonu ve uygulaması hakkında talimatname • Tehlikeli işler listesi. • İş güvenliğinden sorumlu kişilerin listesi: ✓ İş emrini verme hakkına sahip kişiler, ✓ Amirler, ✓ Çalışanlar, ✓ İzin verme hakkına sahip kişiler, ✓ Gözlem/denetim hakkına sahip kişiler. • İş emri-izin kayıt defteri. • Aktif iş emirleri dosyası. • Aktif olmayan/kapatılmış iş emirleri dosyası.
1.6	<i>İş güvenliği eğitiminin organizasyonu</i>	13 Ocak 2003 tarihli RF Çalışma ve Eğitim Bakanlığının 1/29 No'lu Kararname	• Uzmanlığına göre güvenli çalışma metodları eğitim programı. • İş güvenliği eğitim organizasyonu hakkında tüzük. • İlk yardım eğitim programı.
1.7	<i>İş güvenliği bilgi denetimi</i>	13 Ocak 2003 tarihli RF Çalışma ve Eğitim Bakanlığının 1/29 No'lu	• İş güvenliği bilgi denetimi yetkisi tasdiklenmiş komisyon kadrosu.

		Kararname	• Şirketin yönetici ve uzmanlarının iş güvenliği bilgi denetimini belgeleyen dokümanlar (ehliyet, sertifika, denetim komisyonunun protokolleri). • İş güvenliği bilgi denetiminden muaf tutulan işçi listesi. • İş güvenliği bilgi denetim soruları. • İş güvenliği bilgi denetim protokolleri. • İş güvenliği bilgi denetim sertifika
1.8	<i>İş güvenliği işçi talimatnameleri</i>	RF İş Mevzuatı 212 No'lu Maddesi; 181-FZ 14 No'lu Maddesi; 17 Aralık 2002 tarihli Çalışma Bakanlığının 80 No'lu Kararnamesi	• Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği işçi talimatnameleri listesinin onaylanması ve talimatnamelerin geliştirilmesi hakkında emir. • Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği talimatnameleri. • Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği talimatları teslim-tesellüm kayıt defteri. • Meslek ve iş türlerine göre iş güvenliği talimatları kayıt defteri.
1.9	<i>Görev sorumlulukları</i>	ETKS; KS; PTE ES (madde 1.7.1)	• İD - Alınan göreve göre talimatnameler
1.10	<i>Kişisel korunma ekipmanları temin etme organizasyonu</i>	RF İş Mevzuatı 212, 221 No'lu Maddeleri; 181-FZ 8,9, 14,17 No'lu Maddeleri; 18.12.98 tarihli Çalışma Bakanlığının 51 No'lu Kararnamesi; Standart işkolu normları	• İşçilere kişisel korunma ekipmanlarının temin edilmesi hakkında emir. • İşçilere ücretsiz olarak temin edilmesi gereken özel elbise, ayakkabı ve diğer kişisel korunma ekipmanlarının listesi. • Kişisel korunma ekipmanları teslim kayıt kartları.
1.11	<i>İş yerinde meslek hastalıkları ve iş kazaları</i>	RF İş Mevzuatı 212, 227-231 No'lu Maddeleri; 181-FZ 14 No'lu Maddesi; 24 Ekim 2002 tarihli Çalışma Bakanlığının 73 No'lu Kararnamesi	• İş yerinde iş kazaları kayıt defteri. • İş güvenliği birincil oryantasyon programında "İş kazası sırasında şirket personelinin davranışları" adı altında doküman hazırlanması. • İş kazası sırasında ilk yardım talimatnamesi.

			• H-1 formlu tutanak ve iş kazası inceleme belgeleri.
1.12	<i>İş kazası sonucu zarar gören işçinin tazminatı</i>	125-FZ	• Şirkette ölümle ya da sakathlıkla sonuçlanan iş kazası varsa aşağıdaki dokümanlar bulunmalıdır: ✓ Mağdurun dilekçesi, ✓ Tazminatın ödenmesi hakkında emir, ✓ Tazminatın ödendiğine dair belgeler.
1.13	<i>Çalışma yeri şartları denetimi</i>	RF İş Mevzuatı 212 No'lu Maddesi; 181-FZ 14 No'lu Maddesi; 14.03.97 tarihli Çalışma Bakanlığının 12 No'lu Kararnamesi; P 2.2.755-99 No'lu Yönetmelik; MU OT PM 02-99 No'lu Metodik Kılavuz	• İş yerlerinin iş güvenliği denetiminin yapılması hakkında emir. • Aşağıdaki eklerle birlikte çalışma yerlerinin iş güvenliği denetim protokolü: ✓ Çalışma yerleri iş güvenliği denetim kartları, ✓ Departmanlara göre iş yerlerinin listesi ve denetim sonuçları, ✓ Şirketin tüm çalışma yerlerinin nihai denetim sonuçları, ✓ Çalışma yerleri koşullarının iyileştirilmesi faaliyetler planı. • Çalışma yerleri denetimi sonuçları hakkında emir.
1.14	<i>Şirketin iş güvenliği sertifikası</i>	RF İş Mevzuatı 212 No'lu Maddesi; 181-FZ 14 No'lu Maddesi; 24.04.02 tarihli Çalışma Bakanlığının 28 No'lu Kararnamesi	• Şirketin iş güvenliği faaliyetlerinin resmi normlara göre yapıldığını kanıtlayan sertifika (İş güvenliği sertifikası)
1.15	<i>Sıhhi (işyeri sağlık koşulları) kurallarının yerine getirilmesi konusunda kontrol</i>	Sıhhi (işyeri sağlık koşulları) Kuralları SP 1.1.1058-01	• Salgına karşı koruyucu eylemlerin yapılması ve sıhhi kurallara uyulması konusundaki kontrol programı.
1.16	<i>Çalışma şartlarından dolayı tazminat</i>	03.10.1986 tarihli Devlet Çalışma Komitesinin 387/22-78 No'lu Kararnamesi; 25 Ekim 1974 tarihli SSCB Bakanlar Kurulunun 298/II-22 No'lu Kararnamesi; 31 Mart 2003 tarihli RF	• Yürürlükteki yasa sistemine göre özel şartların sağlanmasını, tazminatın ödenmesini gerektiren meslek ve iş türlerinin listesi; özel şartlar ve tazminat türlerin listesi.

		Çalışma Bakanlığı'nın 14 No'lu "RF'da emekli maaşları hakkında" adlı Kararnamesi; 17 Aralık 2001 tarihli 173-FZ; 4 Temmuz 2003 tarihli RF Çalışma Bakanlığının 45 No'lu Kararnamesi; 31 Mart 2003 tarihli RF Çalışma Bakanlığının 13 No'lu Kararnamesi.	Özel şartların (ekstra yıllık izinler, kısaltılmış iş günü, emekli maaşı ekstra ödemeleri v.b.) sağlandığına ve tazminatların ödendiğine dair belgeler.
1.17	Çalışanların meslek hastalıkları ve iş kazalarına karşı sigortalanması	125-FZ	- Sigorta kartları. - Çalışanların, meslek hastalıkları ve iş kazası sigorta primleri hakkında ihbarname.
1.18	Şirketlerde iş güvenliği yönetim organları	RF İş Mevzuatı 212, 217, 218 No'lu Maddeleri; 181-FZ 12,13,14,22 No'lu Maddeleri; 08.02.2000 tarihli Çalışma Bakanlığının 14 No'lu Kararnamesi; 17.01.2001 tarihli Çalışma Bakanlığının 7 No'lu Kararnamesi; 22.01.2001 tarihli Çalışma Bakanlığının 10 No'lu Kararnamesi; 12.10.94 tarihli Çalışma Bakanlığının 64 No'lu Kararnamesi	- İş güvenliği biriminin tüzüğü. - İş güvenliği odası veya iş güvenliği köşesi. - İş güvenliği biriminin oluşturulması ya da iş güvenliği sorumluluklarının bir uzmana devredilmesi hakkındaki emir veya iş güvenliği uzmanının anlaşmalı şartlarda çalıştırılması konusundaki kontrat. 10'dan fazla çalışanı olan iş yerleri için, iş güvenliği ortak komisyonunun oluşturulması hakkında emir. "İş güvenliği işçi temsilcisinin seçimi" adı altında, sendika ya da personel kadrosu tarafından yapılmış olan toplantı protokolü.
1.19	Çalışma yeri koşullarının iyileştirilmesi eylemlerinin finanse edilmesi	RF İş Mevzuatı 226 No'lu Maddesi; 181-FZ 19 No'lu Maddesi	Çalışma yerleri koşullarının iyileştirilmesi eylemlerinin finanse edilmesine dair rapor.
1.20	İdari dökümanlar		
	Genel hükümler	RF İş Mevzuatı; 181-FZ	- İSİG işlerinin organizasyonu ile ilgili tüzük - İş güvenliği tüzüğüne uygun olarak sorumlu kişilerin görevlerine atanması konusundaki emirler.

	<i>Elektrik teçhizatının kullanılması</i>	PTEEP; İş koluna göre iş güvenliği kuralları; POT RM-016-2001	• Elektrik teçhizatından sorumlu kişinin ve onun yardımcısının (sorumlu kişinin yıllık izninde veya sağlık nedeniyle görevde olmaması gibi durumlarda) belirlenmesi hakkında emir. • Yürürlükte olan teknik norm dokümanlara ve kurallara uygun olarak elektrik teçhizatının güvenli kullanım organizasyonu hakkında emir.
	<i>Basınç altında çalışan teçhizatın kullanılması</i>	Basınç altında çalışan teçhizatın güvenli montaj ve kullanım kuralları	• Basınç altında çalışan teçhizatın güvenli bir şekilde işletilmesinden sorumlu olan kişinin ve teçhizatın teknik kontrolünden ve kullanımından sorumlu olan kişilerin belirlenmesi hakkında emir.
	<i>Vinç ve kaldırma mekanizmalarının kullanılması</i>	Vinç ve kaldırma mekanizmalarının güvenli montaj ve kullanım kuralları	• Vinç ve kaldırma mekanizmalarının güvenli işletilmesinden sorumlu teknik elemanın ve vinç ve kaldırma mekanizmalarının bakımından sorumlu teknik elemanın belirlenmesi hakkında emir. • Vinç ve kaldırma mekanizmalarının güvenli işletilmesi organizasyonu hakkında emir.
	<i>Gaz teçhizatının kullanılması</i>	PB 12-609-03 PB 12-529-03 PPB-566-03 POT RM-026-2003	• Gaz teçhizatının güvenli kullanılmasından sorumlu kişinin belirlenmesi hakkında emir.
	<i>Buhar ve su ısıtıcı kazanların kullanılması</i>	Buhar ve su ısıtıcı kazanların güvenli montaj ve kullanım kuralları	• Devreye alma sırasında buhar ve su ısıtıcı kazanların kaydının tutulmasından ve personelin kullanım kurallarına uymasından sorumlu yönetici personelin belirlenmesi konusundaki emir. • Buhar ve su ısıtıcı kazanların bakımından ve güvenli işletilmesinden sorumlu kişinin belirlenmesi konusundaki emir.
	<i>Diğer tesisler ve tehlikeli işler</i>	İş türüne göre norm belgeler	• Tesislerin güvenli işletilmesinden ve tehlikeli işlerin yapımı sırasındaki güvenlikten sorumlu kişilerin belirlenmesi hakkında emir. • Tesislerin bakımından ve güvenli işletilmesinden sorumlu kişilerin talimatnameleri.
1.21	<i>Yangın güvenliği</i>	PPB 001-03	• İş yerinde yangın güvenliği organizasyonu hakkında emir.

2. Teknik işler ve iş organizasyonu			
2.1	<i>Çalışma yerlerinde güvenlik şartlarının sağlanması</i>	181-FZ 14 No'lu Maddesi; RF İş Mevzuatı 219 No'lu Maddesi; 06.02.1993 tarihli RF Hükümetinin 105 No'lu Kararnamesi; 07.04.1999 tarihli RF Çalışma Bakanlığının 7 No'lu Kararnamesi; 25.02.2000 tarihli RF Hükümetinin 162, 163 No'lu Kararnameleri; 27.02.1995 tarihli RF Çalışma Bakanlığının 11 No'lu Kararnamesi	İşveren ve işçi temsilcileri arasındaki anlaşma; işveren ve işçi temsilcileri arasındaki iş güvenliği eylem programını içeren mutabakat.
			18 yaşından küçük çalışanların ve kadınların iş güvenliği hakkındaki emir.
			İş içtüzüğü.
			Çalışma yerleri koşullarını iyileştirme ve iş güvenliği norm, kurallarına uygun hale getirme (18 yaşından küçük çalışanların ve kadınların iş güvenliği kuralları dahil) eylem planı.
			İşyerinde ilk yardım çantası/ ecza dolaplarının bulundurulması.
2.2	<i>Lisanslama</i>	08.08.2001 tarihli 128-FZ; 17.07.1999 tarihli 181-FZ; 02.07.01 tarihli RF Çalışma Bakanlığının 53 No'lu Kararnamesi	128-FZ No'lu yasanın öngördüğü bazı iş türleri lisanslarının bulundurulması.
2.3	<i>Toplu kullanılan korunma araçları</i>	GOST 12.4.011-87; GOST SSBT; GOST 12.4.026-76	Çalışma yeri hava koşullarını iyileştirme araçlarının mevcudiyeti.
			Çalışma yeri aydınlatma koşullarını iyileştirme araçlarının mevcudiyeti.
			Elektrik çarpmasına karşı koruyucu araçların mevcudiyeti.
			Mekanik tehlikelere ve yaralanmalara karşı koruyucu araçların mevcudiyeti.
			Gürültü ve vibrasyon kirliliğinden koruyucu araçların mevcudiyeti.
			Toplu kullanılan korunma araçlarının verimliliğini doğrulayan kontrol raporları.
			İş yerinde zararlı ve tehlikeli faktörlerin varlığını ve düzeylerini gösteren ikaz ve uyarı cihaz ve sistemlerinin mevcudiyetini gösteren dokümanlar.

			• İkaz ve uyarı işaretlerinin, güvenlik işaret ve afişlerin mevcudiyetinin ve standartlara uyumunun sağlanması.
2.4	<i>Çalışanların sıhhi sağlık hizmetleri</i>	RF İş Mevzuatının 223 No'lu Maddesi; 181-FZ 16 No'lu Maddesi; SNİP 2.09.04-87*; SP 11-101-95; SNİP 11-01-95; SNİP 3.01.04-87	• Proje dokümanlarında; “Çalışanların iş koşulları ve organizasyonu. Üretim-yapım ve işletme yönetimi.” adı altında bölümünün mevcudiyeti. • İnşaat veya restorasyon projesi için, devlet kontrol komisyonu tarafından verilen kabul raporu.

ИЗВЕЩЕНИЕ
о групповом несчастном случае (тяжелом несчастном случае,
несчастном случае со смертельным исходом)*

1.
(наименование организации, ее ведомственная и отраслевая принадлежность /ОКОНХ
основного

вида деятельности/, место нахождения и юридический адрес; фамилия и инициалы
работодателя – физического лица, его регистрационные данные, вид производства, адрес,

телефон, факс)
2.
(дата и время /местное/ несчастного случая, выполнявшаяся работа **, краткое описание
места

происшествия и обстоятельств, при которых произошел несчастный случай)
3.
(число пострадавших, в том числе погибших)
4.
(фамилия, инициалы и профессиональный статус ** пострадавшего /пострадавших/,
профессия

/должность/**, возраст – при групповых несчастных случаях указывается для каждого
пострадавшего отдельно)
5.
(характер ** и тяжесть повреждений здоровья, полученных пострадавшим /пострадавшими/

- при групповых несчастных случаях указывается для каждого пострадавшего отдельно)
6.
(фамилия, инициалы лица, передавшего извещение, дата и время передачи извещения)
7.
(фамилия, инициалы лица, принявшего извещение, дата и время получения извещения)
* Передается в течение суток после происшествия несчастного случая в органы и
организации, указанные в статье 228 Трудового кодекса Российской Федерации, по телефону,
факсом, телеграфом и другими имеющимися средствами связи.

** При передаче извещения отмеченные сведения указываются и кодируются в соответствии с установленной классификацией.

ЕК С

Форма 2

Форма Н-1

Один экземпляр направляется
пострадавшему или его
доверенному лицу

УТВЕРЖДАЮ

(подпись, фамилия, инициалы работодателя
(его представителя))
“ ____ ” _____ 20 ____ г.

М.П.

**АКТ № _____
о несчастном случае на производстве**

1. Дата и время несчастного случая

(число, месяц, год и время происшествия несчастного случая,

количество полных часов от начала работы)

**2. Организация (работодатель), работником которой является (являлся)
пострадавший**

(наименование, место нахождения, юридический адрес, ведомственная и отраслевая

принадлежность /ОКОНХ основного вида деятельности/; фамилия, инициалы работодателя –

физического лица)

Наименование структурного подразделения

3. Организация, направившая работника

(наименование, место нахождения, юридический адрес, отраслевая принадлежность)

4. Лица, проводившие расследование несчастного случая:

(фамилии, инициалы, должности и место работы)

5. Сведения о пострадавшем:

фамилия, имя, отчество

пол (мужской, женский)

дата рождения

профессиональный статус

профессия (должность)

стаж работы, при выполнении которой произошел несчастный случай,

(число полных
лет и месяцев)

в том числе в данной организации

(число полных лет и месяцев)

6. Сведения о проведении инструктажей и обучения по охране труда

Вводный инструктаж

(число, месяц, год)

Инструктаж на рабочем месте /первичный, повторный, внеплановый, целевой/

(нужное подчеркнуть)

по профессии или виду работы, при выполнении которой произошел несчастный случай

(число, месяц, год)

Стажировка: с “ ____ ” ____ 200 ____ г. по “ ____ ” ____ 200 ____ г.

(если не проводилась – указать)

Обучение по охране труда по профессии или виду работы, при выполнении которой произошел несчастный случай: с “ ____ ” ____ 200 ____ г. по “ ____ ” ____ 200 ____ г.

(если не проводилось – указать)

Проверка знаний по охране труда по профессии или виду работы, при выполнении которой произошел несчастный случай

(число, месяц, год, № протокола)

7. Краткая характеристика места (объекта), где произошел несчастный случай

(краткое описание места происшествия с указанием опасных и (или) вредных производственных

факторов со ссылкой на сведения, содержащиеся в протоколе осмотра места несчастного случая)

Оборудование, использование которого привело к несчастному случаю

(наименование, тип, марка, год выпуска, организация-изготовитель)

8. Обстоятельства несчастного случая

(краткое изложение обстоятельств, предшествовавших несчастному случаю, описание событий

и действий пострадавшего и других лиц, связанных с несчастным случаем, и другие сведения,

установленные в ходе расследования)

8.1. Вид происшествия

8.2. Характер полученных повреждений и орган, подвергшийся повреждению, медицинское заключение о тяжести повреждения здоровья

8.3. Нахождение пострадавшего в состоянии алкогольного или наркотического опьянения

(нет, да – указать состояние и степень опьянения в соответствии с заключением по

результатам освидетельствования, проведенного в установленном порядке)

8.4. Очевидцы несчастного случая

(фамилия, инициалы, постоянное место жительства, домашний телефон)

9. Причины несчастного случая

(указать основную и сопутствующие причины

несчастного случая со ссылками на нарушенные требования законодательных и иных

нормативных правовых актов, локальных нормативных актов)

10. Лица, допустившие нарушение требований охраны труда:

(фамилии, инициалы, должности (профессии) с указанием требований законодательных,

иных нормативных правовых и локальных нормативных актов, предусматривающих их

ответственность за нарушения, явившиеся причинами несчастного случая, указанными в п. 9

настоящего акта; при установлении факта грубой неосторожности пострадавшего указать

степень его вины в процентах)

Организация (работодатель), работниками которой являются данные лица

(наименование, адрес)

11. Мероприятия по устранению причин несчастного случая, сроки

Подписи лиц, проводивших
расследование несчастного случая

(подписи)

(фамилии, инициалы)

(дата)

Один экземпляр направляется
пострадавшему или его
доверенному лицу

УТВЕРЖДАЮ

(подпись, фамилия, инициалы работодателя
(его представителя))
“ ____ ” _____ 20 ____ г.

М.П.

**АКТ № _____
о несчастном случае на производстве**

1. Дата и время несчастного случая

(число, месяц, год и время происшествия несчастного случая)

**2. Профессиональная спортивная организация, работником которой является
(являлся) пострадавший**

(наименование, место нахождения, юридический адрес)

3. Организация, направившая работника

(наименование, место нахождения, юридический адрес)

4. Лица, проводившие расследование несчастного случая:

(фамилии, инициалы, должности и место работы)

5. Сведения о пострадавшем:

фамилия, имя, отчество

пол (мужской, женский)

дата рождения

профессия (должность)

стаж профессионального занятия видом спорта, при проведении которого
произошел несчастный случай

(число полных лет и месяцев)

**6. Краткая характеристика места (спортивного объекта), где произошел
несчастный случай**

(наименование и адрес организации, где проводились тренировочный
процесс или

спортивные соревнования, описание места происшествия с указанием опасных факторов, типа используемого

спортивного оборудования, его основных параметров, года изготовления и т.д.)

7. Описание обстоятельств несчастного случая

(краткое изложение обстоятельств, предшествовавших несчастному случаю, описание событий

и действий пострадавшего и других лиц, связанных с несчастным случаем, и другие сведения,

установленные в ходе расследования)

7.1. Нахождение пострадавшего в состоянии алкогольного или наркотического опьянения

(нет, да – указать состояние и степень опьянения в соответствии с заключением

по результатам освидетельствования, проведенного в установленном порядке)

7.2. Характер полученных повреждений и орган, подвергшийся повреждению, медицинское заключение о тяжести повреждения здоровья

7.3. Очевидцы несчастного случая

(фамилия, инициалы, постоянное место жительства, домашний телефон)

8. Причины несчастного случая

(указать основную и сопутствующие причины несчастного случая с указанием нарушенных

требований нормативных правовых актов, локальных нормативных актов)

9. Лица, допустившие нарушение установленных нормативных требований:

(фамилии, инициалы, должности (профессии) с указанием требований законодательных,

иных нормативных правовых и локальных нормативных актов, предусматривающих их

ответственность за нарушения, явившиеся причинами несчастного случая, указанными в п. 8

настоящего акта, при установлении факта грубой неосторожности пострадавшего указать
степень его вины в процентах)

Организация (работодатель), работниками которой являются данные лица
(наименование, адрес)

10. Мероприятия по устранению причин несчастного случая, сроки

Подписи лиц, проводивших
расследование несчастного случая

_____	_____
(подписи)	(фамилии, инициалы)
_____	_____
_____	_____
_____	_____

(дата)

АКТ
о расследовании группового несчастного случая (тяжелого несчастного случая, несчастного случая со смертельным исходом)

Расследование _____ несчастного случая,
(группового, тяжелого, со смертельным исходом)
происшедшего “ ____ ” _____ 200 ____ г. в _____ час. ____ мин.

(наименование, место нахождения, юридический адрес организации, отраслевая принадлежность

/ОКОНХ основного вида деятельности/, наименование вышестоящего федерального органа

исполнительной власти; фамилия, инициалы работодателя – физического лица)

проведено в период с “ ____ ” _____ 200 ____ г. по “ ____ ” _____ 200 ____ г.
Лица, проводившие расследование несчастного случая:

(фамилии, инициалы, должности, место работы)

Лица, принимавшие участие в расследовании несчастного случая:

(фамилия, инициалы доверенного лица пострадавшего (пострадавших); фамилии, инициалы,
должности и место работы других лиц, принимавших участие в расследовании несчастного случая)

1. Сведения о пострадавшем (пострадавших):

фамилия, имя, отчество

пол (мужской, женский)

дата рождения

профессиональный статус

профессия (должность)

стаж работы, при выполнении которой произошел несчастный случай

(число полных лет и месяцев)

в том числе в данной организации

(число полных лет и месяцев)

семейное положение

(состав семьи, фамилии, инициалы, возраст членов семьи, находящихся на иждивении пострадавшего)

2. Сведения о проведении инструктажей и обучения по охране труда

Вводный инструктаж

(число, месяц, год)

Инструктаж на рабочем месте /первичный, повторный, внеплановый, целевой/
по профессии или

(нужное подчеркнуть)

виду работы, при выполнении которой произошел несчастный случай

(число, месяц, год)

Стажировка: с “ ____ ” ____ 200 ____ г. по “ ____ ” ____ 200 ____ г.

(если не проводилась – указать)

Обучение по охране труда по профессии или виду работы, при выполнении которой произошел несчастный случай: с “ ____ ” ____ 200 ____ г. по “ ____ ” ____ 200 ____ г.

(если не проводилось – указать)

Проверка знаний по охране труда по профессии или виду работы, при выполнении которой произошел несчастный случай

(число, месяц, год, №
протокола)

3. Краткая характеристика места (объекта), где произошел несчастный случай

(краткое описание места происшествия с указанием опасных и (или) вредных производственных

факторов со ссылкой на сведения, содержащиеся в протоколе осмотра места несчастного случая)

Оборудование, использование которого привело к несчастному случаю

(наименование, тип, марка, год выпуска, организация-изготовитель)

4. Обстоятельства несчастного случая

(описание обстоятельств, предшествовавших несчастному случаю, последовательное

изложение событий и действий пострадавшего (пострадавших) и других лиц, связанных с несчастным случаем, характер и степень тяжести полученных пострадавшим (пострадавшими)

повреждений с указанием поврежденных мест, объективные данные об алкогольном или ином

опьянении пострадавшего (пострадавших) и другие сведения, установленные в ходе расследования)

5. Причины, вызвавшие несчастный случай

(указать основную и сопутствующие причины)

несчастного случая со ссылками на нарушенные требования законодательных и иных нормативных правовых актов, локальных нормативных актов)

6. Заключение о лицах, ответственных за допущенные нарушения законодательных и иных нормативных правовых и локальных нормативных актов, явившихся причинами несчастного случая:

(фамилии, инициалы, должности (профессии) лиц с указанием требований законодательных, иных нормативных правовых и локальных нормативных актов, предусматривающих их ответственность за нарушения, явившиеся причинами несчастного случая, указанными в п. 5 настоящего акта; при установлении факта грубой неосторожности пострадавшего (пострадавших) указать степень его (их) вины в процентах)

7. Квалификация и учет несчастного случая

(излагается решение лиц, проводивших расследование несчастного случая, о квалификации несчастного случая со ссылками на соответствующие статьи Трудового кодекса Российской Федерации и пункты Положения об особенностях расследования несчастных случаев на производстве в отдельных отраслях и организациях, утвержденного постановлением Минтруда России от 24 октября 2002 г. №73, и указывается наименование организации (фамилия, инициалы работодателя – физического лица), где подлежит учету и регистрации несчастный случай)

8. Мероприятия по устранению причин несчастного случая, сроки

(указать содержание мероприятий и сроки их выполнения)

9. Прилагаемые документы и материалы расследования:

(перечислить прилагаемые к акту документы и материалы расследования)

Подписи лиц, проводивших
расследование несчастного случая

(подписи)

(фамилии,
инициалы)

(дата)

ЗАКЛЮЧЕНИЕ
государственного инспектора труда

по несчастному случаю

происшедшему “ _____ ” _____ (групповому, с легким, тяжелым, со смертельным исходом)
200 ____ г. в _____ час. _____ мин.
с _____

(фамилия, инициалы, профессия (должность) пострадавшего (пострадавших), наименование
и _____

юридический адрес, отраслевая принадлежность /ОКОНХ основного вида деятельности/

организации; фамилия и инициалы работодателя – физического лица)

Мною

(фамилия, инициалы государственного инспектора труда)

с участием

(фамилии, инициалы: профсоюзного инспектора труда; работников органов

государственного надзора и контроля (с указанием их должностей); других лиц,

принимавших участие в расследовании несчастного случая)

проведено расследование данного несчастного случая в связи с

(указываются причины и основания проведения расследования)

Заключение составлено по материалам расследования, проведенного

(указать название организаций (комиссий организаций) или фамилии, инициалы, должности
работников _____

правоохранительных органов, ранее проводивших расследование данного происшествия)
мною лично.

В ходе проведенного расследования установлено следующее:

1. Сведения о пострадавшем (пострадавших):

фамилия, имя, отчество

пол (мужской, женский)

дата рождения

профессиональный статус

профессия (должность)

стаж работы, при выполнении которой произошел несчастный случай

(число
полных _____

лет и
месяцев)

в том числе в данной организации

(число полных лет и месяцев)

семейное положение

(состав семьи, фамилии, инициалы, возраст членов семьи,
находящихся на

иждивении пострадавшего)

2. Сведения о проведении инструктажей и обучения по охране труда

Вводный инструктаж

(число, месяц, год)

Инструктаж на рабочем месте /первичный, повторный, внеплановый, целевой/
по профессии или

(нужное подчеркнуть)

виду работы, при выполнении которой произошел несчастный случай

(число,
месяц,
год)

Стажировка: с “ ____ ” ____ 200 ____ г. по “ ____ ” ____ 200 ____ г.

(если не проводилась – указать)

Обучение по охране труда по профессии или виду работы, при выполнении
которой произошел несчастный случай: с “ ____ ” ____ 200 ____ г. по “ ____ ” ____ 200 ____ г.

(если не проводилось – указать)

Проверка знаний по охране труда по профессии или виду работы, при
выполнении которой произошел несчастный случай

(число, месяц, год, №
протокола)

3. Краткая характеристика места (объекта), где произошел несчастный случай

(краткое описание места происшествия с указанием опасных и (или) вредных
производственных

факторов со ссылкой на сведения, содержащиеся в протоколе осмотра места несчастного
случая)

Оборудование, использование которого привело к травме:

(наименование, тип, марка, год выпуска, организация-изготовитель)

4. Обстоятельства несчастного случая

(описание обстоятельств, предшествовавших несчастному случаю, последовательное

изложение событий и действий пострадавшего (пострадавших) и других лиц, связанных с

несчастным случаем, характер и степень тяжести полученных пострадавшим (пострадавшими)

повреждений с указанием поврежденных мест, объективные данные об алкогольном или ином опьянении пострадавшего (пострадавших) и другие сведения, установленные в ходе расследования)

5. Выводы

На основании проведенного мною расследования прихожу к заключению, что данный несчастный случай подлежит квалификации как

(связанный/не
связанный)

с производством, оформлению актом

(актом формы Н-1 или актом произвольной
формы)

учету и регистрации

(наименование организации или фамилия и инициалы работодателя –
физического лица)

Причинами, вызвавшими несчастный случай, являются:

(указать основную и сопутствующие причины несчастного случая со ссылками на нарушенные требования законодательных и иных нормативных правовых актов, локальных нормативных актов)

Ответственными лицами за допущенные нарушения требований законодательных и иных нормативных правовых актов, локальных нормативных актов, приведшие к несчастному случаю, являются:

(фамилии, инициалы, должности (профессии) лиц с указанием требований законодательных,

иных нормативных правовых и локальных нормативных актов, предусматривающих их

ответственность за нарушения, явившиеся причинами несчастного случая, указанными

в настоящем заключении)

(фамилия, инициалы государственного инспектора труда, подпись, дата, печать/именной
штамп)

ПРОТОКОЛ
опроса пострадавшего при несчастном случае
(очевидца несчастного случая, должностного лица)

“ ” _____ 200__ г.

(место составления протокола)

Опрос начат в _____ час. _____ мин.
Опрос окончен в _____ час. _____ мин.

Мною, председателем /членом/ комиссии по расследованию несчастного случая, образованной приказом

(фамилия, инициалы работодателя – физического лица либо
наименование

от “ ” _____ 200__ г. № _____,

организации)

(должность, фамилия, инициалы председателя комиссии /члена комиссии/, производившего
опрос)

в помещении _____ произведен опрос
(указать место проведения опроса)

пострадавшего (очевидца несчастного случая на производстве, должностного
лица организации):

(нужное подчеркнуть)

- 1) фамилия, имя, отчество
- 2) дата рождения
- 3) место рождения
- 4) место жительства и (или) регистрации
- телефон
- 5) гражданство
- 6) образование
- 7) семейное положение, состав семьи
- 8) место работы или учебы
- 9) профессия, должность
- 10) иные данные о личности опрашиваемого

(подпись, фамилия,
инициалы
опрашиваемого)

Иные лица, участвовавшие в опросе

(процессуальное положение, фамилия, инициалы

лиц, участвовавших в опросе: другие члены комиссии по расследованию несчастного случая,

доверенное лицо пострадавшего, адвокат и др.)

Участвующим в опросе лицам объявлено о применении технических средств

(каких именно,

кем именно)

По существу несчастного случая, происшедшего “ ____ ” _____ 200 ____ г.
с _____, могу показать следующее:
(фамилия, инициалы, профессия, должность пострадавшего)

(излагаются показания опрашиваемого, а также поставленные перед ним вопросы и ответы на них)

(подпись, фамилия, инициалы
опрашиваемого, дата)

Перед началом, в ходе либо по окончании опроса от участвующих в опросе лиц

заявления _____ (их процессуальное положение, фамилии, инициалы)
_____. Содержание заявлений: _____
(поступили, не поступили)

(подпись, фамилия, инициалы лица,
проводившего опрос, дата)

(подписи, фамилии, инициалы иных лиц,
участвовавших в опросе, дата)

С настоящим протоколом ознакомлен

(подпись, фамилия, инициалы опрашиваемого,
дата)

Протокол прочитан вслух

(подпись, фамилия, инициалы лица, проводившего опрос, дата)

Замечания к протоколу

(содержание замечаний либо указание на их отсутствие)

Протокол составлен

(должность, фамилия, инициалы председателя комиссии или иного
лица, проводившего опрос, подпись, дата)

ПРОТОКОЛ осмотра места несчастного случая, происшедшего

“ ____ ” _____ 200 ____ г. с _____
(фамилия, инициалы, профессия (должность)
пострадавшего)

_____ “ ____ ” _____ 200 ____ г. _____
место составления протокола)

Осмотр начат в _____ час. _____ мин.

Осмотр окончен в _____ час. _____ мин.

Мною, председателем /членом/ комиссии по расследованию несчастного случая на производстве, образованной приказом

(фамилия, инициалы работодателя –
физического лица либо

_____ от “ ____ ” _____ 200 ____ г. № _____,
наименование организации)

(должность, фамилия, инициалы председателя /члена комиссии/, производившего опрос)
произведен осмотр места несчастного случая, происшедшего в

(наименование
организации и ее

структурного подразделения либо фамилия и инициалы работодателя – физического лица; дата
несчастного случая)

с

(профессия (должность), фамилия, инициалы пострадавшего)

Осмотр проводился в присутствии

(процессуальное положение, фамилии, инициалы
других лиц,

участвовавших в осмотре; другие члены комиссии по расследованию несчастного случая,
доверенное лицо

пострадавшего, адвокат и др.)

В ходе осмотра установлено:

1) обстановка и состояние места происшествия несчастного случая на момент осмотра

(изменилась или нет по свидетельству пострадавшего или очевидцев несчастного случая,

краткое изложение существа изменений)

2) описание рабочего места (агрегата, машины, станка, транспортного средства и другого оборудования), где произошел несчастный случай

(точное указание рабочего места, тип (марка),

инвентарный хозяйственный номер агрегата, машины, станка, транспортного средства и другого оборудования)

3) описание части оборудования (постройки, сооружения), материала, инструмента, приспособления и других предметов, которыми была нанесена травма

(указать конкретно их наличие и состояние)

4) наличие и состояние защитных ограждений и других средств безопасности

(блокировок, средств сигнализации,

защитных экранов, кожухов, заземлений /занулений/, изоляции проводов и т.д.)

5) наличие и состояние средств индивидуальной защиты, которыми пользовался пострадавший

(наличие сертифицированной спецодежды, спецобуви и других средств индивидуальной

защиты, их соответствие нормативным требованиям)

6) наличие общеобменной и местной вентиляции и ее состояние

7) состояние освещенности и температуры

(наличие приборов освещения и обогрева помещений и их состояние)

8)

В ходе осмотра проводилась

(фотосъемка, видеозапись и т.п.)

С места происшествия изъяты

(перечень и индивидуальные характеристики изъятых предметов)

К протоколу осмотра прилагаются

(схема места происшествия, фотографии и т.п.)

Перед началом, в ходе либо по окончании осмотра от участвующих в осмотре лиц

(их процессуальное положение, фамилия, инициалы)

Заявления _____. Содержание заявлений: _____

(поступили, не поступили)

(подпись, фамилия, инициалы лица, проводившего осмотр места происшествия)

(подписи, фамилии, инициалы иных лиц, участвовавших в осмотре места происшествия)

С настоящим протоколом ознакомлены

(подписи, фамилии, инициалы участвовавших в осмотре лиц, дата)

Протокол прочитан вслух

(подпись, фамилия, инициалы лица, проводившего осмотр, дата)

Замечания к протоколу

(содержание замечаний либо указание на их отсутствие)

Протокол составлен

(должность, фамилия, инициалы председателя /члена/ комиссии, проводившего осмотр, подпись, дата)

СООБЩЕНИЕ
о последствиях несчастного случая на производстве
и принятых мерах

Несчастный случай на производстве, происшедший _____
(дата несчастного случая)

с _____
(фамилия, инициалы пострадавшего)
работающим(ей), работавшим(ей) _____
(профессия (должность) пострадавшего, место
работы: _____)

наименование, место нахождения и юридический адрес организации, фамилия и инициалы
работодателя – физического лица и его регистрационные данные)

Данный несчастный случай оформлен актом о несчастном случае на производстве __,
утвержденным “ ____ ” _____ 200 ____ г. _____

(должность, фамилия, инициалы лица, утвердившего акт о несчастном случае на производстве)

Последствия несчастного случая на производстве:

- 1) пострадавший выздоровел; переведен на другую работу; установлена инвалидность III, II, I групп; умер (нужное подчеркнуть);
- 2) окончательный диагноз по заключению (справке) лечебного учреждения

(при несчастном случае со смертельным исходом – по заключению органа судебно-медицинской экспертизы)

3) продолжительность временной нетрудоспособности пострадавшего ____ дней.
Освобожден от работы с “ ____ ” _____ 200 ____ г. по “ ____ ” ____ 200 ____ г.
Продолжительность выполнения другой работы (в случае перевода
пострадавшего на другую работу) _____ рабочих дней;

4) стоимость испорченного оборудования и инструмента в результате несчастного случая на производстве _____ руб.;

5) стоимость разрушенных зданий и сооружений в результате несчастного случая на производстве _____

руб.;

6) сумма прочих расходов (на проведение экспертиз, исследований, оформление материалов и др.)

7) суммарный материальный ущерб от последствий несчастного случая на производстве

(сумма строк 4 – 7)

8) сведения о назначении сумм ежемесячных выплат пострадавшему в возмещение вреда

(дата и номер приказа (распоряжения) страховщика о назначении указанных сумм, размер сумм)

9) сведения о назначении сумм ежемесячных выплат лицам, имеющим право на их получение (в случае смерти пострадавшего)

(дата и номер приказа

(распоряжения) страховщика о назначении указанных сумм, размер сумм)

10) сведения о решении прокуратуры о возбуждении (отказе в возбуждении) уголовного дела по факту несчастного случая на производстве

(дата, номер и краткое содержание решения прокуратуры по факту данного несчастного случая)

Принятые меры по устранению причин несчастного случая на производстве:

(излагается информация о реализации мероприятий по устранению причин несчастного случая,

предусмотренных в акте о несчастном случае, предписании государственного инспектора

труда и других документах, принятых по результатам расследования)

Работодатель (его представитель) _____

(фамилия, инициалы, должность, подпись)

Главный бухгалтер _____

(фамилия, инициалы, подпись)

(дата)

ЖУРНАЛ
регистрации несчастных случаев на производстве *

(наименование организации, фамилия, имя, отчество работодателя – физического лица, его регистрационные данные)

№ п/п	Дата и время несчастного случая	Ф.И.О. пострадавшего, год рождения, об- щий стаж работы	Профессия (должность) пострадав- шего	Место, где произошел несчастный случай (структурное подразделение)	Вид происшествия, приведшего к несчастному случаю	Описание обстоятельств, при которых произошел несчастный случай	№ акта формы Н-1 (Н-1ПС) о несчастном случае на произ- водстве и дата его утверждения	Последствия несчастного случая (количество дней нетрудо- способности, инвалидный, смертельный исход)	Принятые меры по устранению причин несчастного случая
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

* Примечание

Журнал регистрации несчастных случаев на производстве подлежит хранению в организации в течение 45 лет.

ЕК К

«УТВЕРЖДАЮ»
Руководитель проекта
ЗАО «Х Констракшн»

«20» июня 2012 г.

ПЕРЕЧЕНЬ
документов по охране труда и пожарной безопасности
на объекте строительства «Х по адресу: г. Калуга, ... » 3-й этап
строительства «ХХХ».

1. Политика в области охраны труда и здоровья.
2. Копия Положения о Службе ОТ в ЗАО «Х Констракшн».
3. Должностная инструкция инженера по охране труда.
4. Правила внутреннего трудового распорядка.
5. Приказы на ответственных лиц:
 - ответственного производителя работ;
 - ответственного за электрохозяйство строительного объекта;
 - ответственного за охрану труда;
 - ответственного за безопасное производство работ и перемещение грузов грузоподъемными механизмами;
 - ответственного за пожарную безопасность на объекте и в санитарно-бытовых помещениях;
 - ответственных производителей работ субподрядных организаций.
6. Программа проведения вводного инструктажа по охране труда.
7. Журнал регистрации вводного инструктажа по охране труда. Журнал должен быть пронумерован, прошнурован, подписан, лицом ответственным за его ведение и скреплен печатью организации.
8. Перечень профессий и должностей работников объекта, освобожденных от инструктажа на рабочем месте.
9. Программа проведения первичного инструктажа по охране труда на рабочем месте для рабочих специальностей.
10. Журнал инструктажа на рабочем месте.
11. Перечень инструкций по охране труда на рабочие специальности и виды работ.
12. Инструкции по охране труда на рабочие специальности и виды работ (отдельная папка).

13. Журнал учета инструкций по ОТ для работников.
14. Журнал учета выдачи инструкций по ОТ для работников подразделений.
15. Перечень профессий и работ, для которых необходимо проводить предварительный медицинский осмотр (при поступлении на работу) и периодический медицинский осмотр.
16. Поименный список лиц, подлежащих периодическому медицинскому осмотру. Разрабатывается ежегодно, согласовывается с центром Госсанэпиднадзора.
17. Распоряжение руководителя подразделения о назначении лиц, под руководством которых проходят стажировку вновь принятые работники или об освобождении работников от стажировки, имеющих стаж работы по специальности не менее 3 лет, если характер их работы и тип оборудования, на котором они работали ранее, не менялся.
18. Приказ № _____ от _____ 20__ г. о создании постоянно действующей аттестационной комиссии по проверке знаний требований охраны труда у руководителей, специалистов и ИТР организации.
19. Форма протокола проверки знаний требований охраны труда руководителей, специалистов и ИТР.
20. Результаты аттестации лиц персонала объекта (удостоверения или ксерокопии удостоверений):
ответственный производитель работ (и главный инженер объекта) должен иметь:
 - квалификационный аттестат;
 - удостоверение о краткосрочном повышении квалификации;
 - удостоверения по ОТ и пожарно-техническому минимуму в объеме должностных обязанностей;
 - удостоверение по промышленной безопасности, как лицо, ответственное за безопасное производство работ грузоподъемными кранами;
 - удостоверение по правилам организации строительства и производства земляных работ;
 - группа по электробезопасности не ниже III до 1000 В (аттестуется в комиссии РК).инженер по ОТ должен иметь:
 - удостоверение по ОТ;
 - удостоверение пожарно-технического минимума в объеме должностных обязанностей;
 - группу IV до 1000 В как инженер по ОТ (аттестуется в учебном комбинате).лицо, ответственное за электрохозяйство:
 - удостоверение по ОТ;
 - удостоверение пожарно-технического минимума в объеме должностных обязанностей;
 - удостоверение на группу по электробезопасности не ниже IV до 1000 В;рабочие (аттестация, квалификации) через учебный комбинат:

- стропальщики;
 - электрогазосварщики;
 - электрики;
 - водители спецтехники;
 - монтажники-высотники и др.
21. Протоколы проверки знаний требований охраны труда руководителей, специалистов и ИТР комиссией ЗАО «Х Констракшн» по проверке знаний требований ОТ.
 22. Перечень работ с повышенной опасностью.
 23. Приказ № 12/1 от 1 июня 2011г. об организации производства работ в зонах действия опасных (вредных) факторов на объектах ЗАО «Х Констракшн».
 24. Форма наряда-допуска на производство работ в местах действия опасных (вредных) факторов (приложение Д СНиП 12-03-2001).
 25. Перечень специальной одежды, специальной обуви и других СИЗ, которые выдаются работникам строительных объектов ЗАО «Х Констракшн».
 26. Личные карточки учета выдачи средств индивидуальной защиты.
 27. Перечень профессий и должностей, которым по условиям труда предоставляется льготное пенсионное обеспечение.
 28. Документы по электробезопасности (по отдельному перечню).
 29. Материалы аттестации рабочих мест по условиям труда (Приказ Минздрава и социального развития РФ от 31.08.2007г. № 569).
 30. Общая инструкция о мерах противопожарной безопасности в ЗАО «Х Констракшн».
 31. Инструкция о мерах противопожарной безопасности при выполнении СМР на объектах ЗАО «Х Констракшн».
 32. Типовая программа по охране труда на строительный объект:
 - программа по охране труда;
 - план мероприятий по ОТ на объекте (приложение № 1);
 - программа организации и проведения производственного контроля соблюдения санитарных правил при производстве строительных работ (приложение № 2);
 - программа производственного контроля на строительном объекте (приложение № 3);
 - результаты идентификации и оценки рисков (приложение № 4)
 - ПЛАС
 33. Протокол общего собрания по выбору уполномоченного лица от трудового коллектива по охране труда.
 34. Положение об уполномоченном лице по ОТ.
 35. Положение о допуске подрядных организаций к производству работ на объектах ЗАО «Х Констракшн».

- 36. Форма акта-допуска для производства строительно-монтажных работ на территории организации. (приложение В, СНиП 12-03-2001)
- 37. Документы по организации контроля за состоянием условий труда на рабочих местах.

Согласовано:
Главный инженер

	ЗАО Система управления охраной труда и здоровья	Стр. 1 Редакция: 1 Версия: 1 Дата: 25.04.2005
ПОЛИТИКА. СИСТЕМА УПРАВЛЕНИЯ ОХРАНОЙ ТРУДА И ЗДОРОВЬЯ		

Политика в области профессиональной охраны труда и здоровья ЗАО

Компания принимает на себя управление всеми своими видами деятельности таким образом, чтобы постоянно улучшать ситуацию в области охраны труда и здоровья в соответствии со стандартом OHSAS 18001.

Все виды трудовых операций, выполняемых в компании, должны обеспечивать здоровье, безопасность и благополучие всех своих сотрудников и других лиц (включая временных посетителей, персонал субподрядчиков и представителей государственных и общественных организаций), которые могут оказаться в зонах выполнения трудовых операций.

Компания реализует свою политику путем принятия таких практически целесообразных мер, которые позволяют достичь следующего:

- обеспечить безопасность производственных помещений и оборудования всех видов и отсутствие риска для здоровья;
- обеспечить необходимую информированность, обучение и инструктаж всех сотрудников в области профессиональной охраны труда и здоровья;
- обеспечить формат коммуникации между руководителями различного уровня и сотрудниками компании по проблемам и действиям по развитию и улучшению безопасности труда и здоровья на рабочих местах;
- регулярно проводить всестороннюю оценку рисков для разработки процедур и систем безопасности труда;
- выполнять все применимые государственные стандарты и законодательно-правовые акты в области охраны труда;
- повышать знания о международных стандартах и применять их с целью постоянного развития и совершенствования системы управления охраной труда и здоровья.

Реализация мер по обеспечению безопасности и здоровья принимается в качестве общей корпоративной цели руководителей компании всех уровней. Безопасность, здоровье и производство образуют в нашей компании единое целое, и в этом качестве являются сферой наибольшей ответственности линейных руководителей на производстве.

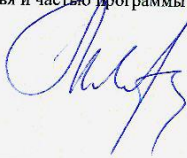
Компания предъявляет высокие требования в области охраны труда и здоровья ко всем вовлеченным в ее деятельность организациям и лицам и будет и впредь поддерживать этот уровень, а где возможно, осуществлять регулярные измерения процессов и добиваться их постоянного улучшения.

Ответственность всех сотрудников компании в области охраны труда и здоровья сформулирована в должностных инструкциях, инструкциях по охране труда и в Руководстве по применению стандарта OHSAS 18001. От всех наделенных полномочиями в области охраны труда и здоровья сотрудников компания ожидает должного исполнения ими своих обязанностей и реализации данной политики.

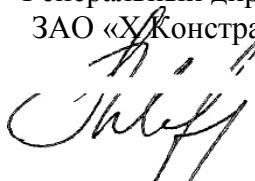
Данная политика в области профессиональной охраны труда и здоровья должна быть вывешена на видном месте во всех рабочих помещениях и участках. Электронную версию политики можно найти на странице компании в сети Интернет по адресу: www.gencons.ru.

Настоящая политика и результаты ее реализации должны быть подвергнуты анализу и внесению изменений всякий раз, когда в этом возникает необходимость, но в любом случае не реже одного раза в год. Регулярный анализ политики является составной частью деятельности высшего руководства в области профессиональной охраны труда и здоровья и частью программы внутреннего аудита в этой области.

Генеральный директор
г. Москва, 28 апреля 2005 года

УТВЕРЖДАЮ
Генеральный директор
ЗАО «Х Констракшн»

" 01 " июня 2010 г.

ПОЛОЖЕНИЕ О службе охраны труда ЗАО «Х Констракшн»

1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Положение разработано в целях реализации ст. 217 Трудового Кодекса «Служба охраны труда в организации», законодательства Российской Федерации об охране труда на основании «Рекомендаций по организации работы службы охраны труда в организации», утверждённых Постановлением Минтруда России от 08.02.2000г. № 14 и для оказания помощи Отделам Службы в организации охраны труда и по управлению её деятельностью в ЗАО «Х Констракшн» и на Объектах строительства.

1.2. Служба охраны труда (далее - "Служба") является структурным подразделением предприятия.

1.3. Служба создана Генеральным директором для организации работы по охране труда (приказ N 62 от " 17 "ноября 2006 г.).

1.4. Работники Службы назначаются и освобождаются от должности на основании решения Генерального директора по представлению главного инженера; работники службы охраны труда на Объектах назначаются и освобождаются от должности на основании решения Руководителя Объекта, по представлению главного инженера Объекта или начальника участка.

1.5. Законодательной и нормативной основой деятельности службы охраны труда является Конституция Российской Федерации, Трудовой кодекс, постановления Правительства Российской Федерации и Минтруда России, государственные стандарты в области охраны труда (ГОСТ), международная система стандартов безопасности труда (OHSAS 18001), строительные нормы и правила (СНиП), санитарные правила и нормы (СанПиН), а также нормативные правовые акты по охране труда, приказы, распоряжения Генерального директора, Устав общества и настоящее Положение.

1.6. В Службе должны быть документы и материалы по следующим вопросам:

- законодательные и нормативные правовые акты, методические материалы по вопросам охраны труда;
- производственная и организационная структура предприятия;
- основные технологические процессы производства продукции предприятия;

- журналы инструктажей;
- материалы аттестации рабочих мест;
- организация работы по охране труда;
- система стандартов безопасности труда;
- порядок проведения расследования несчастных случаев;
- правила внутреннего трудового распорядка; правила и нормы охраны труда.

А также иные документы согласно Перечню, утвержденному Генеральным директором ЗАО «Х Констракшн» « 01 » июня 2010 года (Приложение № 1 к Положению о службе ОТ).

1.7. На Объектах должны быть документы и материалы по следующим вопросам:

- организация работы по охране труда на Объекте;
- журналы инструктажей;
- порядок проведения расследования несчастных случаев;
- перечень СИЗ;
- материалы аттестации рабочих мест;
- правила внутреннего трудового распорядка; правила и нормы охраны труда на Объекте.

А также иные документы согласно Перечню, утвержденному Генеральным директором ЗАО «Х Констракшн» « 01 » октября 2011 года (Приложение № 2 к Положению о службе ОТ).

2. СТРУКТУРА СЛУЖБЫ

2.1. Структуру Службы (Приложение 3 к Положению о службе ОТ) утверждает Генеральный директор.

2.2. Служба состоит из

- руководителя Службы;
- зам. руководителя Службы из числа турецких специалистов;
- менеджера по системам управления качества и охраны труда;
- отделов охраны труда, созданных на каждом Объекте.

2.3. Руководитель Службы назначается приказом Генерального директора.

2.4. В состав Отдела охраны труда на Объектах входят:

- руководитель отдела - инженер по охране труда;

13. - сотрудники отдела – инженер по ОТ из числа турецких специалистов (на больших объектах, численностью турецких рабочих более 500 человек), представитель (ли) трудового коллектива (уполномоченные по охране труда), специально назначенные работники (рабочие), которые имеют соответствующую профессиональную подготовку и в установленном порядке прошли проверку знаний по вопросам охраны труда, медицинский работник.

3. ОСНОВНЫЕ ЗАДАЧИ СЛУЖБЫ

Основными задачами Службы являются:

3.1. Организация и координация работы по обеспечению выполнения работниками требований охраны труда.

3.2. Контроль за соблюдением работниками законодательных, нормативных правовых и локальных актов по охране труда.

- 3.3. Изучение условий труда на рабочих местах.
- 3.4. Проведение проверок, обследований технического состояния зданий, сооружений, оборудования, машин и механизмов на соответствие их требованиям нормативным правовым актам по охране труда.
- 3.5. Организация профилактической работы по предупреждению производственного травматизма, профессиональных заболеваний, а также работы по улучшению условий труда.
- 3.6. Информирование и консультирование работников организации, в том числе руководителя, по вопросам охраны труда.
- 3.7. Разработка методических материалов по охране труда.

4. ФУНКЦИИ СЛУЖБЫ

Для выполнения поставленных задач на Службу возлагаются следующие функции:

- 4.1. Учет и анализ состояния и причин производственного травматизма, профессиональных заболеваний и заболеваний, обусловленных производственными факторами.
- 4.2. Организация, методическое руководство аттестацией рабочих мест по условиям труда.
- 4.3. Разработка совместно с другими подразделениями планов, программ по улучшению условий и охраны труда, предупреждению производственного травматизма, профессиональных заболеваний, заболеваний, обусловленных производственными факторами; оказание организационно - методической помощи по выполнению запланированных мероприятий.
- 4.4. Оказание помощи руководителям подразделений в составлении списков профессий и должностей, в соответствии с которыми работники должны проходить обязательные предварительные и периодические медицинские осмотры.
- 4.5. Организация расследования несчастных случаев на производстве в соответствии с Положением о расследовании и учете несчастных случаев на производстве в соответствии с Постановлением Минтруда РФ от 24.10.2002 N 73, участие в работе комиссии по расследованию несчастного случая; оформление и хранение документов, касающихся требований охраны труда
- 4.6. Разработка программ обучения по охране труда работников организации, в том числе ее руководителя; проведение вводного инструктажа по охране труда со всеми лицами, поступающими на работу (в том числе временно), командированными.
- 4.7. Организация своевременного обучения по охране труда работников организации, в том числе ее руководителя, и участие в работе комиссий по проверке знаний требований охраны труда.
- 4.8. Составление (при участии руководителей подразделений) перечней профессий и видов работ, на которые должны быть разработаны инструкции по охране труда.
- 4.9. Обеспечение подразделений локальными нормативными правовыми актами организации (правилами, нормами, инструкциями по охране труда), наглядными пособиями и учебными материалами по охране труда.
- 4.10. Организация и руководство работой кабинета по охране труда, подготовка информационных стендов, уголков по охране труда в подразделениях.
- 4.11. Ведение пропаганды по вопросам охраны труда.

4.12. Доведение до сведения работников действующих законов и иных нормативных правовых актов об охране труда Российской Федерации.

4.13. Рассмотрение заявлений, жалоб работников, касающихся вопросов условий и охраны труда, подготовка предложений руководителю организации (руководителям подразделений) по устранению выявленных недостатков.

4.14. Осуществление контроля за:

- соблюдением работниками требований законов и иных нормативных правовых актов об охране труда Российской Федерации

- обеспечением и правильным применением средств индивидуальной и коллективной защиты;

- соблюдением Положения о расследовании и учете несчастных случаев на производстве, утвержденного Постановлением Минтруда РФ от 24.10.2002 N 73

- выполнением мероприятий, предусмотренных программами, планами по улучшению условий и охраны труда, принятием мер по устранению причин, вызвавших несчастный случай на производстве (информация из акта по форме Н-1), выполнением предписаний органов государственного надзора и контроля за соблюдением требований охраны труда, других мероприятий по созданию безопасных условий труда;

- наличием в подразделениях инструкций по охране труда для работников согласно перечню профессий и видов работ, на которые должны быть разработаны инструкции по охране труда, своевременным их пересмотром;

- проведением аттестации рабочих мест по условиям труда;

- своевременным проведением обучения по охране труда, проверки знаний требований охраны труда и всех видов инструктажа по охране труда;

- организацией хранения, выдачи, стирки, химической чистки, сушки, обеспыливания, обезжиривания и ремонта специальной одежды, специальной обуви и других средств индивидуальной и коллективной защиты;

- санитарно - гигиеническим состоянием производственных и вспомогательных помещений;

- организацией рабочих мест в соответствии с требованиями охраны труда;

5. ПРАВА РАБОТНИКОВ СЛУЖБЫ ОХРАНЫ ТРУДА

5. Работники Службы имеют право:

5.1. В любое время суток беспрепятственно посещать и осматривать производственные, служебные и бытовые помещения организации, знакомиться в пределах своей компетенции с документами по вопросам охраны труда.

5.2. Предъявлять руководителям подразделений, другим должностным лицам организации обязательные для исполнения предписания об устранении выявленных при проверках нарушений требований охраны труда и контролировать их выполнение.

5.3. Требовать от руководителей подразделений отстранения от работы лиц, не имеющих допуска к выполнению данного вида работ, не прошедших в установленном порядке предварительных и периодических медицинских осмотров, инструктажа по охране труда, не использующих в своей работе предоставленных средств индивидуальной защиты, а также нарушающих требования законодательства об охране труда.

5.4. Направлять руководителю организации предложения о привлечении к ответственности должностных лиц, нарушающих требования охраны труда.

5.5. Запрашивать и получать от руководителей подразделений необходимые сведения, информацию, документы по вопросам охраны труда, требовать письменные объяснения от лиц, допустивших нарушения законодательства об охране труда.

5.6. Привлекать по согласованию с руководителем организации и руководителями подразделений соответствующих специалистов организации к проверкам состояния условий и охраны труда.

5.7. Представлять руководителю организации предложения о поощрении отдельных работников за активную работу по улучшению условий и охраны труда.

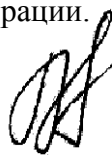
6. ОТВЕТСТВЕННОСТЬ

6.1. Всю полноту ответственности за качество и своевременность выполнения возложенных настоящим Положением на Службу задач и функций несет, Генеральный директор, Главный инженер, Руководитель Службы охраны труда.

6.2. Степень ответственности других работников устанавливается должностными инструкциями.

6.3. Начальник и другие сотрудники отдела несут персональную ответственность за соответствие оформляемых ими документов законодательству Российской Федерации.

Главный инженер

«УТВЕРЖДАЮ»
Генеральный директор
ЗАО «Х Констракшн»

« 10 » июля 2009г.

**ПРАВИЛА
ВНУТРЕННЕГО ТРУДОВОГО РАСПОРЯДКА
ДЛЯ РАБОТНИКОВ
ЗАКРЫТОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА
«Х КОНСТРАКШН»**

1. Общие положения

- 1.1. Правила внутреннего трудового распорядка имеют целью способствовать укреплению трудовой дисциплины, организации труда, рациональному использованию рабочего времени, высокому качеству работ, повышению производительности труда.
- 1.2. Вопросы, связанные с применением правил внутреннего трудового распорядка, решаются администрацией ЗАО «Х Констракшн» в пределах предоставленных ей прав.

2. Порядок приема и увольнения работников

- 2.1. Работники ЗАО «Х Констракшн» реализует право на труд путем заключения трудового договора (контракта) о работе.
- 2.2. При приеме на работу администрация обязана потребовать от поступающего предъявления:
паспорта или иного документа, удостоверяющего личность;
трудовую книжку, за исключением случаев, когда трудовой договор заключается впервые;
страховое свидетельство государственного пенсионного страхования;
документы воинского учета – для военнообязанных лиц, подлежащих призыву на военную службу.
Работник не может быть принят на работу без предъявления документа, подтверждающего его регистрацию по месту жительства. Прием на работу без предъявления указанных документов не допускается.
При приеме на работу, требующую специальных знаний, администрация вправе потребовать от работника предъявления

диплома или иного документа о полученном образовании или профессиональной подготовке.

Запрещается требовать документы, предоставление которых не предусмотрено законодательством.

Прием на работу оформляется приказом администрации ЗАО «Х Констракшн», который объявляется работнику под роспись. В приказе указывается наименование работы (должности) в соответствии со штатным расписанием и условия оплаты труда.

2.3. При поступлении работника на работу или при переводе его в установленном порядке на другую работу администрация обязана:

- ознакомить работника с порученной работой, условиями и оплатой труда, разъяснить его права и обязанности;
- ознакомить его с Правилами внутреннего трудового распорядка;
- проинструктировать по ОТ, производственной санитарии, противопожарной охране и другим требованиям по охране труда.

2.4. На всех работников, проработавших свыше 5 дней, ведутся трудовые книжки в порядке, установленном трудовым законодательством.

2.5. Прекращение трудового договора (контракта) может иметь место только по основаниям, предусмотренным трудовым законодательством.

Работники имеют право расторгнуть срочный трудовой договор (контракт) до истечения указанного в нем срока, предупредив об этом администрацию письменно за две недели. По договоренности контракт может быть расторгнут и до истечения срока предупреждения об увольнении.

Увольнение по инициативе администрации возможно лишь в случаях прямо предусмотренных законом (ст.81 ТК РФ):

- систематическое неисполнение работником без уважительных причин обязанностей, возложенных на него трудовым договором (контрактом);
- прогул;
- появление на работе в нетрезвом состоянии, в состоянии токсического или наркотического опьянения;
- разглашение охраняемой законом тайны (государственной, коммерческой, служебной или иной), ставшей известной работнику в связи с исполнением им трудовых обязанностей;
- совершения по месту работы хищения имущества;
- совершения других проступков, конкретно указанных в законе.

Прекращение трудового договора оформляется приказом администрации.

2.6. В день увольнения администрация обязана выдать работнику его трудовую книжку с записью об увольнении и произвести с ним окончательный расчет. Днем увольнения считается последний день работы.

3. Основные права и обязанности работников

3.1. Работники ЗАО «Х Констракшн» пользуются всеми правами, предусмотренными Трудовым Кодексом Российской Федерации.

3.2. Работники вправе обращаться к руководителям общества по всем вопросам, связанным с его работой.

3.3. Работники обязаны:

- работать честно и добросовестно, соблюдать дисциплину труда – основу порядка на производстве, своевременно и точно исполнять распоряжения администрации, использовать все рабочее время для производительного труда, воздерживаться от действий, мешающих другим работникам выполнять их трудовые обязанности;
- повышать производительность труда;
- улучшать качество работы;
- соблюдать требования по охране труда, технике безопасности, производственной санитарии и противопожарной охране, предусмотренные соответствующими правилами, нормами и инструкциями;
- принимать меры к немедленному устранению причин и условий, препятствующих или затрудняющих нормальное производство работы (простой, авария) и немедленно сообщать о случившемся администрации;
- содержать свое рабочее место в надлежащем виде, а также соблюдать чистоту и порядок в помещениях и на территории ЗАО «Х Констракшн», соблюдать установленный порядок хранения материальных ценностей и документов;

Круг обязанностей (работ), которые выполняет каждый работник по своей специальности, квалификации или должности, определяется техническими правилами, должностными инструкциями и положениями, утвержденными в установленном порядке.

4. Основные обязанности администрации

4.1. Администрация ЗАО «Х Констракшн» обязана:

- правильно организовывать труд работников, чтобы каждый работал по своей специальности и квалификации, имел закрепленное за ним рабочее место, своевременно до начала поручаемой работы был ознакомлен с установленным заданием и обеспечен работой в течение всего рабочего дня;
- обеспечить здоровые и безопасные условия труда;
- обеспечить исправное состояние инструмента, машин, станков и прочего оборудования;
- создать нормальные запасы сырья, материалов и других ресурсов, необходимых для бесперебойной и ритмичной работы;
- обеспечить строгое соблюдение трудовой и производственной дисциплины, осуществляя организаторскую работу, направленную на ее укрепление, устранение потерь рабочего времени;
- применять меры воздействия к нарушителям трудовой дисциплины;
- соблюдать законодательство о труде и правила охраны труда;
- принимать необходимые меры по профилактике производственного травматизма;
- постоянно контролировать знание и соблюдение работниками всех требований инструкций по ОТ, производственной санитарии, противопожарной охране.

5. Порядок оплаты труда

Оплата труда всех категорий работников производится два раза в месяц:

28 числа текущего месяца - аванс в размере 30% оклада,

15 числа месяца, следующего за отчётным – 70% оклада.

Выплата заработной платы работникам ЗАО РК производится в месте выполнения ими работы.

6. Рабочее время и его использование

- 6.1. Нормальная продолжительность рабочего времени не может превышать 40 час. в неделю для офисных сотрудников. Для рабочих допускается введение суммированного учета рабочего времени (ст. 104 ТК РФ).
- 6.2. Для работников, не достигших восемнадцатилетнего возраста, устанавливается сокращенная продолжительность рабочего времени:
 - в возрасте от 16 до 18 лет – не более 36 часов в неделю.
- 6.3. Время начала рабочего дня – 9.00 часов, окончания – 18.00 часов. Перерыв для приема пищи – с 13.00 часов до 14.00 часов.
- 6.4. В случае производственной необходимости администрация имеет право привлекать отдельных работников к работе в выходные дни или в вечернее время с их согласия (ст. ст. 113, 153 ТК РФ).
- 6.5. Работники ЗАО «Х Констракшн» имеют право на предоставление ежегодного оплачиваемого отпуска продолжительностью 28 календарных дней. Право на отпуск возникает у работника по истечении шести месяцев работы на предприятии.
- 6.6. Запрещается не предоставление ежегодного отпуска в течение двух лет подряд.
- 6.7. Компенсация за неиспользованный отпуск выплачивается работнику при увольнении
- 6.8. Работнику по его заявлению с согласия руководства может быть предоставлен отпуск без сохранения заработной платы.

7. Ответственность за нарушение трудовой дисциплины

- 7.1. Нарушение трудовой дисциплины, т.е. неисполнение или ненадлежащее исполнение по вине работника возложенных на него трудовых обязанностей влечет за собой применение мер дисциплинарного воздействия, а также применения иных мер, предусмотренных действующим законодательством.
- 7.2. За нарушение трудовой дисциплины администрация ЗАО «Х Констракшн» применяет следующие дисциплинарные взыскания:
 - замечание;
 - выговор;
 - увольнение.
- 7.3. Дисциплинарные взыскания налагаются на виновных лиц директором ЗАО «Х Констракшн».
- 7.4. До применения взыскания от нарушителя трудовой дисциплины должны быть затребованы объяснения в письменной форме. Отказ

работника дать объяснение не может служить препятствием для наложения взыскания.

- 7.5. За каждое нарушение трудовой дисциплины может быть применено только одно дисциплинарное взыскание.

8. Рассмотрение трудовых споров

- 8.1. Трудовые споры, возникающие между работником и администрацией, рассматриваются в соответствии с законодательством РФ о труде.
- 8.2. При невозможности урегулировании спора между работником и администрацией, рассмотрение его переносится в комиссию по трудовым спорам, образованную на предприятии.
- 8.3. При несогласии работника с решением комиссии по трудовым спорам, последний имеет право обратиться в районный (городской) суд.

9. Заключительные положения

- 9.1. Настоящие Правила внутреннего трудового распорядка доводятся до сведения всех работников ЗАО «Х Констракшн» и являются обязательными к исполнению.

ЕК К4

«УТВЕРЖДАЮ»
Генеральный директор
ЗАО «Х Констракшн»

« 15 » _____ июля _____ 2009 года.

ПРОГРАММА ВВОДНОГО ИНСТРУКТАЖА:

В соответствии с Конституцией РФ каждый имеет право на труд, который он свободно выбирает или на который свободно соглашается, правом распоряжаться своими способностями к труду, выбирать профессию или род занятий, а также право на защиту от безработицы.

Перечень основных вопросов вводного инструктажа:

1. Общие сведения о предприятии, организации, характерные особенности производства.
2. Основные положения законодательства об охране труда:
 - 2.1. Трудовой договор, рабочее время и время отдыха, охрана труда женщин и лиц моложе 18 лет. Льготы и компенсации.
 - 2.2. Правила внутреннего трудового распорядка предприятия, организации, ответственность за нарушение правил.
 - 2.3. Организация работы по охране труда на предприятии. Ведомственный, государственный надзор и общественный контроль за состоянием охраны труда.
3. Общие правила поведения работающих на территории предприятия, в производственных и вспомогательных помещениях.
4. Основные опасные и вредные производственные факторы. Методы и средства предупреждения несчастных случаев и профессиональных заболеваний, средства коллективной защиты, плакаты, знаки безопасности, сигнализация. Основные требования по предупреждению электротравматизм.
5. Основные требования производственной санитарии и личной гигиены.
6. Средства индивидуальной защиты. Порядок и нормы выдачи СИЗ, сроки носки.

7. Пожарная безопасность. Способы и средства предотвращения пожаров, взрывов, аварий. Действия персонала при их возникновении.

8. Первая помощь пострадавшим. Действия работающих при возникновении несчастного случая на строительной площадке.

1. Общие сведения о предприятии, организации, характерные особенности производства.

ЗАО «Х Констракшн» - Российская строительная компания закрытого типа с привлечением иностранной рабочей силы. ЗАО «Х Констракшн» выполняет функции генерального подрядчика, выполнение строительно-монтажных работ.

2. Основные положения законодательства об охране труда.

Ознакомить работника с:

2.1. Трудовым договором, порядком приема и увольнения, рабочим временем и временем отдыха, льготами и компенсациями.

Трудовой договор - соглашение между работодателем и работником, в соответствии с которым, работодатель обязуется предоставить работнику работу по обусловленной трудовой функции, обеспечить условия труда, предусмотренные Трудовым кодексом РФ, иными законами и нормативными правовыми актами, коллективным договором, соглашениями, своевременно и в полном размере выплачивать работнику заработную плату.

Работник обязуется лично выполнять определенную этим соглашением трудовую функцию, соблюдать действующие в ЗАО «РК» (далее Организация) Правила внутреннего трудового распорядка.

Рабочее время - время, в течение которого работник в соответствии с Правилами внутреннего трудового распорядка Организации и условиями трудового договора должен исполнять трудовые обязанности, а также иные периоды времени, которые в соответствии с законами и иными нормативно-правовыми актами относятся к рабочему времени.

Нормальная продолжительность рабочего времени не может превышать 40 часов в неделю.

Время отдыха - время, в течение которого работник свободен от исполнения трудовых обязанностей и которое он может использовать по своему усмотрению.

Виды времени отдыха - перерывы в течение рабочего дня, выходные дни, нерабочие праздничные дни, отпуск.

Трудовым законодательством также устанавливаются различные гарантии и компенсации помимо общих гарантий и компенсаций в следующих случаях:

- при направлении в служебные командировки;
- при переезде на работу в другую местность;
- при исполнении общественных обязанностей;
- при совмещении работы с обучением;
- при вынужденном прекращении работы не по вине работника;
- при предоставлении ежегодного оплачиваемого отпуска;
- в некоторых случаях прекращения трудового договора;

- в связи с задержкой по вине работодателя выдачи трудовой книжки при увольнении работника;
- в других случаях.

2.2. Правила внутреннего трудового распорядка, ответственность за нарушение правил.

Правила внутреннего трудового распорядка - локальный нормативный акт Организации, регламентирующий в соответствии с Трудовым кодексом и иными законами порядок приема и увольнения работников, основные права, обязанности и ответственность сторон трудового договора, режим работы, время отдыха, применяемые к работникам меры поощрения и взыскания, а также иные вопросы регулирования трудовых отношений в Организации.

За нарушение Правил внутреннего трудового распорядка предусмотрена ответственность в соответствии с трудовым законодательством (применение дисциплинарных взысканий вплоть до увольнения).

Правила внутреннего трудового распорядка ЗАО «Х Констракшн» утверждены
" 10 " июля 2009 г.

2.3. Проведение работы по охране труда в Организации. Ведомственный, государственный надзор и общественный контроль за состоянием охраны труда.

В Организации введена должность специалиста по охране труда.

Специалист по охране труда проводит обучение по охране труда работников Организации, а также осуществляет иную деятельность, связанную с Организацией и проведением мероприятий по охране труда.

Ответственность за обеспечение безопасных условий и охраны труда несет Организация.

Органы государственного управления охраной труда, органы государственного надзора и контроля проводят проверку соответствия деятельности Организации требованиям охраны труда в порядке, установленном законодательством Российской Федерации.

3. Общие правила поведения для работающих на территории организации, в производственных и вспомогательных помещениях.

3.1. Расположение основных подразделений, служб, вспомогательных помещений.

Организация расположена по адресу: Калужская обл., г. Калуга, ул. XXXXXXXX, д. X

По указанному адресу располагается центральный офис.

Строительные объекты: _____

3.2. Общие правила поведения работников на территории Организации.

Все работники Организации приходят на работу и уходят с нее в соответствии с режимом работы и отдыха, установленным в Правилах внутреннего трудового распорядка.

Допуск во вне рабочее время на территорию Организации возможен только после согласования необходимости присутствия в такое время с непосредственным руководителем Организации. При этом время присутствия работника во вне рабочее время определяется заранее.

Работники Организации обязаны соблюдать Правила внутреннего трудового распорядка, требования настоящего Положения и иных локальных нормативных правовых актов Организации.

Работник обязан:

- содержать и передавать по смене свое рабочее место, оборудование и приспособления в исправном состоянии, а также поддерживать чистоту на рабочем месте, в подразделении и на территории организации, соблюдать установленный порядок принятия материальных ценностей и документов;

- эффективно использовать машины, станки и другое оборудование, бережно относиться к инструментам, измерительным приборам, спецодежде и прочим предметам, выдаваемым в пользование, экономно и рационально использовать сырье, энергию, топливо и другие материальные ресурсы;

- до начала работы каждый работник отмечает свой приход на работу, а по окончании рабочего дня - уход с работы в порядке установленном в организации.

Учет явки на работу и ухода с работы обеспечивает работодатель.

Работника, появившегося в состоянии алкогольного или наркотического опьянения, работодатель не допускает к работе в данный рабочий день.

Все работники обязаны подчиняться руководству организации и его представителям, наделенным административными полномочиями либо осуществляющим распорядительные функции, выполнять их указания, связанные с трудовой деятельностью, а также приказы и предписания, доводимые с помощью служебных инструкций и объявлений.

Работники, независимо от должностного положения, обязаны проявлять взаимную вежливость, уважение, терпимость, соблюдая служебную дисциплину.

Каждый работник обязан соблюдать нормы, правила и инструкции по охране труда, пожарной безопасности и правила внутреннего трудового распорядка.

Правильно применять коллективные и индивидуальные средства защиты.

Немедленно сообщать своему непосредственному руководителю о любом несчастном случае, происшедшем на производстве, о признаках профессионального заболевания, а также о ситуации, которая создает угрозу жизни и здоровью людей.

Запрещается употребление спиртных напитков, а также приступать к работе в состоянии алкогольного или наркотического опьянения. Курить разрешается только в специально отведенных местах. При заболевании или травмировании, как на работе, так и вне нее, необходимо сообщить об этом руководителю и обратиться в лечебное заведение.

При несчастном случае следует оказать помощь пострадавшему в соответствии с правилами оказания первой помощи, вызвать работника медицинской службы. Сохранить до расследования обстановку на рабочем месте такой, какой она была в момент происшествия, если это не угрожает жизни и здоровью окружающих и не приведет к аварии.

При обнаружении неисправности оборудования, приспособлений, инструмента сообщить об этом руководителю. Пользоваться и применять в работе неисправные оборудование и инструменты запрещается.

Выполняя трудовые обязанности соблюдать следующие требования:

- ходить только по установленным проходам, переходным мостикам и площадкам;
- не садиться и не облокачиваться на случайные предметы и ограждения;
- не подниматься и не спускаться бегом по лестничным маршам и переходным мостикам;
- не прикасаться к электрическим проводам, кабелям электротехнических установок;
- не устранять неисправности в осветительной и силовой сети, а также пусковых устройствах;
- не находиться в зоне действия грузоподъемных машин;
- обращать внимание на знаки безопасности, сигналы и выполнять их требования.

Запрещающий знак безопасности с поясняющей надписью «Не включать - работают люди» имеет право снять только тот работник, который его установил. Запрещается включать в работу оборудование, если на пульте управления установлен запрещающий знак безопасности с поясняющей надписью «Не включать - работают люди»

При передвижении по территории необходимо соблюдать следующие требования:

- ходить по пешеходным дорожкам, тротуарам;
- переходить автомобильные дороги в установленных местах;
- при выходе из здания убедиться в отсутствии движущегося транспорта.

Принимать пищу следует в оборудованных помещениях (столовой).

4. Основные требования санитарии и личной гигиены.

4.1. Опасные и вредные факторы, характерные для данного производства:

- движущие машины и механизмы;
- повышенный уровень шума на рабочем месте;
- повышенная запыленность воздуха рабочей среды;
- повышенная или пониженная температура поверхностей оборудования, материалов;
- повышенное значение напряжения в электрической цепи;
- отсутствие или недостаток естественного света;
- физические перегрузки;
- монотонность труда.

4.2. Методы и средства предупреждения несчастных случаев и профессиональных заболеваний.

Средства индивидуальной и коллективной защиты работников - технические средства, используемые для предотвращения или уменьшения воздействия на работников вредных или опасных производственных факторов.

Для предупреждения несчастных случаев и профессиональных заболеваний осуществляются организационно-технические, санитарно-гигиенические и иные мероприятия:

- обучение;
- инструктаж;
- применение ограждающих конструкций;
- применение предохранительных приспособлений;
- организация медосмотров.

4.3. Основные требования по предупреждению электротравматизма.

Производственному неэлектротехническому персоналу, выполняющему работы, при которых может возникнуть опасность поражения электрическим током, присваивается 1 группа по электробезопасности.

Электротравматизм по сравнению с другими видами травматизма обладает некоторыми отличительными особенностями. Первая особенность состоит в том, что организм человека не обладает органами, с помощью которых можно дистанционно определить наличие напряжения, поэтому защитная реакция организма проявляется только после попадания под напряжение.

Вторая особенность состоит в том, что ток, протекающий через тело человека, действует не только в местах контактов и на пути протекания через организм, но и вызывает рефлекторное воздействие, вызывая нарушение нормальной деятельности отдельных органов.

Третья особенность - это возможность получения электротравмы без непосредственного контакта с токоведущими частями. (ток растекания, электрическая дуга).

Электрический ток, проходя через тело человека, производит термическое, электролитическое, механическое и биологическое действие, что приводит к различным нарушениям в организме, вызывая как местные нарушения в тканях и органах, так и общее его поражение.

5. Основные требования производственной санитарии и личной гигиены.

Каждый работник обязан использовать средства индивидуальной или коллективной защиты от неблагоприятного воздействия производственных факторов и потенциальных производственных рисков. Работник обязан содержать в исправном состоянии оборудование, инструменты и другую вверенную ему технику. Запрещается эксплуатировать оборудование, инструмент и приспособления в личных целях.

Запрещается:

- курить в местах, где в соответствии с требованиями безопасности и производственной санитарии установлен такой запрет;
- принимать пищу на рабочем месте;
- оставлять личную и специальную одежду вне мест, предназначенных для их хранения;
- приносить с собой и употреблять алкогольные напитки, приходить в организацию или находиться в ней в состоянии алкогольного или наркотического опьянения.

6. Средства индивидуальной защиты.

Работникам, связанным в производстве с вредными или опасными условиями труда, а также на работах связанных с загрязнением или производимых в особых температурных условиях, выдаются бесплатно за счет

работодателя по установленным нормам специальная одежда, специальная обувь и другие средства индивидуальной защиты.

Выдаваемые работникам средства индивидуальной защиты должны соответствовать характеру и условиям работы и обеспечить безопасность труда.

7. Пожарная безопасность.

7.1. Пожарная безопасность. Способы и средства предотвращения пожаров, взрывов, аварий.

Ответственность за обеспечение пожарной безопасности организаций и их структурных подразделений возлагается на их руководителей.

В каждой организации устанавливается соответствующий противопожарный режим, в том числе определены и оборудованы места для курения.

Работники организаций обязаны:

- соблюдать требования противопожарной безопасности, а также соблюдать и поддерживать противопожарный режим;
- выполнять меры предосторожности при пользовании ЛВЖ и ГЖ, другими опасными в пожарном отношении веществами, материалами и оборудованием;
- в случае обнаружения пожара сообщить о нем в пожарную охрану и принять возможные меры к спасению людей, имущества и ликвидации пожара.

Запрещается:

- загромождать проходы, коридоры, тамбуры, галереи, лестничные марши и т.д. мебелью, шкафами и оборудованием, различными материалами, а также забивать двери эвакуационных выходов;
- устраивать в тамбурах выходов сушилки одежды любой конструкции, вешалки для одежды и гардеробы, в том числе и временные;
- использовать электроприборы в условиях, не соответствующих рекомендациям предприятий-изготовителей;
- пользоваться поврежденными розетками, рубильниками, другими электроустановочными изделиями;
- пользоваться электроутюгами, электроплитками, электрочайниками и другими электронагревательными приборами без подставок из негорючих материалов.

7.2. Обязанности и действия работников при пожаре.

Работник при обнаружении пожара или признаков горения (задымление, запах гари, повышение температуры и т.д.) обязан:

- немедленно сообщить об этом по телефону в пожарную часть;
- принять по возможности меры по эвакуации людей, тушению пожара и сохранности материальных ценностей;
- при необходимости отключить электроэнергию (за исключением систем противопожарной защиты), остановить работу транспортирующих устройств, агрегатов;
- прекратить все работы в здании, кроме работ, связанных с мероприятиями по ликвидации пожара.

8. Первая помощь пострадавшим.

Правила оказания первой медицинской помощи необходимо знать всем работникам организации т.к. правильно и своевременно оказанная доврачебная помощь имеет большое значение для выздоровления пострадавшего.

Никогда не следует из-за отсутствия дыхания, сердцебиения или пульса у пострадавшего считать его умершим и отказываться от оказания ему помощи. Дать заключение о смерти пострадавшего и решить вопрос о целесообразности действий по оживлению имеет право только врач.

При несчастном случае необходимо оказать пострадавшему первую медицинскую помощь и, в зависимости от состояния пострадавшего. Вызвать медицинскую помощь по тел. – 03 и сообщить и сообщить руководству организации.

8.1. Оказание помощи при ранениях.

Первая помощь при ранениях включает остановку кровотечения, закрытие раны стерильной повязкой, а при ранениях с большой зоной повреждения или переломом костей- накладывают шину или другой подручный материал.

Артериальное кровотечение распознается по характерному ритмичному выбрасыванию из раны струи ярко-красной крови. Наиболее опасное кровотечение из магистральных артерий (сонной, бедренной, плечевой).

Прежде чем наложить повязку, необходимо обнажить область ранения. Для этого снимают одежду, удаляют с кожи вокруг раны кровь и ее края смазывают настойкой йода. Не следует промывать рану никаким раствором, так как это неизбежно приведет к распространению микробов в глубже лежащие отделы. Только при значительном загрязнении раневой поверхности кусками земли, обломками дерева или другими предметами можно осторожно удалить их.

Одним из главных условий правильного наложения повязки является предохранение от загрязнения той ее части, которая обращена к ране. При наложении повязки пострадавшего следует уложить, т.к. при небольших повреждениях под влиянием нервного возбуждения, внезапной боли, вида крови у пострадавшего внезапно может наступить кратковременная потеря сознания-обморок.

8.2. Остановка кровотечения.

Основным способом временной остановки кровотечения служит давящая повязка, которая эффективна при венозном, капиллярном, смешанном кровотечении. Перед наложением давящей повязки рану закрывают стерильной ватно-марлевой салфеткой и через нее оказывают давление на поврежденные ткани одной или двумя руками в течение 5-10 минут. Усилие надавливания контролируют по степени уменьшения кровотечения из раны. После остановки кровотечения поврежденное место туго бинтуют.

Кровоостанавливающий жгут применяют при артериальном кровотечении. Жгут накладывают в непосредственной близости к ране на мягкую тканевую прокладку или на одежду. Место наложения жгута оставляют на виду. Продолжительность сдавливания конечности жгутом-2 часа.

8.3. Оказание помощи при ушибах.

На ушибленное место кладут резиновый пузырь (пластмассовый мешочек) со льдом снегом или холодной водой. Применив холод в течении 15-

20 минут, на область ушиба наложить тугую повязку. При ушибах головы появляются рвотные симптомы, что указывает на сотрясение мозга.

В этом случае пострадавшего нужно уложить, положив ему на голову пузырь со льдом.

Для того чтобы рвотные массы не попали в дыхательные пути и пострадавший не задохнулся, нужно повернуть ему голову на бок и пальцем, обмотанным бинтом или чистой материей, освободить полость рта. Даже, если потеря сознания была кратковременной, пострадавшему до осмотра врачом не следует садиться и тем более вставать.

8.4. Помощь при ожогах.

При воспламенении одежды на пострадавшем первая помощь заключается прежде всего, в тушении воспламенившейся одежды, для чего пострадавшего нужно облить водой, а если нет, то обернуть тканью. Потушив огонь, освобождают от одежды.

Прилипшие части не сдирают, а обрезают вокруг и оставляют на месте.

Категорически запрещается срезать пузыри на теле пострадавшего. На обожженную поверхность накладывают сухую стерильную повязку.

При ожогах крепкими кислотами (азотной, серной, соляной) пораженная часть тела немедленно тщательно промывается водой. После этого пораженное место промывают 5%-ным раствором марганцовокислого калия или 10%-ным раствором пищевой соды. После промывания пораженные участки тела покрыть марлей, пропитанные смесью растительного масла и известковой воды в равных соотношениях.

8.5. Помощь при поражении электрическим током.

Первым действием оказания помощи при поражении электрическим током должно быть быстрое отключение электроустановки, которой касается пострадавший.

Если отключение электроустановки не может быть произведено, необходимо принять меры к отделению пострадавшего от токоведущих частей. При отделении пострадавшего действовать по возможности одной рукой.

Для определения состояния пострадавшего надо:

- уложить пострадавшего на спину на твердую поверхность;
- проверить наличие у пострадавшего дыхания;
- проверить наличие у пострадавшего пульса;
- выяснить состояние зрачка. (Широкий зрачок указывает на резкое ухудшение кровообращения мозга).

Во всех случаях поражения электрическим током необходимо сообщить в здравпункт независимо от состояния пострадавшего. При отсутствии у пострадавшего дыхания и пульса немедленно делать искусственное дыхание и наружный массаж сердца.

Время проведения вводного инструктажа – 1,5 часа.

Согласовано:

Главный инженер

ЕК К5

«УТВЕРЖДАЮ»
Генеральный директор
ЗАО «Х Констракшн»

« 15 » июля 2009 г.

ПЕРЕЧЕНЬ
профессий и должностей работников
ЗАО «Х Констракшн»,
освобожденных от прохождения первичного инструктажа
на рабочем месте.

На основании Постановления Минтруда и социального развития РФ и Министерства образования РФ № 1/29 от 13.01.2003 г. «Об утверждении порядка обучения по охране труда и проверки знаний требований охраны труда работников организации», работники ЗАО «Х Констракшн», не связанные с эксплуатацией, обслуживанием, испытанием, наладкой и ремонтом оборудования, использованием электрифицированного или иного инструмента, хранением и применением сырья и материалов освобождаются от прохождения первичного инструктажа на рабочем месте, а именно:

1. Персонал бухгалтерии.
2. Персонал отдела кадров.
3. Персонал юридического отдела
4. Секретари
5. Переводчики
6. Персонал планово-технического отдела
7. Водители легковых автомобилей.
8. Обслуживающий персонал офисов.

Главный инженер
ЗАО «Х Констракшн»

«Утверждаю»
Генеральный директор
ЗАО «Х Констракшн»

« 15 » июля 2009 года.

ПРОГРАММА ПЕРВИЧНОГО ИНСТРУКТАЖА НА РАБОЧЕМ МЕСТЕ

1. Общие сведения о технологическом процессе и оборудовании на данном рабочем месте. Основные опасные и вредные производственные факторы, возникающие при данном технологическом процессе.
2. Безопасная организация и содержание рабочего места.
3. Опасные зоны машины, механизма, прибора. Средства безопасности оборудования (предохранительные, тормозные устройства и ограждения, системы блокировки и сигнализации, знаки безопасности). Требования по предупреждению электротравматизма.
4. Порядок подготовки к работе (проверка исправности оборудования, пусковых приборов, инструмента и приспособлений, блокировок и других средств защиты).
5. Безопасные приемы и методы работы; действия при возникновении опасной ситуации.
6. Средства индивидуальной защиты на данном рабочем месте и правила пользования ими.
7. Требования безопасности при погрузочно-разгрузочных работах и транспортировке грузов.
8. Меры предупреждения аварийных ситуаций. Обязанность и действия при аварийных ситуациях. Способы применения имеющихся на участке средств пожаротушения, противоаварийной защиты и сигнализации, места их расположения.

Главный инженер
ЗАО «Х Констракшн»

«Утверждаю»
Руководитель проекта
ЗАО «Х Констракшн»

« 01 » октября 2011г.

**ПЕРЕЧЕНЬ
ИНСТРУКЦИЙ ПО ОХРАНЕ ТРУДА.**

1. Инструкция по охране труда для работников строительства И ОТ-001.
2. Инструкция по охране для лиц, ответственных за безопасное производство работ кранами И ОТ- 002.
3. Инструкция по охране труда бетонщиков И ОТ-003.
4. Инструкция по охране труда для каменщиков И ОТ-006.
5. Инструкция по охране труда для монтажников стальных и железобетонных конструкций И ОТ-011.
6. Инструкция по охране труда для плотников И ОТ-012.
7. Инструкция по охране труда для стропальщиков И ОТ-013.
8. Инструкция по охране труда для штукатуров И ОТ-014.
9. Инструкция по охране труда для электросварщиков ручной сварки И ОТ-015.
10. Инструкция по охране труда для арматурщиков И ОТ-016.
11. Инструкция по охране труда для изолирующих на гидроизоляции И ОТ-017.
12. Инструкция по охране труда для машинистов компрессоров передвижных с электродвигателем И ОТ-018.
13. Инструкция по охране труда для облицовщиков И ОТ-020.
14. Инструкция по охране труда для слесарей строительных И ОТ-021.
15. Инструкция по охране труда для столяров строительных И ОТ-022.
16. Инструкция по охране труда для электромонтажников И ОТ-023.
17. Инструкция по охране труда для электромонтеров по ремонту и обслуживанию электрооборудования И ОТ-024.
18. Инструкция по охране труда при производстве работ с электрифицированным инструментом и ручными электрическими машинами И ОТ-025.
19. Инструкция по охране труда для персонала, работающего на ПЭВМ И ОТ-026.
20. Инструкция по охране труда на земляные работы И ОТ-027.
21. Инструкция по охране труда при выполнении работ на высоте И ОТ-028.
22. Инструкция по охране труда при погрузочно-разгрузочных работах И ОТ-029.
23. Инструкций по охране труда для маляров строительных И ОТ-030.
24. Инструкция по охране труда для плиточников И ОТ-031.
25. Инструкция по охране труда для водителей автопогрузчиков И ОТ-032.
26. Инструкция по охране труда для заведующего складом И ОТ-033.
27. Инструкция по оказанию доврачебной помощи при несчастных случаях И ОТ-034.

28. Инструкция по охране труда для монтажников внутренних санитарно-технических систем и оборудования И ОТ-035.
29. Инструкция по охране труда для водителей грузовых автомобилей И ОТ-036.
30. Инструкция по охране труда для водителей легковых автомобилей И ОТ-037.
31. Инструкция по безопасной эксплуатации металлических грузозахватных приспособлений и тары И ОТ - 040.
32. Инструкция по ОТ для работы на подмостях И ОТ - 041
33. Инструкция по охране труда для уборщика служебных помещений И ОТ – 042.

Согласовано:

Главный инженер ЗАО «Х Констракшн»

ЕК К8

ЗАО «Х Констракшн – Калуга»
(наименование организации)

СОГЛАСОВАНО
УТВЕРЖДАЮ

Инженер - энергетик
Генеральный директор

должности уполномоченного
представителя трудового коллектива)

(наименование должности работодателя)

(ФИО, подпись)
(ФИО, подпись)

« 28 » _____ июня 2009 г.
« 28 » _____ июня 2009 г.

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОХРАНЕ ТРУДА ДЛЯ ПЛОТНИКОВ
И ОТ-012.

Плотники при производстве работ согласно имеющейся квалификации обязаны выполнять требования безопасности, изложенные в инструкции по охране труда для работников строительства, настоящей инструкции, разработанной с учетом строительных норм и правил Российской Федерации, а также требования инструкций заводов-изготовителей по эксплуатации применяемого оборудования, инструмента, технологической оснастки, и особенностей строительного участка.

Общие требования безопасности

1. В процессе производства работ, согласно имеющейся профессии и квалификации, работники обязаны выполнять требования настоящей инструкции, инструкций по охране труда для работников соответствующих профессий и видов работ, а также требования инструкций заводов-изготовителей по эксплуатации применяемых ими в процессе работ строительных машин, средств защиты, оснастки, инструмента.

При выполнении работ по новой технологии, а также применении новых материалов, конструкций, машин, оборудования и технологической оснастки, для которых требования безопасного производства работ не предусмотрены инструкциями по охране труда, работники обязаны выполнять рекомендации по охране труда, разработанные компетентными организациями в установленном порядке.

2. В процессе повседневной производственной деятельности работники обязаны сотрудничать с работодателями в целях обеспечения совместных действий по защите работников и других лиц от опасных и вредных производственных факторов, в том числе:

- защиты работников от падения с высоты; защиты работников и других лиц от падения предметов с высоты;
- обеспечения электробезопасности;
- обеспечения пожаровзрывобезопасности;
- обеспечения безопасности дорожного движения;

защиты работников и других лиц от воздействия движущихся машин и механизмов;

защиты работников и других лиц от воздействия вредных веществ, шума и вибрации;

защиты работников от вредных климатических воздействий.

3. В случаях обнаружения на строительной площадке, в производственных цехах, на участках, рабочих местах нарушений требований безопасности работ, которые не могут быть устранены собственными силами, и возникновения угрозы личной безопасности или здоровью работники должны обратиться к руководителю работ. При непринятии этим лицом своевременно мер безопасности работники имеют право приостановить работы и покинуть опасную зону,

4. Работники, имеющие профессиональные навыки и не имеющие противопоказаний по возрасту или полу согласно имеющейся профессии, перед допуском к работе должны пройти: медицинское освидетельствование для признания годными к выполнению работ в порядке, установленном Минздравом России; обучение и проверку знаний безопасных методов работ, подтверждаемых соответствующим удостоверением; вводный инструктаж по охране труда; первичный инструктаж на рабочем месте.

5. Находясь на территории строительной площадки, в производственных и бытовых помещениях, на участках работ и рабочих местах, работники обязаны выполнять правила внутреннего трудового распорядка, относящиеся к охране труда, принятые в данной организации. Допуск посторонних лиц, а также распитие спиртных напитков в указанных местах запрещаются.

6. Работники должны выполнять работы согласно имеющейся квалификации. При недостаточной квалификации работники должны пройти стажировку под руководством более опытного работника, назначенного приказом по организации.

7. Работники обязаны поддерживать порядок на рабочем месте в процессе выполнения работ, очищать его от мусора, снега, наледи, не допускать нарушений правил складирования материалов и конструкций, а также перегрузки средств подмащивания и целостности ограждающих и защитных устройств.

8. Применяемые в процессе работы средства защиты, механизированный инструмент, оборудование и технологическая оснастка должны быть использованы по назначению, в соответствии с инструкциями заводов-изготовителей по их эксплуатации и в порядке, установленном проектами производства работ, технологическими картами или другими технологическими документами.

9. Работники, находящиеся вблизи места происшествия несчастного случая, должны оказать помощь пострадавшему и сообщить об этом руководителю работ. При расследовании причин несчастного случая работники обязаны сообщить известные им обстоятельства происшедшего несчастного случая.

10. Работники, виновные в нарушении требований инструкций по охране труда, несут административную и уголовную ответственность, в порядке, установленном законодательством.

Требования безопасности перед началом работы

11. Перед началом работы плотники обязаны:

- а) надеть каску, спецодежду, спецобувь установленного образца;
- б) предъявить руководителю удостоверение о проверке знаний безопасных методов работы;
- в) получить задание на выполнение работы у бригадира или руководителя и пройти инструктаж на рабочем месте с учетом специфики выполняемых работ.

12. После получения задания у бригадира или руководителя плотники обязаны:

- а) подготовить необходимые средства индивидуальной защиты (шланговый противогаз или респиратор, защитные очки, защитную пасту - в случае выполнения работ по антисептированию материалов);

б) проверить рабочее место и подходы к нему на соответствие требованиям безопасности;

в) подобрать оборудование, инструмент и технологическую оснастку, необходимые при выполнении работ, проверить их исправность и соответствие требованиям безопасности;

г) проверить устойчивость ранее установленных конструкций;

д) при получении задания по антисептированию пиломатериалов - смазать лицо и руки специальной защитной пастой.

13. Плотники не должны приступать к работе при следующих нарушениях требований безопасности:

а) отсутствии ограждения рабочего места на высоте 1,3 м и более, а также специальных трапов в случае выполнения задания на крыше с уклоном более 20° и с покрытием, не рассчитанным на нагрузки от веса работников;

б) неисправности технологической оснастки, приспособлений и инструмента, указанных в инструкциях заводов-изготовителей, при которых не допускается их применение;

в) несвоевременном проведении очередных испытаний средств защиты работающих или истечении срока их эксплуатации, установленного заводом-изготовителем;

г) несвоевременном проведении очередных испытаний технологической оснастки, инструмента и приспособлений;

д) недостаточной освещенности рабочих мест и подходов к ним;

е) потере устойчивости ранее установленных конструкций.

Обнаруженные нарушения требований безопасности должны быть устранены собственными силами, а при невозможности сделать это самостоятельно плотники обязаны сообщить о них бригадиру или руководителю работ.

Требования безопасности во время работы

14. Для подхода на рабочие места плотники должны использовать оборудованные системы доступа (маршевые лестницы, трапы, стремянки, переходные мостики).

15. Подмости, с которых производятся монтаж и установка деревянных конструкций, не допускается соединять или опирать. На эти конструкции до их окончательного закрепления.

16. При выполнении работ на лесах или подмостях, а также перекрытиях, покрытиях не следует располагать инструмент и материалы вблизи границы перепада по высоте. В случае перерыва в работе плотники должны принять меры для предупреждения их падения. Работы по изготовлению недостающих деталей (рубка, распиливание, теска и т.п.) в указанных местах не допускаются.

17. При устройстве настилов, стремянок, ограждений с перилами нельзя оставлять сколы и торчащие гвозди. Шляпки гвоздей следует заглублять в древесину.

18. Разбирать штабель лесоматериалов нужно уступами, сверху вниз, обеспечивая устойчивость остающихся в штабеле материалов.

19. Переносить бревна плотники должны при помощи специальных клещей. Кантовать бревна, брусья и тяжелые детали следует при помощи специальных крючьев и ломов.

20. Поднимать с земли бревна и тяжелые предметы следует приседая, а не нагибаясь. Длинномерные пиломатериалы (бревна, брусья и т.п.) необходимо переносить вдвоем.

21. Устанавливать оконные блоки необходимо вдвоем с использованием монтажных столиков, не допускается выполнять указанную работу, стоя на подоконнике. После выверки блок необходимо закрепить по проекту.

22. Обшивку перегородок, установку столярных изделий, столярную отделку внутренних поверхностей стен, лестничных клеток, тамбуров следует выполнять с

монтажных столиков. Использовать для этих целей приставные лестницы не допускается.

23. При установке ферм, стропил, стоек и других деревянных конструкций не следует прерывать работу до тех пор, пока собираемые и устанавливаемые конструкции не будут прочно закреплены.

24. Элементы и детали кровель следует подавать на крышу в заготовленном виде. Заготовку деталей, а также обрезку углов стеклопластиковых волнистых листов, резку по размерам асбестоцементных и стеклопластиковых листов в больших количествах следует производить в специально предназначенных для этого и соответственно оборудованных местах. Производить заготовку непосредственно на крыше не допускается.

25. Подавать материалы, элементы и детали кровель на крышу следует в контейнерах грузоподъемным краном. Прием указанных грузов должен производиться на специальные приемные площадки с ограждениями. Не допускается захватывать груз руками, перегибаясь через ограждение; направлять груз при опускании его на приемную площадку следует при помощи специальных крюков. Размещать материалы, элементы и детали кровель на крыше плотники обязаны в местах, указанных руководителем работ, с принятием мер против их падения, скатывания или воздействия порывов ветра.

26. При устройстве опалубки для возведения железобетонных куполов, сводов и арок настилы следует располагать на горизонтальных ригелях поддерживающих лесов на расстоянии от опалубки по вертикали не менее 1,5 м. При установке элементов опалубки в несколько ярусов каждый последующий ярус следует устанавливать только после закрепления предыдущего яруса.

27. При установке наклонной опалубки рабочие настилы следует устраивать уступами высотой не менее 40 см.

28. Разборку опалубки, элементов крыш и других конструкций следует производить только с разрешения руководителя работ. Элементы разобранных конструкций или опалубки следует опускать на землю при помощи грузоподъемных кранов или веревок, сортировать и укладывать в штабели, предварительно удалив выступающие гвозди, скобы, штыри. Выполняя работы по демонтажу опалубки или других конструкций, плотники обязаны постоянно наблюдать за устойчивостью остающихся элементов.

Разбирать конструкции одновременно в двух и более ярусах по одной вертикали не допускается.

29. Во время работы с применением машин с электрическим приводом плотникам запрещается:

- а) натягивать и перегибать шланги и кабели;
- б) допускать пересечение шлангов и кабелей электрических машин с электрокабелями и электросварочными проводами, находящимися под напряжением, а также со шлангами для подачи горючих газов;
- в) передавать электрическую машину другому лицу;
- г) производить работы с приставных лестниц;
- д) производить обработку электроинструментом обледеневших и мокрых деревянных изделий;
- е) оставлять без надзора работающий электроинструмент.

30. Плотникам, занятым на антисептировании материалов, следует использовать для защиты органов дыхания шланговый противогаз или респиратор, для защиты глаз - защитные очки, для защиты кожи рук и лица - защитные пасты.

31. В помещениях, где производится антисептирование, не допускается выполнение других работ, а также курение и прием пищи.

32. При приготовлении и загрузке антисептических составов необходимо принимать меры против их распыления и разбрызгивания.

33. Транспортировку и хранение антисептических материалов следует осуществлять в плотно закрытой таре, которую после использования следует

обработать специальными средствами или сжечь. Ванны для приготовления антисептических составов должны быть закрыты крышками.

Требования безопасности в аварийных ситуациях

34. При обнаружении неисправности средств подмащивания, технологической оснастки, электроинструмента, а также возникновении другой аварийной ситуации на месте работ (потере устойчивости возводимого или разбираемого объекта, возгорании антисептических составов или их составляющих) работу необходимо приостановить и принять меры к ее устранению. В случае невозможности устранить аварийную ситуацию собственными силами плотники обязаны сообщить об этом бригадиру или руководителю работ.

Требования безопасности по окончании работы

35. По окончании работы плотники обязаны:

- а) применяемый электроинструмент отключить от сети и убрать в отведенное для этого место;
- б) привести в порядок рабочее место;
- в) по окончании антисептических работ ванны следует освободить от оставшегося раствора, места приготовления и хранения составов - очистить и обезвредить. Используемые при антисептировании оборудование, средства индивидуальной защиты и инструмент - обмыть;
- г) обо всех неполадках, имевших место во время работы, необходимо сообщить бригадиру или руководителю.

Согласовано:
Главный инженер

ЕК К9

Закрытое акционерное общество

«Х Констракшн»

ИНН XXXXXXXX, КПП XXX, XXXX, Калужская обл., г. Калуга, ул. XXXXX,

д. Х

Тел/факс (495) XXXXXXXX

РАСПОРЯЖЕНИЕ

№ ____

Калужская область

«__» _____ 2012г.

О назначении стажировки на объекте строительства: «XXXXX по адресу: г. Калуга, XXXXX, д. XXX» 3-й этап строительства «XXXXXXX».

1. Стажировку на рабочем месте должны проходить вновь принимаемые и переводимые на другую работу работники рабочих профессий на объекте.

2. Продолжительность стажировки определить от 2-х до 14-х смен (рабочих дней) в зависимости от характера работы и квалификации работника.

3. Ответственными лицами за прохождение стажировки, изучение правил по охране труда и приобретение практических навыков безопасных способов работы назначить:

- для монтажников стальных и ж/б конструкций -

(ФИО, должность)

- для стропальщиков - _____
(ФИО, должность)

- бетонщиков - _____
(ФИО, должность)

- для электро газосварщиков - _____
(ФИО, должность)

- для плотников - _____
(ФИО, должность)

- для разнорабочих - _____
(ФИО, должность)

Руководитель проекта

С	распоряжением	ознакомлены:	_____
_____		(подпись)	(назначенное лицо)
_____		(подпись)	(работник)

**ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО
«Х КОНСТРАКШН»**

ПРИКАЗ

г. Москва
2012г.

№ _____

от « ____ »

**О назначении постоянно действующей аттестационной комиссии
по проверке знаний требований охраны труда
у руководителей и специалистов ЗАО «Х Констракшн»**

В соответствии с требованиями ГОСТ 12.0.004-90 «Система стандартов безопасности труда. Организация обучения безопасности труда. Общие положения» и Постановлением Минтруда и Минобразования РФ № 1/29 от 13 января 2003г. о «Порядке обучения по ОТ и проверке знаний требований ОТ работников организаций»

ПРИКАЗЫВАЮ:

1. Назначить постоянно действующую аттестационную комиссию по проверке знаний требований охраны труда в объеме, соответствующем должностным обязанностям, у руководителей и специалистов ЗАО «Х Констракшн» в составе:
Председатель комиссии: - Генеральный директор –
удостоверение № 327 от 05 сентября 2012г.
Члены комиссии: - Главный инженер –
удостоверение № 228 от 10 марта 2010г.
- Энергетик –
удостоверение № _____ от _____ 20____ г
2. В своей работе комиссии руководствоваться требованиями законодательства РФ по охране труда, а также документами по ЗАО «Х Констракшн» - «Положением о порядке обучения и проверке знаний по охране труда» от 11 января 2008г.
3. Приказ довести до ИТР ЗАО «Х Констракшн».
4. Контроль исполнения приказа возлагаю на себя.

Генеральный директор

ЕК К11

ПРОТОКОЛ № _____
заседания комиссии по проверке знаний требований
охраны труда работников

(полное наименование организации)

« _____ » _____ 200 ____ г.

В соответствии с приказом (распоряжением) руководителя организации № _____ от « ____ » _____ 200 ____ г.

комиссия в составе:

председателя _____
(Ф.И.О., должность)

членов _____
(Ф.И.О., должность)

провела проверку знаний требований охраны труда работников по

«Программе обучения по ОТ руководящих работников и специалистов
(наименование программы обучения по охране труда)

ЗАО «Х Констракшн»

в объеме 36 (тридцати шести) часов
(количество часов)

№ п/п	Ф.И.О.	Должность	Наименование подразделения	Результат проверки знаний (сдал/не сдал), № выданного удостоверения	Причина проверки знаний (очередная, внеочередная и т.д.)	Подпись проверяемого

Председатель комиссии _____
(Ф.И.О., подпись)

Члены комиссии: _____
(Ф.И.О., подпись)

(Ф.И.О., подпись)

«УТВЕРЖДАЮ»
Генеральный директор
ЗАО «Х Констракшн»

« 11 » января 2010 г.

**ПЕРЕЧЕНЬ
РАБОТ С ПОВЫШЕННОЙ ОПАСНОСТЬЮ
на строительных площадках ЗАО «Х Констракшн»**

1. Работы по обслуживанию электроустановок на кабельных или воздушных линиях электропередачи. Работы с применением грузоподъемных кранов и других строительных машин в охранных зонах воздушных линий электропередачи, газонефтепродуктов, складов с легковоспламеняющихся или горючих жидкостей, горючих или сжиженных газов.

2. Работы в замкнутых объемах, в ограниченных и труднодоступных пространствах.

3. Земляные работы в зоне расположения подземных энергетических сетей, газо- и нефтепроводов и других аналогичных подземных коммуникаций и объектов, на участках с патогенным заражением почвы (свалки, скотомогильники и т.п.)

4. Осуществление текущего ремонта, демонтажа оборудования, а также производство ремонтных или каких-либо строительно-монтажных работ при наличии опасных факторов действующего предприятия.

5. Строительные, монтажные, ремонтные и другие работы, выполняемые в условиях действующих производств одного подразделения организации силами другого подразделения или подрядной организацией при соприкосновении или наложении их производственных деятельности, - так называемые совмещенные работы.

6. Выполнение работ в непосредственной близости от полотна или проезжей части эксплуатируемых автомобильных и железных дорог.

7. Проведение газоопасных работ в газовом хозяйстве.

8. Рытье котлованов, траншей глубиной более 1,5 м и производство работ в них.

9. Работы по разборке (обрушению) зданий и сооружений, а также по укреплению и восстановлению аварийных частей и элементов зданий и сооружений.

10. Ремонтные, строительные и монтажные работы на высоте более 2 м от пола без инвентарных лесов и подмостей.

11. Работы по ремонту, окраске крыш, очистке крыш зданий от снега или пыли при отсутствии ограждений по их периметру.

12. Работы по подъему, спуску и перемещению тяжеловесных и крупногабаритных грузов при отсутствии машин соответствующей грузоподъемности.

13. Ремонтные, строительные и монтажные работы, обслуживание светильников и другие виды работ, выполняемых с галерей мостовых кранов.

14. Электро- и газосварочные работы в закрытых резервуарах, в цистернах, в колодцах, в тоннелях, в ямах, где возможно отравление или удушье работников.

15. Проведение огневых работ в пожаро- и взрывоопасных помещениях.

Главный инженер

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, overlapping loops and strokes, likely representing the initials of the Chief Engineer.

ЕК К13

**ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО
«Х КОНСТРАКШН»**

ПРИКАЗ № 12/1

г. Калуга

« 1 »

июня 2011 г.

**Об организации работ с повышенной опасностью
на объектах ЗАО «Х Констракшн».**

14. В целях обеспечения соблюдения требований охраны и безопасности труда, организации и выполнения работ в соответствии с требованиями ПОТ РО 14000-005-98 и СНИП 12-03-2001, а так же иных нормативно правовых актов, содержащих государственные нормативные требования охраны труда

ПРИКАЗЫВАЮ:

1. Продлить срок действия «Перечня работ с повышенной опасностью на строительных объектах ЗАО «Х Констракшн» от 11.01.2010г.
2. Утвердить перечень должностей ИТР, имеющих право выдавать наряд-допуск на строительном объекте на производство работ в местах действия опасных или вредных факторов, а именно:
 - Главный инженер объекта
 - Начальник участка
3. Назначить лиц, ответственных за подготовку и выполнение работ с повышенной опасностью: ответственный руководитель, лицо, ответственное за выполнение работ. Приказ о назначении ответственных лиц утверждает руководитель подразделения.
4. Контроль за выполнением данного приказа возложить на главного инженера xxxxx.
5. Приказ довести до ИТР объектов ЗАО «Х Констракшн».

Генеральный директор
ЗАО «Х Констракшн»

**Наряд-допуск
на производство работ в местах действия опасных
или вредных факторов**

Выдан « ____ » _____ 20__ г.

Действителен до « ____ » _____ 20__ г.

1. Руководителю работ _____
(Ф.И.О., должность)

2. На выполнение работ _____
(наименование работ, место, условия их выполнения)

3. Опасные производственные факторы, которые действуют или могут возникнуть независимо от выполняемой работы в местах её производства:

4. До начала производства работ необходимо выполнить следующие мероприятия:

№ п/п	Наименование мероприятия	Срок выполнения	Ответственный исполнитель
1	2	3	4

Начало работ в ____ час. ____ мин. ____ 200__ г.

Окончание работ в ____ час. ____ мин. ____ 200__ г.

5. В процессе производства работ необходимо выполнить следующие мероприятия:

№ п/п	Наименование мероприятия	Срок выполнения	Ответственный производитель

6. Состав исполнителей работ

Фамилия, имя, отчество	Квалификация, группа по ТБ	С условиями работ ознакомил, инструктаж провел	С условиями работ ознакомлен
1			
2			
3			
4			
5			

7. Наряд допуск выдал _____
(уполномоченный приказом руководителя организации, Ф.И.О.,
должность, подпись)

Наряд допуск принял _____
(должность, Ф.И.О., подпись)

8. Письменное разрешение действующего предприятия (эксплуатирующей организации) на производство работ имеется.

Мероприятия по безопасности строительного производства согласованы ____

(должность, Ф.И.О., подпись уполномоченного представителя действующего предприятия
или эксплуатирующей организации)

9. Рабочее место и условия труда проверены. Мероприятия по безопасности производства, указанные в наряде-допуске, выполнены.

Разрешаю приступить к выполнению работ _____
(Ф.И.О., должность, подпись, дата)

10. Наряд-допуск продлен до _____
(дата, подпись лица, выдавшего наряд-допуск)

11. Работа выполнена в полном объеме. Материалы, инструмент, приспособления убраны. Люди выведены. Наряд-допуск закрыт.

Руководитель работ _____
(дата, подпись)

Лицо, выдавшее наряд-допуск _____
(дата, подпись)

ЕК К15

ЗАО «Х Констракшн – Калуга»
(наименование организации)

СОГЛАСОВАНО

Инженер - энергетик
(наименование должности работодателя)
представителя трудового коллектива)

XXXXXXXXXXXXXX
(ФИО, подпись)

« 01 » _____ июня 2010 г.

УТВЕРЖДАЮ

Генеральный директор (наименование должности уполномоченного)

XXXXXXXXXXXXXX
(ФИО, подпись)

« 01 » _____ июня 2010 г.

ПЕРЕЧЕНЬ

специальной одежды, специальной обуви и других средств индивидуальной защиты работникам ЗАО «Х Констракшн»,
работающих на строительных объектах согласно Приказу № 477 Министерства здравоохранения и
социального развития от 16 июля 2007 г.

№ п/п	Профессия или должность	Наименование средств индивидуальной защиты	Норма выдачи на год (ед-цы, комплекты)	Пункт по отрасл. нормам
Рабочие				
1.	Арматурщик	Обязательные: - Костюм брезентовый - Перчатки с полимерным покрытием - Жилет сигнальный 2 класса защиты - Наручники - Фартук брезентовый <u>зимой на наружных работах</u>	1 12 пар 1 1 1	п. 2

		- Костюм сигнальный на утепляющей прокладке 3 класса защиты. - Валенки - Перчатки с защитным покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами Дополнительные: - Ботинки кожаные - Брюки на утепляющей прокладке - Куртка на утепляющей прокладке	по поясам 3 пары 1 пара 1 1	
2.	Бетонщик	Обязательные: - Ботинки кожаные - Жилет сигнальный 2 класса защиты - Костюм брезентовый - Очки защитные - Респиратор - Перчатки с полимерным покрытием <u>зимой на наружных работах</u> - Брюки на утепляющей прокладке - Куртка на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защитным покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами Дополнительные: - Брюки брезентовые - Куртка хлопчатобумажная	1 пара 1 1 до износа до износа 12 пар по поясам 3 пары 1 1	п. 5
3.	Изолировщик на гидроизоляции, изолировщик на термоизоляции.	Обязательные: - Ботинки кожаные с жестким подноском; - Жилет сигнальный 2 класса защиты - Комбинезон хлопчатобумажный - Рукавицы брезентовые	1 пара 1 1 12 пар	п. 16

		- Наколенники брезентовые (на вате) - Очки защитные - Респиратор - Фартук брезентовый <u>На работах по герметизации швов:</u> - Костюм хлопчатобумажный - Ботинки кожаные с жестким подноском; - Рукавицы брезентовые <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защитным покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами.	до износа до износа до износа до износа 1 1 12 пар по поясам по поясам по поясам 3 пары	
4.	Каменщик	Обязательные: - Костюм сигнальный 3 класса защиты - Ботинки кожаные с жестким подноском; - Перчатки с полимерным покрытием - Очки защитные <u>зимой на наружных работах</u> - Костюм сигнальный на утепляющей прокладке (класс защиты 3) - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защитным покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами. Дополнительные: - Полукомбинезон хлопчатобумажный - Куртка на утепляющей прокладке (зимой на наружных работах) - Брюки на утепляющей прокладке (зимой на наружных работах).	1 1 пара 12 пар до износа по поясам по поясам 3 пары 1 по поясам по поясам	п. 18

5.	Кровельщик по стальным кровлям	Обязательные: - Комбинезон сигнальный (класс защиты 3) - Перчатки с полимерным покрытием - Ботинки кожаные - Галоши валяные - Жилет сигнальный 2 класса защиты - Наушники противoshумные (с креплением на каску) - Пояс предохранительный <u>зимой на наружных работах</u> - Костюм сигнальный на утепляющей прокладке (класс защиты 3) - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защитным покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами. Дополнительные: - Полукомбинезон хлопчатобумажный - Куртка на утепляющей прокладке (зимой на наружных работах) - Брюки на утепляющей прокладке (зимой на наружных работах).	1 12 пар 1 пара 2 пара 1 до износа до износа	п. 29
6	Машинист компрессорных установок	Обязательные: - Комбинезон хлопчатобумажный - Перчатки с полимерным покрытием - Ботинки кожаные - Жилет сигнальный 2 класса защиты - Наушники противoshумные <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защитным покрытием морозостойкие, с шерст. вкладышами	1 12 пар 1 пара 1 до износа по поясам по поясам по поясам 3 пары	п. 35

7.	Машинист строительной техники	Обязательные: - Комбинезон хлопчатобумажный - Перчатки с полимерным покрытием - Ботинки кожаные - Жилет сигнальный 2 класса защиты - Сапоги резиновые <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерст. вкладышами	1 12 пар 1 пара 1 1 пара по поясам по поясам по поясам 3 пары	п. 41
7.1	Монтажник по монтажу стальных и ж/бетонных конструкций	Обязательные: - Костюм сигнальный 3 класса защиты - Жилет сигнальный - Перчатки с полимерным покрытием - Ботинки кожаные - Жилет сигнальный 2 класса защиты - Сапоги резиновые <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами.	1 1 12 пар 1 пара 1 1 пара по поясам по поясам по поясам 3 пары	п. 52
8.	Облицовщик - плиточник	Обязательные: - Ботинки кожаные с жестким подноском; - Костюм хлопчатобумажный - Перчатки с полимерным покрытием - Наколенники - Наручники - Фартук прорезиненный <u>зимой на наружных работах</u>	1 пара 1 12 пар 1 пара 1 пара 1	п. 63

		- Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами	по поясам по поясам по поясам 3 пары	
9.	Плотник (опалубщик)	Обязательные: - Комбинезон хлопчатобумажный - Ботинки кожаные с жестким подноском; - Рукавицы с наладонниками из винилискожи Т-прерывистой - Очки защитные <u>на работах по пропитке древесины антисептиками:</u> - Костюм брезентовый - Перчатки резиновые (дополнительно) - Наплечники брезентовые (дополнительно) <u>зимой на наружных работах</u> - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами Дополнительные: - Куртка на утепляющей прокладке (зимой на наружных работах) - Брюки на утепляющей прокладке (зимой на наружных работах).	1 1 пара 6 пар до износа 1 6 пар дежурные по поясам 3 пары по поясам по поясам	п. 71
10.	Подсобный рабочий	Обязательные: - Костюм хлопчатобумажный - Перчатки с полимерным покрытием - Ботинки кожаные с жестким подноском; - Жилет сигнальный 2 класса защиты	1 12 пар 1 пара 1	п. 72

		- Очки защитные <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами	до износа по поясам по поясам по поясам 3 пары	
11.	Слесарь -ремонтник	Обязательные: - Костюм хлопчатобумажный - Перчатки с полимерным покрытием - Ботинки кожаные с жестким подноском; - Жилет сигнальный 2 класса защиты - Очки защитные <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами	1 12 пар 1 пара 1 до износа по поясам по поясам по поясам 3 пары	п. 78
12.	Стропальщик	Обязательные: - Костюм сигнальный (класс защиты 3) - Ботинки кож. с жестким подноском; - Перчатки с полимерным покрытием - Каска строительная - Плащ непромокаемый <u>зимой на наружных работах</u> - Костюм сигнальный на утепляющей прокладке (класс защиты 3) - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами	1 1 пара 12 пар 1 1 по поясам по поясам 3 пары	п. 81

13.	Штукатур	Обязательные: - Комбинезон хлопчатобумажный - Перчатки с полимерным покрытием - Жилет сигнальный - Очки защитные - Плащ непромокаемый - Сапоги резиновые <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами	1 1 12 пар до износа 1 1 пара по поясам по поясам по поясам 3 пары	п. 87
14.	Электрогазосварщик	Обязательные: - Костюм сварщика - Ботинки кож. с жестким подноском; - Рукавицы брезентовые - Щиток защитный <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами	1 1 пара 12 пар до износа по поясам по поясам по поясам 3 пары	п. 88
15.	Электромонтажник-наладчик	Обязательные: - Комбинезон хлопчатобумажный - Перчатки с полимерным покрытием - Ботинки кож. с жестким подноском; <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом	1 12 пар 1 пара по поясам по поясам по поясам	п. 89
16.	Электрослесарь	Обязательные:		п. 91

	строительный	- Комбинезон хлопчатобумажный - Перчатки с полимерным покрытием - Ботинки кожаные - Очки защитные <u>зимой на наружных работах</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами	1 12 пар 1 пара до износа по поясам по поясам по поясам 3 пары	
Руководители и специалисты				
1	Инженер по ОТ и ПБ, геодезист, производитель работ, начальник участка	Обязательные: - Ботинки кожаные - Сапоги резиновые - Жилет сигнальный 2 класса защиты - Костюм для защиты от производственных загрязнений и механических воздействий - Плащ непромокаемый - Очки защитные <u>зимой дополнительно:</u> - Куртка на утепляющей прокладке - Брюки на утепляющей прокладке - Валенки с резиновым низом - Перчатки с защит. покрытием морозостойкие, с шерстяными вкладышами	1 пара 1 пара 1 1 1 на 2 года до износа по поясам по поясам по поясам 3 пары	п. 92

Примечания:

1. Всем рабочим, руководителям и специалистам, предусмотренным настоящими Нормами, должны дополнительно выдаваться каска со сроком носки "до износа" и подшлемник под каску со сроком носки 1 год. Зимой дополнительно к каске должен выдаваться подшлемник утепленный (с однослойным или трехслойным утеплителем) со сроком носки 2 года. Вход на строительную площадку без защитной каски не допускается.

2. В том случае, если такие средства индивидуальной защиты, как предохранительный пояс, диэлектрические галоши и перчатки, диэлектрический резиновый коврик, защитные очки, респиратор, противогаз, жилет сигнальный, защитный шлем, каска и т.п., не предусмотрены настоящими Нормами, они выдаются работникам всех профессий и должностей в зависимости от характера выполняемых работ и условий труда как дежурные.

3. При работе в мокром грунте и воде работникам выдаются дополнительно сапоги резиновые или галоши резиновые (дежурные), если они не предусмотрены настоящим Перечнем.

4. При работе со строительно-монтажным пистолетом работникам дополнительно выдаются рукавицы комбинированные с двумя пальцами, наушники противозумные и щиток защитный - дежурные, если их выдача не предусмотрена настоящими Нормами.

5. Срок носки очков защитных, установленный настоящими Нормами "до износа", не должен превышать 1 года.

Главный инженер
xxxxx.

Лицевая сторона личной карточки

ЛИЧНАЯ КАРТОЧКА N ____
учета выдачи СИЗ

Фамилия _____ Пол _____
Имя _____ Отчество _____ Рост _____
Табельный номер _____ Размер: _____
Структурное подразделение _____ одежды _____
Профессия (должность) _____ обуви _____
Дата поступления на работу _____ головного убора _____
Дата изменения профессии (должности) или _____
перевода в другое структурное подразделение _____
противогаза _____
_____ респиратора _____
_____ рукавиц _____
_____ перчаток _____

Предусмотрена выдача _____
(наименование типовых (типовых отраслевых) норм)

Наименование СИЗ	Пункт типовых норм	Единица измерения	Количество на год

Руководитель структурного подразделения _____
(подпись) (Ф.И.О.)

Оборотная сторона личной карточки

Наименование СИЗ	N сертификата или декларации и соответствия	Выдано				Возвращено				
		дата	количество	% износа	Подпись получившего СИЗ	дата	количество	% износа	Подпись сдавшего СИЗ	Подпись принявшего СИЗ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

ПРОТОКОЛ № _____
заседания трудового коллектива

от « _____ » _____ 20 ____ г.

Обсуждаемые вопросы:

1. Выбор представителя трудового коллектива (уполномоченного по охране труда) для организации сотрудничества и регулирования отношений работодателей и работников, решения других производственных вопросов

Посещаемость заседания:

Присутствовали _____ представителей трудового коллектива, руководящий состав структурных подразделений _____.

По обсуждаемым вопросам выступали:

1.1. Выбор представителя трудового коллектива (уполномоченного по охране труда) для организации сотрудничества и регулирования отношений работодателей и работников, решения производственных вопросов.

1.2. Обязанности и полномочия представителя трудового коллектива. Вынесено предложение рассмотреть кандидатуру

Принятое решение:

По согласованию с представителями трудового коллектива избран уполномоченным по ОТ с правом представления решений от имени трудового коллектива и подписи на документах от имени коллектива по производственным и другим вопросам.

Выводы:

- Избранный представитель трудового коллектива будет иметь возможность довести до руководства компании предложения, которые смогли бы улучшить условия труда и безопасность работ, увеличить производительность труда.
- Уполномоченный по охране труда, в соответствии с требованиями законодательства РФ, наделен рядом полномочий, что позволяет решать на рабочем месте вопросы безопасности работ и своевременно оформлять документацию и представлять интересы работника.

(Руководитель организации)

(Подпись, фамилия, инициалы, дата)

С проколом ознакомлены:

1.	
	Должность Подпись, фамилия, инициалы, дата
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

« 15 » июля 2009 года

ПОЛОЖЕНИЕ
о работе уполномоченного (доверенного) лица по
охране труда трудового коллектива ЗАО «Х
Констракшн».

Настоящее Положение разработано в соответствии со статьей 370 Трудового кодекса Российской Федерации и определяет основные направления деятельности, права и обязанности уполномоченного (доверенного) лица по охране труда по осуществлению контроля за соблюдением требований охраны труда в трудовом коллективе.

1. Общие положения

1.1. Уполномоченное (доверенное) лицо по охране труда избирается для организации общественного контроля за соблюдением законных прав и интересов работников в области охраны труда в трудовом коллективе.

1.2. Уполномоченный в своей деятельности руководствуется Трудовым кодексом, настоящим Положением, законодательной и иной нормативно-технической документацией.

1.3. Уполномоченный избирается в каждом структурном подразделении и в организации в целом. Выборы уполномоченного проводятся открытым голосованием на общем собрании трудового коллектива на срок не менее двух лет.

1.4. Уполномоченным не может быть избран работник (должностное лицо), в функциональные обязанности которого входит обеспечение безопасных условий и охраны труда в организации, ее структурном подразделении.

1.5. Уполномоченные осуществляют свою деятельность во взаимодействии с руководителями и иными должностными лицами организации (структурного подразделения), службой охраны труда и другими службами организации, с государственными органами надзора за охраной труда.

1.6. Уполномоченный периодически отчитывается на общем собрании трудового коллектива, избравшего его, и может быть отозван до истечения срока действия его полномочий по решению избравшего его органа, если он не выполняет возложенных на него функций или не проявляет необходимой требовательности по защите прав работников по охране труда.

2. Задачи уполномоченного.

Задачами уполномоченного являются:

2.1. Содействие созданию в организации (структурном подразделении) здоровых и безопасных условий труда, соответствующих требованиям инструкций, норм и правил по охране труда.

2.2. Осуществление в организации (структурном подразделении) контроля в форме наблюдения за состоянием условий и охраны труда на рабочих местах.

2.3. Подготовка предложений работодателю (должностному лицу) по улучшению условий и охраны труда на рабочих местах на основе проводимого анализа.

2.4. Представление интересов работников при рассмотрении трудовых споров по вопросам, связанным с обязанностями работодателя по обеспечению безопасных условий и охраны труда и правами работника на труд, в условиях, отвечающих требованиям охраны труда.

2.5. Информирование и консультирование работников структурных подразделений по вопросам их прав и гарантий на безопасный и здоровый труд.

3. Содержание работы и обязанности уполномоченного по охране труда

Для решения задач, поставленных перед уполномоченным, на него возлагаются следующие функции:

3.1. Проведение наблюдений за состоянием условий труда на рабочих местах и подготовка предложений должностным лицам по устранению выявленных нарушений.

3.2. Информирование работников структурного подразделения о необходимости выполнения инструкций по охране труда, правильного применения ими средств индивидуальной и коллективной защиты, содержание их в исправном состоянии, применения и использования в работе исправного и безопасного оборудования и средств производства.

3.3. Осуществление контроля в структурном подразделении за ходом выполнения мероприятий по охране труда и доведение до сведения должностных лиц о имеющихся недостатках по выполнению этих мероприятий в указанные сроки.

3.4. Информирование работников структурного подразделения о проводимых мероприятиях по улучшению условий труда на рабочих местах, об отнесении условий труда на рабочих местах по степени вредности и опасности к определенному классу (оптимальному, допустимому, вредному и опасному) на основании аттестации рабочих мест по условиям труда.

3.5. Содействие должностным лицам по обязательному прохождению работниками структурного подразделения периодических медицинских осмотров (обследований) в установленные работодателем сроки.

3.6. Осуществление контроля по своевременному обеспечению работников структурного подразделения средствами индивидуальной и коллективной защиты,

3.7. Проведение проверок и обследований машин, механизмов, транспортных средств и другого производственного оборудования, находящегося в структурном подразделении с целью определения их соответствия государственным нормативным требованиям охраны труда, а также эффективности работы вентиляционных систем и систем, обеспечивающих освещение рабочих мест, и безопасного применения технологических процессов, инструментов, сырья и материалов.

3.8. Информирование работодателя (должностного лица) о любой ситуации, угрожающей жизни и здоровью работников, о каждом несчастном

случае, произошедшим с работником структурного подразделения, об ухудшении их здоровья.

3.9. Участие в организации первой помощи, а при необходимости оказания первой помощи пострадавшему в результате несчастного случая, произошедшего в структурном подразделении.

3.10. Участие в расследовании происшедших в структурном подразделении аварий и несчастных случаев, а также обеспечение контроля за мероприятиями по их недопущению.

3.11. В организации из уполномоченных структурных подразделений выбирается старший уполномоченный по охране труда.

На старшего уполномоченного по охране труда возлагается:

- организация работы и координация деятельности уполномоченных по контролю за соблюдением в структурных подразделениях организации выполнения требований охраны труда, норм и правил по охране труда, локальных нормативных актов;

- внесение на рассмотрение руководителям структурных подразделений предложений по улучшению и совершенствованию работы уполномоченных по охране труда;

- контроль за выполнением должностными лицами предложений по вопросам обеспечения безопасных условий и охраны труда, вносимых уполномоченными;

- внесение предложений по кандидатурам уполномоченных в структурных подразделениях;

- проведение анализа состояния условий и охраны труда в организации, внесение предложений по снижению производственного травматизма и профессиональной заболеваемости, улучшению условий труда и оздоровлению работников.

4. Права уполномоченного

Для выполнения возложенных на него обязанностей уполномоченный имеет право:

4.1. Осуществлять контроль в организации (структурном подразделении) за соблюдением требований инструкций, правил и норм по охране труда, локальных нормативных актов.

4.2. Осуществлять проверки состояния условий и охраны труда на рабочих местах, выполнения разработанных мероприятий по охране труда, а также по результатам расследования несчастных случаев.

4.3. Принимать участие в расследовании несчастных случаев на производстве и профессиональных заболеваний.

4.4. Получать информацию от работодателя и иных должностных лиц организаций о состоянии условий и охраны труда, а также о мерах по защите от воздействия вредных и (или) опасных производственных факторов.

4.5. Вносить обязательные для рассмотрения должностными лицами организаций предложения об устранении нарушений требований охраны труда

4.6. Направлять предложения должностным лицам о приостановке работ в случаях непосредственной угрозы жизни и здоровью работников.

4.7. Обращаться в соответствующие органы с предложениями о привлечении к ответственности должностных лиц, виновных в нарушении требований охраны труда, сокрытии фактов несчастных случаев на производстве.

5. Обеспечение деятельности уполномоченного

5.1. Условия для деятельности уполномоченного (освобождение от основной работы на период выполнения возложенных на него обязанностей, прохождения обучения, обеспечение необходимой справочной литературой, предоставление помещения для хранения и работы с документами и др.) обеспечивает работодатель и должностные лица.

5.2. Уполномоченные проходят обучение за счет средств работодателя по отраслевым программам.

5.3. За активную и добросовестную работу по предупреждению несчастных случаев и профессиональных заболеваний в организации, улучшению условий труда на рабочих местах уполномоченный может быть материально и морально поощрен.

5.4. Работодатель и должностные лица несут ответственность за нарушение прав уполномоченного или воспрепятствование его законной деятельности в порядке, установленном законодательством (ст. 378, 419 ТК РФ).

«УТВЕРЖДАЮ»
Генеральный директор
ЗАО «Х Констракшн»

« 01 » июня 2010 г.

ПОЛОЖЕНИЕ
о допуске подрядных организаций к производству работ
на объектах ЗАО «Х Констракшн»

1. Общие положения.

1.1 Настоящее положение устанавливает общие требования к организации безопасного проведения работ подрядных организаций на объектах (территории) ЗАО «Х Констракшн», в части обеспечения требований охраны труда промышленной, пожарной и экологической безопасности.

1.2 Положение распространяется на генерального подрядчика и привлекаемые им субподрядные организации. Информирование и исполнение субподрядными организациями требований, предъявляемых к ним настоящим Положением, возлагается на генерального подрядчика.

1.3 Требования настоящего Положения в части обязанностей сторон по обеспечению выполнения требований охраны труда, промышленной, пожарной и экологической безопасности и двусторонней ответственности за их исполнение, должны быть включены в договор на выполнение работ или оформлены приложением к нему, где должен быть предусмотрен перечень документов, необходимый для допуска работников подрядной организации к выполнению работ в соответствии с требованиями охраны труда и промышленной безопасности на объектах ЗАО «РК»

2. Порядок предоставления информации подрядной организацией.

2.1 До оформления договора субподряда подрядная организация должна предъявлять генподрядчику документы, удостоверяющие наличие соответствующего персонала и его право на производство работ: свидетельство СРО о допусках к работам, результаты аттестации персонала, приказы о назначении ответственных лиц и т.д., а также обеспеченность средствами индивидуальной и коллективной защиты.

2.3 Подрядная организация несёт ответственность за подготовку своего персонала и самостоятельно представляет материалы по организации обучения

и проверки знаний по охране труда и аттестации в области промышленной безопасности по требованию со стороны представителей контроля и надзора.

3. Допуск на территорию предприятия и к производству работ.

3.1 Допуск на территорию строительной площадки работников подрядной организации, принадлежащего ей транспорта, оборудования, материалов и другого имущества, необходимого для выполнения работ, осуществляется на основании предоставленных документов о составе работников, с указанием полностью фамилий, имён, отчеств, профессий или должностей, и назначенных ответственных лицах за безопасное производство работ. Иностранные граждане дополнительно предоставляют документы, подтверждающие право нахождения на территории РФ и осуществления трудовой деятельности.

3.2 Для выделения подрядной организации участка на объекте должен быть оформлен акт – допуск на производство работ. Акт – допуск дополняется схемой с указанием координат выделяемого участка, мест расположения коммуникаций, и прочего оборудования, зон безопасности и других необходимых сведений (в соответствии с Приложением В СНиП 12-03-2001).

3.3 Оформление акта-допуска на период производства работ осуществляется в предусмотренном в ЗАО «РК» порядке, только после прохождения работниками подрядной организации вводного инструктажа по охране труда.

3.4 До получения вводного инструктажа ответственное лицо от подрядной организации должен предъявить Генподрядчику следующие документы:

3.4.1 Список работников с указанием полностью фамилий, имён, отчеств, профессий или должностей, квалификаций, групп электробезопасности, для выполнения работ по заключённому;

3.4.2 Приказ по подрядной организации о назначении лица, ответственного за безопасное производство работ, в том числе ответственных лиц по ОТ, пожарной безопасности, электробезопасности, безопасное производство работ кранами и т.д.

3.4.3 Документы, подтверждающие профессию и квалификацию, соответствующие, указанным в списке работников (основным и совмещаемым: электрогазосварщики, стропальщики и др.);

3.4.4 Документы, подтверждающие прохождение своевременных проверок знаний по охране труда по профессиям (должностям), а также по видам работ, в том числе повышенной опасности, если необходимо (копии удостоверений, протоколов проверок знаний);

3.4.5 Для работ на опасных производственных объектах и в пределах их охранных зон, дополнительно документы, оформленные в соответствии с требованиями Ростехнадзора

3.4.6 Подрядным организациям, имеющим спецтехнику, необходимо предоставить:

- копии удостоверений водителя, тракториста, машиниста крана, стропальщика.

- талон на прохождение государственного технического осмотра машины.

- свидетельство о регистрации машины.

3.4.7. Подрядным организациям, эксплуатирующим краны предоставить:

- приказ на лицо, ответственное за безопасное производство работ кранами;
- копию паспорта крана;
- результаты технического освидетельствования;
- результаты регистрации крана в Ростехнадзоре, если он подлежит регистрации в Ростехнадзоре;
- разрешение на пуск в работу крана: Ростехнадзора (отметка в паспорте), если кран подлежит регистрации в Ростехнадзоре и инженерно-технического работника по надзору за безопасной эксплуатацией грузоподъемных кранов (запись в вахтенном журнале)
- приказ о назначении ответственного лица за исправное состояние крана;
- паспорта на грузозахватные приспособления;
- крановый журнал крановщика;
- копии удостоверений о проверке знаний обслуживающего персонала (крановщиков, стропальщиков и т.д.)
- инструкции по охране труда для лиц, ответственных за безопасное производство работ кранами, для машинистов кранов.

3.4.8. Наличие журналов:

- журнал инструктажа на рабочем месте;
- журнал производства работ;
- журналы по специальным работам.

3.4.9. Подтвердить наличие у работников средств индивидуальной защиты.

3.5 Акт-допуск оформляется в двух экземплярах на срок необходимый для производства работ, один экземпляр передаётся лицу, ответственному за безопасное производство работ подрядной организации, другой остаётся у руководителя структурного подразделения (объекта) и хранится в течение одного месяца после окончания работ. В случаях не завершения работ в указанный срок, изменения условий технологического процесса или производства работ, влияющих на безопасность их проведения, а также при замене лица, ответственного за безопасное производство работ подрядной организации, акт-допуск должен быть оформлен вновь.

3.6 Ответственность за оформление акта-допуска, выполнение мероприятий безопасности возлагается на руководителя структурного подразделения, если иное не оговорено приказом руководителя организации. После оформления акта-допуска ответственность за выполнение мероприятий безопасности при проведении работ персоналом подрядчика на выделенной территории возлагается на ответственного представителя подрядной организации.

3.7 Работы повышенной опасности на выделенных по акту-допуску участках должны проводиться с оформлением разрешительной документации в соответствии с порядком, установленным в подрядной организации и соблюдением требований, предъявляемым к данному объекту.

4. Надзор.

4.1 Надзор за соблюдением работниками подрядной организации требований охраны труда, пожарной, промышленной и экологической безопасности, осуществляет специалист по охране труда, на которого приказом по

структурному подразделению возложены эти обязанности. По выявленным нарушениям специалист (инженер по ОТ), осуществляющий надзор обязан выдать письменное предписание на их устранение.

4.2 При игнорировании предписания, наличии нарушения требований правил и норм охраны труда, пожарной, промышленной и экологической безопасности, не исключающего возможность несчастного случая, пожара, аварии и другой чрезвычайной ситуации, специалист осуществляющий надзор, обязан письменно уведомить руководство организации. На основании полученного уведомления договор, может быть, расторгнут в порядке, установленном законодательством РФ.

4.3 Работник подрядной организации в состоянии алкогольного, наркотического или иного опьянения отстраняется от работы в соответствии с нормами действующего законодательства, и удаляется с территории объекта, с письменным уведомлением руководству подрядной организации.

**Главный инженер
ЗАО «Х Констракшн»**

EK L

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü'nün Yüksek Lisans Öğrencisi **Liliya SANCAK**'ın hazırladığı, "**RUSYA FEDERASYONU'NDA İŞ GÜVENLİĞİNİN GELİŞİMİ, İNŞAAT SEKTÖRÜNDE İŞ GÜVENLİĞİ MEVZUATI**" başlıklı tezinde aşağıdaki soru-yanıt listesi kullanılacaktır.

Rusya Federasyonu, Kaluga şehri.

Tarih 23.01.2013

Firma adı X Construction

Soruları yanıtlayan (isim, soyad, ünvan) **X, X Construction, Kaluga projesinin İş Güvenliği Şefi**

1) Rusya Federasyonu'nda (RF) geçerli olan iş güvenliği mevzuatı; Türk inşaat şirketlerine ihale veya uygulama aşamasında genel olarak hangi açıdan zorluk/imkansızlık/zaman kaybı yaşatmaktadır? (Örnek olarak gerçek olay gösterilebilir.)

Rusya Federasyonu (RF) içerisinde alınan işler için yapılan kontratlarda RF iş güvenliği mevzuatlarına uyulacağı taahhüt edilir. Bu mevzuat çok uzun zamanlar önce hazırlanmış ve neredeyse hiç revize edilmemiş durumdadır. Günümüz şartlarında daha etkili önlemler mevcut iken bu mevzuatta bulunan uygulamalar kimi zaman pratikte uygulanması zor veya gereksiz olabilmekte ama mevzuatta yer aldığı için yapılması gerekli olmaktadır. Örnek vermek gerekirse tüm dünyada vinç ile manbasket kaldırılarak çalışma yapılması mümkün iken Rusya'da bu yasaktır. Acil bir durumda çok gerekli olan bu manbasketler mevzuata aykırı olduğundan kullanılmamaktadır ama bir çok Türk firması kendileri manbasket yapıp acil durumlar için bulundurmaktadır.

İşverenin Avrupa veya Amerika menşeli firmalar olması durumunda hem bu firmaların kendi ülke standartları hem de RF iş güvenliği standartları şantiyelerde uygulatabilmektedir. Bu durumda her iki standarttan hangisi daha sıkı ise o sıkı olan baz alınmaktadır. RF standartlarına göre yüksekte çalışmalarda bel tipi emniyet kemeri kullanılmasına izin verilirken diğer standartlarda paraşütcü tipi emniyet kemerleri zorunludur. RF standartlarında çalışan yerel taşeron firmalar ile yapılan kontratlarda genellikle RF iş güvenliği kurallarına uyulacağı taahhüt edildiğinden taşeron firmaya RF standardı dışında ekipman aldırılması, kullanılması güç olmaktadır. Bu sebepten ilgili giderleri Türk firma karşılamak durumunda kalabilmektedir.

2) RF'nda iş güvenliği mevzuatı gereğince öncelikli olarak hangi standartlara, federal yasalara, GOST ve SNİP'lere uyulması gerekmektedir?

Ana belgeler aşağıdadır:

- СНиП 12-03-2001 БЕЗОПАСНОСТЬ ТРУДА В СТРОИТЕЛЬСТВЕ
Часть 1. ОБЩИЕ ТРЕБОВАНИЯ – Genel iş güvenliği kualları bölüm 1
- СНиП 12-04-2002 БЕЗОПАСНОСТЬ ТРУДА В СТРОИТЕЛЬСТВЕ
Часть 2. Строительное производство - Genel iş güvenliği kualları bölüm 2
- ПБ 10-382-00 Правила устройства и безопасной эксплуатации
грузоподъемных кранов – Vinç ile çalışmalar
- ППБ 01-03 ПРАВИЛА ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ – Yangın güvenliği

3) İşin yapımı esnasında herhangi bir iş kazası gerçekleştiğinde; hangi makamlara, ne kadar süre içerisinde ve hangi formlarla bildiri yapılması gerekmektedir?

İş güvenliği kurumuna haber verilir, polis ile birlikte sahaya olay yeri inceleme amaçlı gelir gerekli kontrollerin ardından rapor bu kurum tarafından tutulur. Detayları ile Rus personelimiz ilgilendiği için açıkçası bu konuyla ve ilgili formlarıyla alakalı olarak yeterli olabilecek bilgi veremiyorum.

4) Çalışanların şahsi güvenliğinin sağlanması için yapılması zorunlu prosedürler nelerdir? (Korunma, hijyen araç-gereçlerin verilmesi gibi)

Çalışanlar ilk olarak sahada çalışmaya başlamadan önce genel iş güvenliği oryantasyon eğitimi almak zorundadır. Bu eğitim firma ile ilgili tanıtımı, yapılan genel işleri, genel iş güvenliği kurallarını, acil durumlarda yapılması gerekenleri ve gerekli iletişim bilgilerini, yangın ve elektrik güvenliği konularını kapsar. Eğitim ardından eğitim aldıklarına dair iş güvenliği eğitim kayıt defterlerine (jurnaller) imza atarlar. Bunu dışında, çalışacak kişiye sahadaki süpervizörü (Kalfa/formen/tekniker vs.) işi ile ilgili eğitim verir gerekli bilgilendirmeleri yapar ve eğitim yine kayıt defterine imza atarak kayıt altına alınır.

Sahaya giriş yapmadan önce gerekli kişisel koruyucu ekipman (KKE) kendisine verilir. Bunlar genel olarak baret, çelik uçlu ayakkabı, reflektörlü kıyafet ve şeffaf koruyucu gözlüktür. Bunların dışında yapılacak işin türüne göre ek KKE sağlanmalıdır. Örneğin kaynakçılar için kaynakçı elbisesi, kaynak maskesi; 1.3 metre ve üzeri yüksekliklerde korkuluk bulunmayan düşme tehlikesi bulunan noktalarda çalışma yapanlar için emniyet kemeri ve emniyet kemerinin bağlanabileceği ankraj noktası sağlanmalıdır.

Çalışanlar KKE kullanımı için eğitilmelidir. Nasıl giyileceğini, nasıl kullanılacağı, nasıl bakım ve kontrolü yapılacağı öğretilmeden kimseye KKE verilmemelidir, bu şekilde kullanması beklenmemelidir. Yanlış kullanım fayda yerine tam tersi zarar verebilir, kazalara yol açabilir.

Çalışma alanlarında KKE alınması gereken önlemlerde en son sırada olmalıdır. Kontrol hiyerarşisine göre eğer bir iş tehlikeli ise öncelikli olarak tehlikeyi elimine etmeye çalışılmalıdır. Örneğin yüksekte çalışma esnasında düşme tehlikesi mevcuttur. Eğer o işi yükseğe çıkmadan yapma imkanı/yöntemi var ise öncelikli olarak bu tercih edilmelidir. Örnek vermek gerekirse duvara merdiven dayayıp üzerine çıkıp boyamak yerine uzun bir sopa ucuna boya fırçasını ekleyen yerden duvar boyama işleminin yapılabilmesini verebiliriz. Bu şekilde yüksekte çalışma ve yüksekte düşme riski elimine edilmiştir. Daha sonra sırasıyla tehlikeyi azaltma, tehlikeyi izole etme, tehlikeyi kontrol altına alma şeklinde yaklaşımda bulunulmalıdır. KKE kullanımı bu şekilde planlamanın ardından ek olarak yaptırılmalıdır. İlk yazılanlar güvenli çalışma alanı oluşturulmasına yarar. Güvenli çalışma alanı tek kişinin değil o ortamda bulunan diğerlerinin de güvenliğini sağlamaktayken KKE sadece kullanan kişiyi koruma amaçlı olduğundan her zaman pratik ve ekonomik olarak imkanı olduğunca güvenli çalışma alanları oluşturulmaya sağlanmalıdır.

İşçilerin kaldıkları yerler çoğunlukla firma tarafından çalışma alanları yakınlarında kamp alanı oluşturularak ya da mevcut binalar kiralanarak barınacak yer sağlanmaktadır. Her iki durumda da bu alanlarda yangın güvenliği, hijyen şartları sağlanmalıdır. İkamet alanlarına devlet tarafından kontrole gelinmektedir. Bundan bağımsız olarak firmalar yangın güvenliğini ve hijyen şartlarını sürekli kontrol altında tutmalıdır. Rusya soğuk bir ülke olduğundan, kontrol edilmeyen kamp alanlarında ısınma amaçlı yakılan sobalardan sıklıkla yangın çıkabilmektedir.

5) RF'nda inşaat işlerinin ihalesi aşamasında iş güvenliği açısından hesaba katılması gereken unsurlar nelerdir? (Ekstra zaman gereksinimi, riskler, proje maliyetine ilave olabilecek öngörülme-yen iş güvenliği masrafları gibi)

Çoğu Türk firmasında iş güvenliği bütçesi genelde düşüktür. Proje alımlarında fiyatlar kırıldıktan sonra kısıntı yapılacak noktalardan biri de iş güvenliği kalemleri olmaktadır. Bunun önüne geçebilmek için iş alımından önce kontrat gereği talep edilenler yeterince üzerinde durularak belirlenirse iş güvenliği bütçesi belirlenebilir. Genellikle böyle bir çalışma yapılmaz. Başka bir projedeki harcamalar üzerinden bir oranlama yapılarak bütçe belirlenir. Her projenin işvereni, kontrolör firması, beklentileri farklı olacağından hiç hesaba katılmamış noktalarda harcamalar yapmak gerekecektir.

Örnek vermek gerekirse, yüksek bir noktada yapılacak çalışma için işçiyi emniyet kemeri sağlanarak o noktaya tırmanarak ulaştırıp çalışacağı şekilde bir planlama yapılmış ise (bu planlama iş güvenliği personeli planlama aşamasında olmadan yapılmıştır) pratikte uygulamaya gelindiğinde, firma iş güvenliği yönetimi ve ayrıca işveren veya kontrolör firmanın yaptırımlarından ötürü iş yapım yönteminin

değişmesi gerekebilir. Çalışılacak noktaya düşme tehlikesini azaltacak şekilde, yükseltilmiş güvenlik platformları (manlift, sepetli vinç gibi) ile ulaşım ve çalışma gerekir. Tabii ki bunların maliyeti ilk planlanana göre oldukça yüksek kalmaktadır. Bunun gibi bir çok iş kalemi olacağı düşünülürse firmaya, iş güvenliği bütçesinde yer almadığı için, ekstra bir maliyet olacaktır.

RF’de bütçede hesaba katılmayan noktalardan bir tanesi de çalışanların sertifikalandırılması işlemidir. Neredeyse her tip işçi için bir sertifika bulunmaktadır ve bu sertifikaların bazılarının her sene yenilenmesi gerekmektedir. Gerekli sertifikalar bulunmadan çalışma yaptırılmayacağından hem sertifika ücreti hem de iş başlatılana kadar geçen zamanda iş gücü kaybı firmaya mali olarak yansımaktadır.

Tüm bu tip sıkıntılara engel olmak için bütçe planlanırken ülke şartları, dökümantasyon gereksinimleri, personel miktarı, kullanılacak ekipman tipleri ve adetleri, güvenli iş yapım yöntemleri belirlenmelidir. Bu sayede iş alınıp başlandığında kısıntı yapmaya gidilmez.

Her şantiyenin riski diğeri ile aynı değildir. Genel şehir içi betonarme yapı inşaatlarında (otel, alışveriş merkezi, vs gib) yer alan risk ile endüstriyel tesislerde (fabrikalar, petrol tesisleri, vs.) yer alan riskler arasında oldukça farklıdır. Genel riskler ikisi için de aynı olmakla beraber çalışma şartlarından dolayı riskleri endüstriyel tip tesislerde çok daha fazla olmaktadır. Bu sebepten alınması gereken önlemler bir o kadar daha sıkı ve kullanılması gereken ekipmanlar daha farklı tip ve genelde daha pahalı ekipmanlar olmaktadır.

6) RF’nda kurulu bulunan şantiyelerde, yerel piyasadan istihdam edilmiş Rus uyruklu işçiler mi yoksa Türkiye’den getirilmiş Türk uyruklu çalışanlar mı iş güvenliği mevzuatına ve kurallarına daha fazla riayet ederek çalışmaktadır? Örneklerle açıklayabilir misiniz?

Türk firmalarında ortak dili kullandığımızdan Türk çalışanlara ulaşmak ve kurallara uymalarını sağlamak nispeten kolay olmaktadır. Buna rağmen çok inatçı kişiler ile karşılaşmaktadır. Bazı şantiyelerde örnek olması gereken ekip liderleri (genelde kalfalar) en temel KKE’lerden biri olan bareti takmayarak çalışmak istemektedirler ve bu şekilde çalışmanın bir üstünlük diğerlerinden farklılık olduğunu düşünüp, bunu bir “boyun eğmemişlik” olarak görebilmektedirler. Ayrıca hiçbir uyarı olmadan tüm kurallara riayet eden personel sayısının çok olmadığını söyleyebilirim. Kuralları ihlal ederek çalışılmasının ardında yatan temel sebeplerden birisi işi bir an önce bitirme isteği/baskısıdır. Bununla beraber çalışanın önlemi alıp çalışmak işine gelmediğinden, üşendiğinden yapmadığı durumlar çoğunluktadır.

Türk firmalarında Rus personel işçi olarak pek bulunmaz, ağırlıklı olarak daha ucuz işgücü olan Özbek ve Tacik işçiler çalıştırılmaktadır. Bu işçilerin eğitim seviyesi genelde düşük olduğundan iş güvenliğine bakış açıları çok dar olmaktadır. Genellikle bu tip personel uyarı sonucu denileni yapar ve hatayı düzelterek çalışmaya devam

eder ama çalışma alanı değiştiğinde aynı hatayı farklı yerde yapmaya devam etme eğilimleri yüksektir. Bu sebepten sürekli süpervize edilmelidir.

Rus personel değişken olmaktadır. Bazıları tek bir uyarı ve eğitimle gerekli noktalara riayet ederken bazıları farklı milliyetten bir kişinin kendisine ve işine karışmasından hoşlanmaz ve bu sebepten itiraz etmeye meyillidir. Bazı noktalarda da Türk çalışanlardan çok daha anlayışlı ve ılımlı yaklaşıtlarını söyleyebilirim.

Çalıştığım şantiyelerde Rus iş güvenliğı mevzuatına ek olarak firma iş güvenliğı plan ve prosedürlerimiz doğrultusunda güvenlik kuralları uygulatılmaktadır. Herkesin bu kurallara uyması beklenmektedir. İş güvenliğı kurallarına uyum konusunda başarı işçilerin daha önceki çalıştığı şantiyelerle bağlantılı olmaktadır. İşçiler, firmanın işgüvenliğı kurallarının neredeyse hiç uygulatılmadığı bir şantiyesinden kuralların sıkı olduğı ve birebir uygulatıldığı diğeri bir şantiyesine geldiğinde uyum sıkıntısı yaşamaktadır. Bu işçilerde “biz eskiden böyle yapardık ve bize kimse birşey demezdi burada niye böyle şeyler istiyorsunuz bizden” yaklaşımı olmaktadır. Bunun önüne periyodik eğitimler, sahada süpervizyon ile geçilebilir ama en temelde işçiyi yönlendirecek kişi ekibin başındaki kişidir. Ekip başındaki kişi iş güvenliğine ne kadar önem verip saygı duyuyorsa çalışanları da en fazla o kadar uymaktadır. Bu sebepten sadece işçilerin eğitimi yeterli değildir. Yönetim kadrosunun ve süpervizörlerin de iş güvenliğine dahil olmalarını sağlamak gereklidir. Ancak bu şekilde başarıya ulaşılabilir.

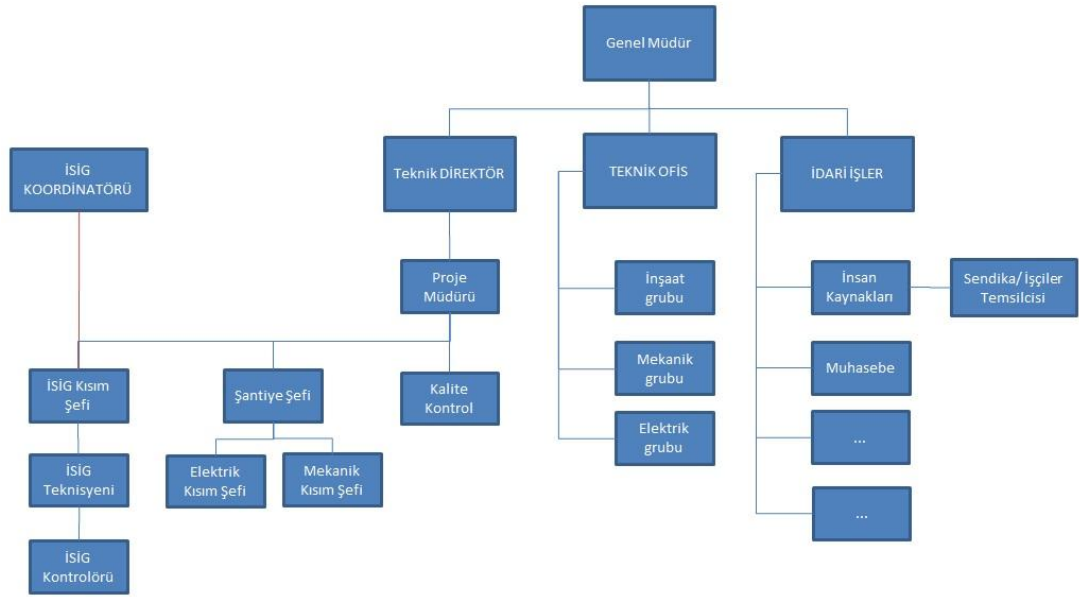
RF'DA İSİG KONUSUNDAKİ BAZI MALİYETLER

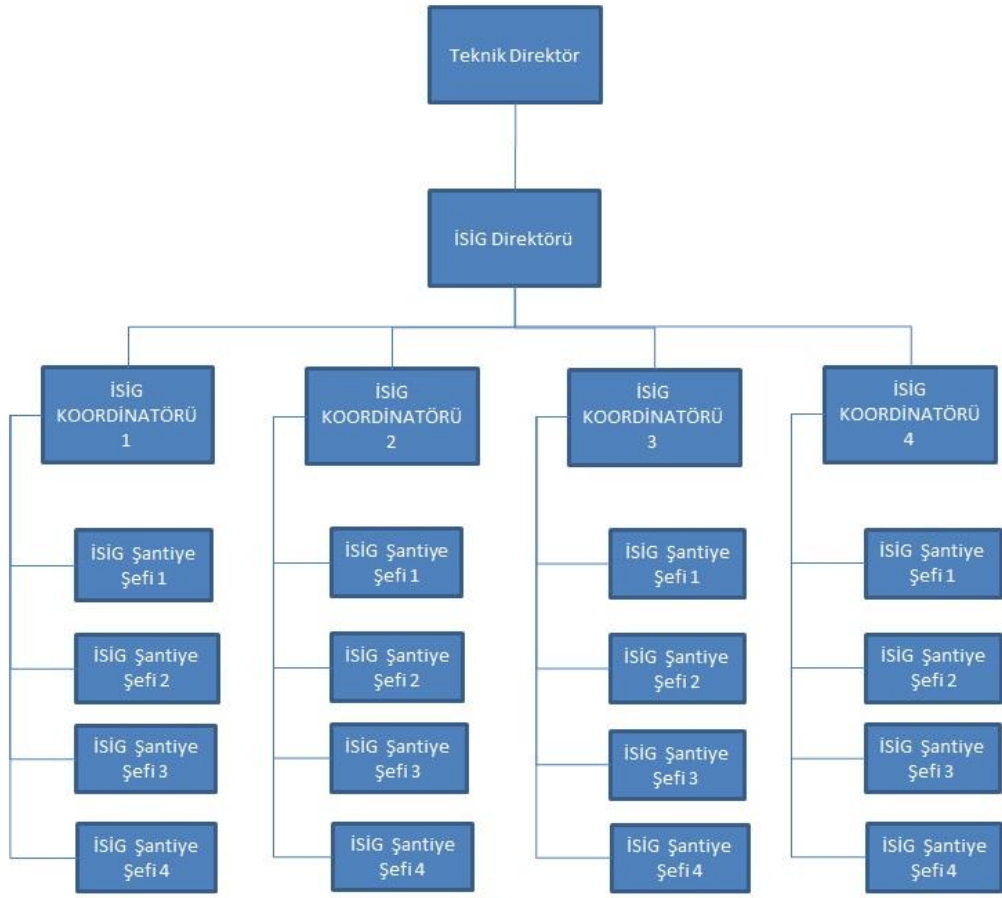
RF'da akredite edilmiş eğitim ve denetim merkezlerinin 2013 yılı yaklaşık kişi başı ücretleri aşağıdaki gibidir:

- ❑ Çalışma Yeri Şartları Denetim Uygulamasının Maliyeti:
çalışma yeri başına **1000-3500 Ruble (30-100 Dolar arası)**
- ❑ (I - V) elektrik güvenliği grubu sertifikası:
kişi başı **3000-5000 Ruble (90-150 Dolar)**
- ❑ İSİG sertifikası: kişi başı **3000 Ruble (90 Dolar)**
- ❑ Yangın güvenliği sertifikası: kişi başı **3500 Ruble (100 Dolar)**
- ❑ Çevre koruma sertifikası: kişi başı **12.000 Ruble (360 Dolar)**
- ❑ Tehlikeli atıklarla çalışma sertifikası: kişi başı **14.000 Ruble (420 Dolar)**

EK N

Şekil N.1: İSİG biriminin inşaat şirketinin organizasyon şemasındaki yeri.

Şekil N.2: İnşaat şirketinin İSİG Depatmanın Organizasyon şeması.

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Liliya SANCAK

Doğum Yeri ve Tarihi: SSCB/Tataristan 21.06.1987

Adres: Hasanpaşa Mah. Kadıköy/İstanbul

E-Posta: liliya.sancak@gmail.com

Lisans: Kazan Devlet İnşaat ve Mimarlık Üniversitesi, Yapı Yönetimi ve Değerleme Bölümü/2009

Yüksek Lisans: İstanbul Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Ana Bilim Dalı, Yapı İşletmesi Yüksek Lisans Programı